

Suvestinė redakcija nuo 2018-09-19 iki 2018-12-28

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19377

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI GYVULIUS
PARAIŠKOS IR 2016–2020 METŲ TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI
KONTROLĖS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. gruodžio 4 d. Nr. 3D-897

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 25 ir 29 punktais:

1. T v i r t i n u Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisykles (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2016 m. sausio 1 d. ir taikomas 2016–2020 m. paraiškų teikimo laikotarpiu pateiktoms paraiškoms.

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897
(2017 m. lapkričio 29 d. įsakymo Nr. 3D-763
redakcija)

**PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI GYVULIUS
PARAIŠKOS IR 2016–2020 METŲ TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI
KONTROLĖS TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL 2013 L 347, p. 608), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/ 2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 69), su paskutiniais pakeitimais padarytais 2017 m. liepos 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2017/1242 (OL 2017 L 178, p. 4), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 639/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir iš dalies keičiamas to reglamento X priedas (OL 2014 L 181, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/1155 (OL 2017 L 167, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 48), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1), kitais

Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, nustatančiais tiesioginės paramos žemės ūkio veiklos subjektams teikimo tvarką. Taisyklių tikslas – nustatyti 2016–2020 metų laikotarpiui reikalavimus žemės ūkio veiklos subjektams, siekiantiems gauti tiesiogines išmokas (pagrindinę tiesioginę išmoką, žalinimo išmoką, išmoką jaunajam ūkininkui, išmoką už pirmuosius hektarus, susietąją paramą už plotą ir (arba) gyvulius), šių reikalavimų administravimo bei kontrolės tvarką ir nustatyti bendrąją paraiškos formą, taip pat jos pildymo ir administravimo tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

2. Žemės ūkio veiklos subjektams parama skiriama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones (toliau – KPP priemonės) ir administruojama atitinkamų žemės ūkio ministro įsakymų nustatyta tvarka. Parama už plotus mokama pagal šias KPP priemones: „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Išmokos už vietas, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“, „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Miškų aplinkosaugos išmokos“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

3. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos:

3.1. *Neteko galios nuo 2018-03-10*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

3.2. **Aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiama daugiametė ganykla arba pieva** – daugiametė ganykla arba pieva, esanti natūralios buveinės teritorijoje.

3.3. **Ariamoji žemė** – žemės plotas, naudojamas žemės ūkio augalams auginti, pūdymui ir suariamas dažniau nei kas penkeri metai.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

3.4. **Augalų apsaugos produktai** – veikliosios medžiagos ir jų turintys preparatai, naudotojui tiekiami tokios sudėties ir formos, kokios jie buvo pagaminti, ir skiriami: 1) augalams ar augaliniams produktams apsaugoti nuo visų kenksmingųjų organizmų arba užkirsti kelią tokių organizmų veikimui tiek, kiek tokios medžiagos ar preparatai nėra apibūdinami kitaip; 2) veikti augalų gyvybinius procesus, tačiau kitaip nei mitybinės medžiagos (augimo reguliatoriai ir pan.); 3) augaliniams produktams konservuoti, atsižvelgiant į tai, kiek tokioms medžiagoms ar produktams netaikomos specialios nuostatos dėl konservantų; 4) nereikalingiems augalams naikinti; 5) augalų dalims naikinti ar neleisti jiems augti taip, kaip nepageidaujama.

3.5. **Azotą kaupiantys augalai** – ariamojoje žemėje auginami augalai, kurių šaknyse kaupiasi gumbelinių bakterijų surišto azoto junginiai.

3.6. **Daugiamečių sodinių plotas** – ne sėjomainos būdu auginamų sodinių plotas, išskyrus ganyklas arba pievas, įskaitant daigynus ir trumpos rotacijos želdinių plotus, kuriais žemė apsodinta daugiau nei penkeriems metams ir iš kurių pakartotinai gaunamas derlius.

3.7. **Daugiametė ganykla arba pieva** (toliau – daugiametė pieva) – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus neiriamas penkerius ar daugiau metų žemės plotas gyvuliams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

3.8. **Deklaruotas laukas** – paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų ir (arba) kitas plotas.

3.9. **Deklaruotas plotas** – paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje nurodytų laukų, už kuriuos žemės ūkio veiklos subjektas prašo išmokų, plotų suma.

3.10. **Ganykla arba pieva** (toliau – pieva) – užsėtas daugiametėmis žolėmis arba natūralus žemės plotas, įskaitant daugiametes ganyklas arba pievas, gyvuliams ganyti, žolei ar žolės produkcijai gauti.

3.11. **Griovys** – dirbtinė atvira vandens nuleidimo vaga su nuolatine tėkme arba vidutinio vandeningumo metais neturinti nuolatinio nuotėkio.

3.12. **Ilgalaikė sankcija** – pagal paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškoje deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą apskaičiuojamas paramos dydžio sumažinimas, papildantis einamaisiais kalendoriniais metais pareiškėjui taikomą sankciją. Ši sankcija gali būti pradėta išskaičiuoti iš paramos kalendoriniais pažeidimo nustatymo metais, tačiau negali būti išskaičiuojama ilgiau nei trejus kalendorinius metus po pažeidimo nustatymo metų.

3.13. **Juodasis pūdymas** – ariamosios žemės plotas, kurio žemė periodiškai įdirbama, tačiau einamaisiais metais nenaudojama produkcijai gauti.

3.14. **Išmoka jaunajam ūkininkui** – papildoma išmoka iš Europos Sąjungos lėšų, mokama už deklaruotą plotą pareiškėjui, atitinkančiam išmokos jaunajam ūkininkui reikalavimus.

3.15. **Išmoka už pirmuosius hektarus** – papildoma išmoka iš Europos Sąjungos lėšų už nustatytą pareiškėjo deklaruotų žemės ūkio naudmenų pirmųjų (iki 30 ha) hektarų skaičių.

3.16. **Kontrolinis žemės sklypas** (toliau – KŽS) – natūralių gamtinių ir dirbtinių objektų (upių vagų, miško masyvų, kelių, pastatų ir pan.) ribojamas ar istorines žemės naudojimo ribas turintis vientisas žemės plotas, kuriam būdingos tam tikros gamtinės savybės, vyraujantis dangos tipas, ūkinio naudojimo ypatumai ir kuriam suteiktas unikalus atpažinties kodas kontrolinių žemės sklypų duomenų rinkinyje (toliau – KŽS_DR5LT). Šio sklypo plotas naudojamas pareiškėjų deklaruotų laukų plotams

kontroliuoti (KŽS visų pareiškėjų deklaruotų laukų plotų suma lyginama su minėto sklypo tinkamu paramai skirti plotu).

3.17. **Kūdra** – dirbtinis arba natūralus nepratekančio vandens telkinys, esantis natūraliame žemės grunte, kurio vandens atsargas papildo paviršinės nuotekos.

3.18. **Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras** (toliau – Valdų registras) – valstybės registras, kuriame įregistruojamos žemės ūkio valdos ir tvarkomi jų registravimo duomenys.

3.19. **Miškelis** – ištisinis nedidelis kartu augančių bet kurios rūšies medžių plotas, kuris nėra įtrauktas į Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrą.

3.20. **Neteisingas deklaravimas** – didesnio žemės ūkio naudmenų ar kito ploto, negu pareiškėjas valdo, ir (arba) didesnio ploto, negu jame vykdo žemės ir (arba) miškų ūkio veiklą, deklaravimas.

3.21. **Nuotolinė patikra** – žemės ūkio naudmenų ar kitų plotų patikra, atliekama pagal palydovinę arba aerofotografinę nuotrauką.

3.22. **Pagrindinė tiesioginė išmoka** (toliau – pagrindinė išmoka) – išmoka iš Europos Sąjungos biudžeto lėšų, pagal vienkartinės išmokos už plotus schemą mokama pareiškėjui už deklaruotą plotą, atitinkantį paramos teikimo reikalavimus einamaisiais metais.

3.23. **Palaukė** – lauko pakraštys, kuriame nevykdoma jokia žemės ūkio veikla, susijusi su produkcijos gavyba.

3.24. **Paramos gavėjas** – pareiškėjas, kuris atitinka visus reikalavimus išmokoms gauti ir kuriam skiriama parama.

3.25. **Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiška** (toliau – paraiška) – elektroniniu būdu užpildytas taisyklių 1 priede nustatytos formos dokumentas (į Paraiškų priėmimo informacinę sistemą (toliau – PPIS) įvesti, išsaugoti ir patvirtinti duomenys), kuriuo prašoma einamaisiais metais skirti tiesioginę išmoką už plotą, susietąją paramą už gyvulius ir paramą už plotus pagal KPP priemones.

3.26. **Pareiškėjas** – žemės ūkio veiklos subjektas arba jo atstovas, taisyklių nustatyta tvarka teikiantis Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraišką Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos.

3.27. **Pavienis medis** – atskirai augantis subrendęs medis, kurio vainikas nesiliečia su kitu medžiu ir kuris netrukdo žemės ūkio veiklai.

3.28. **Posėlis** – augalai, sėjami dirvos gerinimo tikslais nuėmus deklaruojamos rūšies žemės ūkio augalų derlių tų pačių metų vasarą prieš kitais metais deklaruotinos rūšies žemės ūkio augalų sėją.

3.29. **Sankcija** – pareiškėjui ar paramos gavėjui taikomas paramos dydžio sumažinimas, paramos teikimo nutraukimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos sumos, apribojimo teikti

paraiškas nustatymas ir (arba) kitos poveikio priemonės už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

3.30. Susietoji parama už plotą – papildoma parama iš Europos Sąjungos lėšų, mokama tam tikrą žemės ūkio naudmenų plotą deklaruojančiam pareiškėjui už daržovių, išskyrus bulves, auginimą uždarajame (šildomuose šiltnamiuose) ir atvirajame grunte, taip pat už vaisių, uogų, baltyminių augalų, cukrinių runkelių, sėklinių bulvių auginimą bei javų auginimą iš sertifikuotos sėklos.

3.31. Tiesioginė išmoka – pagal paraiškos duomenis ir patikrų rezultatus apskaičiuojama paramos suma, kurią gali sudaryti pagrindinė tiesioginė išmoka, žalinimo išmoka, išmoka jaunajam ūkininkui, išmoka už pirmuosius hektarus, susietoji parama už plotą ir (arba) gyvulius.

3.32. *Neteko galios nuo 2018-03-10*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

3.33. Tiesioginė išmoka už plotą – pagal paraiškos duomenis ir patikrų rezultatus apskaičiuojama paramos suma už deklaruotas paramai gauti tinkamas žemės ūkio naudmenas, kurią, be pagrindinės tiesioginės išmokos, gali sudaryti žalinimo išmoka, išmoka jaunajam ūkininkui, išmoka už pirmuosius hektarus ir susietoji parama už plotą.

3.34. Trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai (toliau – trumpos rotacijos želdiniai) – ne daugiau kaip dviejų greitai augančių medžių ar krūmų rūšių želdiniai.

3.35. Trumpos rotacijos plantacinių želdinių plotas (toliau – trumpos rotacijos želdinių plotas) – žemės plotas, naudojamas trumpos rotacijos plantaciniams želdiniams auginti.

3.36. Tvenkinys – dirbtinis pratekančio vandens telkinys, įrengiamas užtvenkiant vandens tėkmę vandentakyje.

3.37. Žaliasis pūdymas – ariamosios žemės plotas, kuriame siekiant pagerinti dirvos struktūrą auginti žemės ūkio augalai įterpiami į dirvą.

3.38. Žalinimo išmoka – papildoma išmoka iš Europos Sąjungos lėšų už palankesnę aplinkos atžvilgiu žemės ūkio veiklą, mokama už plotą pareiškėjui, atitinkančiam žalinimo išmokos reikalavimus.

3.39. Žemės ūkio naudmenos (toliau – naudmenos) dirbamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos, naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio augalams auginti.

3.40. Žemės ūkio valdos ar jos dalies perdavimas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų ir kitų šio registro administravimą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka atliekamas valdai priklausančių objektų ar jų dalies nuosavybės teisės ar naudojimo teisės perdavimas nuomos, panaudos ar kitais pagrindais kitam žemės ūkio veiklos subjektui, paliekant tą patį unikalų valdos atpažinties kodą.

3.41. Žolinis įsėlis – žoliniai augalai, įsėjami dirvos gerinimo tikslais į deklaruojamos rūšies žemės ūkio augalus per pavasario sėją.

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS AKTYVŲ ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS SUBJEKTAI

4. Neteko galios nuo 2018-03-10

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

5. Fiziniai ir juridiniai asmenys yra laikomi susijusiais subjektais, kai:

5.1. dviejų ar daugiau skirtingų juridinių asmenų direktoriumi ir (arba) akcininku, ir (arba) pajininku yra vienas ir tas pats fizinis arba juridinis asmuo, kuris taip pat yra ir pareiškėjas;

5.2. pareiškėjas (fizinis asmuo) yra juridinio asmens direktorius ir (arba) akcininkas, ir (arba) pajininkas.

6. Neteko galios nuo 2018-03-10

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

ANTRASIS SKIRSNIS BENDROJI DUOMENŲ PATEIKIMO, VERTINIMO IR REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMO TVARKA

7. Pareiškėjams taikoma bendroji duomenų pateikimo, vertinimo ir reikalavimų įgyvendinimo tvarka:

7.1. pareiškėjo, kaip valdos valdytojo, valda turi būti įregistruota Valdų registre;

7.2. pareiškėjas paraiškoje privalo deklaruoti visus valdomus naudmenų ir kitus plotus, už kuriuos jis prašo paramos, ir visus valdomus naudmenų plotus, nors už juos paramos neprašo. Parama skiriama tik už Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius naudmenų ir kitus plotus;

7.3. plotai, kuriuose einamaisiais metais (iki gruodžio 31 d.) yra atliekami, numatyti ar planuojami atlikti darbai, turėsiantys įtakos šių plotų atitikčiai paramos reikalavimams (pvz.: vykdomos statybos, melioracijos sistemų įrengimo ar tvarkymo darbai ir kt.), turi būti deklaruojami kaip tinkami paramai plotai, kurie einamaisiais metais neatitinka paramos skyrimo reikalavimų (kodas TPN), jeigu plotų neatitiktis paramos reikalavimams bus laikinas (pvz., bus atliekami melioracijos darbai) arba netinkami paramai plotai (kodas NEP), jeigu plotų neatitiktis reikalavimams bus nuolatinė (pvz., plote bus pastovių objektų (pastatų, vandens telkinių ir kt.);

7.4. pareiškėjui draudžiama tyčia dalyti valdą, siekiant gauti didesnę paramos sumą. Tyčiniu valdos dalijimu laikomas dirbtinis valdos ploto suskirstymas į dalis (skaidymas), sumažinant ankstesniais metais deklaruotą plotą. Valdos padalijimu taip pat laikomi atvejai, kai nustačius galimą tyčinį valdos dalijimą ir Agentūrai paprašius, pareiškėjas Agentūros nustatyta tvarka per pranešime nurodytą terminą nepateikia prašomų dokumentų;

7.5. pareiškėjas privalo laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima Valdymo reikalavimus ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, nurodytus Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, ir Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) reikalavimų, nurodytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“. Už šiame punkte minimų reikalavimų pažeidimus sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“;

7.6. mažiausias valdos naudmenų plotas, kurį gali sudaryti ne mažesni kaip 0,1 ha laukai ir už kurį gali būti mokamos tiesioginės išmokos už plotą, yra 1 ha. Išmokos yra mokamos už laukus, kurie yra įbraižyti elektroniniu būdu taisyklių nustatyta tvarka. Visi pareiškėjo deklaruojami plotai, kurie yra 0,1 ha arba didesni ir kuriuose auginami žemės ūkio augalai, atsižvelgiant į taisyklių 2 priedo V skyriuje pateiktame Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriuje (toliau – klasifikatorius) nurodytas augalų rūšis, turi būti deklaruojami kaip atskiri plotai. Tačiau klasifikatoriaus I grupės augalai gali būti jungiami į plotus, kuriuos sudaro daugiau nei viena auginamų augalų rūšis, o tokie plotai negali būti didesni nei 0,3 ha. Tokie klasifikatoriaus I grupės sujungti plotai turi būti deklaruojami kodu KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“ arba DAK „Kitos daržovės“ arba DUK „Kitos daržovės (uždarajame grunte);

7.7. taisyklių 7.6 papunktyje nurodytas reikalavimas dėl mažiausio lauko naudmenų ploto netaikomas, jei laukai skirti selekcijai ir moksliniams tyrimams. Leidžiama prašyti pagrindinės tiesioginės išmokos už mažesnius kaip 0,1 ha dydžio laukus, bet ne mažesnius kaip 0,01 ha. Parama už šiuos laukus bus skiriama tik tada, jei pareiškėjas iki einamųjų metų rugsėjo 30 d. Agentūrai pateiks papildomus dokumentus (selekcinės sėklos atestatą, išduotą mokslo įstaigų), kuriais bus įrodoma, kad šie laukai yra skirti selekcijai arba juose vykdoma mokslinė veikla, arba sutartis, sudarytas su juridiniais asmenimis, užsiimančiais selekcija ir moksliniais tyrimais;

7.8. už plotus, ne mažesnius kaip 0,1 ha, už kuriuos pareiškėjas prašo paramos pagal KPP priemones, išmokos mokamos, kai šie plotai atitinka reikalavimus, nustatytus atskirais žemės ūkio ministro įsakymais;

7.9. naudmenos, nurodytos klasifikatoriuje, turi būti įdirbamos ir prižiūrimos. Einamaisiais metais žydintys augalai turi būti auginami ne trumpiau kaip iki jų žydėjimo pradžios. Baltymingų augalų derliaus negalima nuimti anksčiau, nei pasiekama pieninė branda;

7.10. jei patikros vietoje metu nustatoma, kad augalai, kurie jau buvo pradėję žydėti ar pasiekę atitinkamą brandą, yra nuimti ir dirva pradėta ruošti kitiems žemės ūkio augalams auginti, pareiškėjui suteikiama galimybė pateikti papildomų įrodymų (nuotrauka su data ar kt.), kad tikrinamajame lauke buvo auginami paraiškoje deklaruoti arba kiti žemės ūkio augalai, priskiriami prie tos pačios klasifikatoriaus augalų grupės ir neturintys įtakos nei pareiškėjo atitikties ekologiniu atžvilgiu svarbių vietovių (toliau – EASV) reikalavimams, nei pretenduojantys atitikti susietosios paramos reikalavimų;

7.11. KŽS, kuriuose einamaisiais metais deklaruojami laukai, už kuriuos prašoma tiesioginių išmokų paramos, iki metų, einančių prieš paraiškos teikimo (einamuosius) metus gruodžio 1 d. turi būti sutvarkyti (jeigu būtina – atlikti medžių, kelmų, krūmų, akmenų valymo darbai, o darbų atliekos pašalintos iš lauko ir kt.) ir tinkami paramai. Tiesiogines išmokas galima gauti tik už reikalavimus, atitinkančius naudmenų plotus;

7.12. deklaruojamuose naudmenų plotuose turi būti auginami žemės ūkio augalai (įskaitant pievas) arba laikomas pūdymas. Jeigu žemės ūkio augalai deklaruojamame plote apskritai neauginami (jame nėra vykdoma žemės ūkio veikla), parama už tokius plotus neskiriama;

7.13. laikoma, kad yra deklaruojami didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kai:

7.13.1. prašoma išmokų už akivaizdžiai apleistas, nedarbamas ir neprižiūrimas (apaugusias medžiais ir (arba) krūmais, ir (arba) nešienautas, ir (arba) piktžolėmis apžėlusias) naudmenas. Deklaruojant tokius plotus turi būti suteikiamas kodas NEP „Netinkami paramai plotai“. Pavienių medžių buvimas lauke nelaikomas neatitikimu;

7.13.2. deklaruojamas 0,1 ha arba didesnis plotas ir nurodoma, kad jame auginami į klasifikatorių neįtraukti augalai, t. y. deklaruojamas plotas kodu KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“, DAK „Kitos daržovės“, DUK „Kitos daržovės (uždarajame grunte)“ arba KTS „Kiti sodai ir daugiamečiai uogynai“, tačiau nustatoma, kad auginami klasifikatoriuje esantys augalai (išskyrus atvejus, kai deklaruojami klasifikatoriaus I grupės augalai sujungti į plotus taip, kaip numatyta taisyklių 7.6 papunktyje);

7.13.3. deklaruojamas plotas, už kurį siekiama gauti susietąją paramą ir (arba) išmoką už žalinimo reikalavimų įgyvendinimą, tačiau nustatoma, kad šiame plote auginami kiti nei deklaruoti augalai (nepriskiriami paramos schemai (susietajai paramai ir (arba) žalinimo išmokai), už kurią pareiškėjas pretenduoja gauti išmoką) arba deklaruoti augalai apskritai neauginami;

7.13.4. prašoma paramos deklaruojant plotą, dėl kurio taisyklių 82.16 papunktyje ir 90, 95 punktuose numatytais atvejais arba Agentūrai atsitiktinės atrankos ar rizikos analizės būdu atrinkus

pareiškėją patikrai nepateikiami žemės valdymo teisės patvirtinimo dokumentai arba neįrodoma, kad pareiškėjas vykdo žemės ūkio veiklą. Žemės ūkio veiklos vykdymo faktas pagrindžiamas:

7.13.4.1. pateikiant žemės ūkio produkcijos pardavimo praėjusiais arba einamaisiais metais fakto pagrindimo dokumentus arba suteiktų žemės ūkio paslaugų teikimo sutartį, arba ūkio reikmėms išsinuomos žemės ūkio technikos nuomos sutartį ir atsiskaitymo pagal minėtas sutartis dokumentus (sąskaitas faktūras, PVM sąskaitas faktūras, kurios išrašomos, jei pardavėjas ar nuomotojas yra PVM mokėtojas (ar kitus vietoj jų naudojamus apskaitos dokumentus), pirkimo–pardavimo kvitus, pinigų priėmimo kvitus, kasos aparato kvitus arba kitus laisvos formos produkcijos pardavimo dokumentus). Pareiškėjai, deklaruojantys 30 ha ir didesnius tiesioginėms išmokoms tinkamus plotus, produkcijos pardavimo (išskyrus atvejus, kai savo užauginta produkcija yra parduota turgavietėse), paslaugų įsigijimo ar technikos nuomos faktui pagrįsti taip pat privalo pateikti apmokėjimo, įvykdyto per komercinius bankus, kredito unijas ar kitus mokėjimo paslaugų teikėjus, patvirtinimo dokumentus – mokėjimo nurodymus su mokėjimo paslaugų teikėjų žyma (jei mokėjimas atliktas elektroninės bankininkystės būdu, mokėjimo nurodymas turi turėti „Įvykdymo datos“ žymą) (toliau – apmokėjimo patvirtinimo dokumentai). Agentūrai įvertinus, kad dokumentai, kurie pateikiami žemės ūkio veiklos vykdymo faktui pagrįsti, kaip nurodyta šiame papunktyje, yra fiktyvūs, laikoma, kad pareiškėjas reikiamų dokumentų nepateikė;

7.13.4.2. jei einamaisiais metais pareiškėjo, jo valdos partnerių, valdoje registruotų šeimos narių ar susijusių subjektų (kaip nurodyta taisyklių 5 punkte) vardu Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre yra nepertraukiamai registruotos (įregistruotos ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 1 d. (imtinai) ir neišregistruotos) žemės ūkio technikos (traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų);

7.13.4.3. jei pareiškėjas, jo valdos partneriai, valdoje registruoti šeimos nariai einamaisiais metais nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. laiko ūkinių gyvūnų, registruotų Ūkinių gyvūnų registre, ne mažiau kaip 0,1 SG hektarui (vertinamas visų deklaruojamų plotų ir nurodytu laikotarpiu laikytų ūkinių gyvūnų, pagal šių taisyklių 3 priede pateiktą lentelę perskaičiuotų į sutartinius gyvulius, vidurkio santykis);

7.14. soduose ir uogynuose esantys dirbtiniai tvenkiniai ir užuovėjinės juostos į tinkamą paramą plotą neįtraukiami, tačiau soduose ir uogynuose, už kuriuos siekiama gauti susietąją paramą į tinkamą paramą plotą, matuojant nuo eilių vidurio, gali būti įtraukti plotai:

7.14.1. kurių plotis tarp eilių soduose – iki 8 metrų, o uogynuose – iki 5 metrų;

7.14.2. kurių plotis nuo kraštinės eilės iki sodo ribos – iki 8 metrų (iki 12 metrų galulaukėse), o iki uogyno ribos – iki 5 metrų (iki 8 metrų galulaukėse);

7.15. pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už gyvulius, be šiose taisyklėse taikomų bendrųjų reikalavimų, tai pat turi atitikti atitinkamų taisyklių, tvirtinamų atskirais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymais, nuostatas, jeigu tose taisyklėse nenumatyta kitaip.

Pareiškėjai, dalyvaujantys KPP priemonėse, be šiose taisyklėse taikomų bendrųjų reikalavimų, taip pat turi laikytis reikalavimų, nurodytų atitinkamos priemonės įgyvendinimo taisyklėse, tvirtinamose atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu, jeigu tų priemonių taisyklėse nenumatyta kitaip;

7.16. pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už gyvulius, turi būti teisės aktų nustatyta tvarka registruoti atitinkamų gyvulių laikytojai. Jeigu nustatoma neatitiktis atitinkamiems taisyklių, tvirtinamų atskirais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymais, reikalavimams, parama už gyvulius neskiriama, jeigu tose taisyklėse nenumatyta kitaip;

7.17. pareiškėjams arba paramos gavėjams, neteisėtai sukūrusiems sąlygas paramai gauti, parama neskiriama, o jau išmokėta paramos suma yra susigražinama. Atitiktis šiam reikalavimui vertinama pagal Galimai neteisėtų sąlygų, sukurtų siekiant gauti tiesiogines išmokas ir paramą už plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 3D-560 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų, sukurtų siekiant gauti tiesiogines išmokas ir paramą už plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika).

7.18. Pareiškėjams ir jų sutuoktiniams, kurie dalyvavo arba dalyvauja įgyvendinant KPP priemones „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ arba „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“, parama nemokama.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945

III SKYRIUS PRIVALOMOS ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS VYKDYMO TVARKA

8. Pareiškėjai privalo laikytis žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų:

8.1. žemės ūkio augalų plotus ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo periodiškai įdirbti, kad nebūtų žemės ūkio augalus stelbiančių piktžolių (kad ariamojoje žemėje nedominuotų piktžolės arba žemės ūkio augalai nebūtų visiškai sunykę);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

8.2. pievas (kodai GPŽ, GPA, DGP) nušienauti bent 1 kartą per metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 dienos (įskaitytinai). Pareiškėjams, Ūkinių gyvūnų registre įregistravusiems bičių šeimas, pievas privalu nušienauti bent 1 kartą per metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 31 d. (įskaitytinai);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

8.3. užliejamųjų pievų teritorijose (Kintų, Lumpėnų, Rusnės, Stoniškių seniūnijos) žolės ritiniai turi būti išvežti iš laukų iki spalio 1 d.;

8.4. pievų laukuose, taip pat sodų ir uogynų tarpueiliuose visą vegetacijos laikotarpį neturi būti augmeniją stelbiančių, sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių;

8.5. sodų ir uogynų tarpueilius (išskyrus tuos tarpueilius, kuriuose yra pieva) reikia periodiškai įdirbti (mechaniškai arba chemiškai) taip, kad juose būtų sunaikintos piktžolės. Sodų ir uogynų tarpueilius, kuriuose yra pieva (kodai OBS, KRS, SLS, VYS, TRS, KTS, ASU, JSU, RSU, BSU, AVU, ARU, SVU, ŠIU, GEU, BKU, SPU, PUU, ŠAU, ERK, GUD, ŠRM, AKT, RŠT), nušienauti ne mažiau kaip 1 kartą per metus iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d.;

8.6. soduose ir uogynuose būtina iš deklaruojamų laukų ploto pašalinti negyvus vaismedžius ir (arba) vaiskrūmius arba jų liekanas;

8.7. deklaruojant pūdymo plotus būtina užtikrinti, kad nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki liepos 31 d.:

8.7.1. juodajame pūdyme nebūtų vykdoma jokia žemės ūkio gamyba (t. y. sėja, auginimas ir derliaus nuėmimas) einamųjų metų produkcijai gauti. Juodasis pūdymas taip pat turi būti periodiškai įdirbamas taip, kad jame nebūtų subrendusių ir žydėjimo stadiją pasiekusių piktžolių. 2018 m. deklaruotame juodajame pūdyme leidžiama žemės ūkio gamyba einamųjų metų produkcijai gauti;

8.7.2. žaliajame pūdyme nebūtų vykdoma žemės ūkio gamyba (t. y. ganomi gyvuliai, šienaujama žolė, išskyrus žaliosios masės susmulkinimą ir įterpimą į dirvą) einamųjų metų produkcijai gauti ar auginami kiti nei klasifikatoriaus III grupėje ir kodu GPŽ deklaruojami žoliniai augalai. Žaliajame pūdyme auginami minėti žoliniai augalai ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. turi būti įterpiami į dirvą, o prieš įterpiant į dirvą nuimti šių augalų derlių draudžiama. 2018 m. deklaruotame žaliajame pūdyme leidžiama žemės ūkio gamyba einamųjų metų produkcijai gauti, o augintų augalų įterpti į dirvą neprivaloma.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-555](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13074

9. Kai pareiškėjo deklaruojami plotai patenka į „Natura 2000“ teritorijas ar juos deklaruojant vykdomi įsipareigojimai pagal KPP priemonių „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas, taip pat priemonių „Ekologinis ūkininkavimas“ arba „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įsipareigojimai, o tokių plotų priežiūrai ar juose vykdomai ūkininkavimo veiklai nacionaliniuose teisės aktuose yra nustatyti specialieji, žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus atitinkantys reikalavimai (pievų šienavimo terminai, sodų ir uogynų priežiūros reikalavimai, pūdymo įdirbimo reikalavimai ir kt.) (toliau – specialieji reikalavimai), taikomas ne šių taisyklių 8 punkte nustatytas konkretus žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus, bet jį atitinkantis specialusis reikalavimas. Jeigu nustatomas neatitikimas specialiajam reikalavimui,

laikoma, kad plotai neatitinka ir šių taisyklių 8 punkte nustatyto konkretaus žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijaus.

10. Pievų, kaip nurodyta taisyklių 8.2 papunktyje, išskyrus pievas, patenkančias į taisyklių 9 punkto nuostatos taikymo sritį, taip pat sodų ir uogynų tarpueilių, kuriuose yra pieva, kaip nurodyta taisyklių 8.5 papunktyje, šienavimas ir priežiūra atliekama vadovaujantis šiais principais:

10.1. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) pievose turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko; supresuota; šienas sudėtas į kūgius; žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista) laikantis taisyklių 8.2 papunktyje nustatytų šienavimo terminų, arba:

10.1.1. jeigu pareiškėjo, kurio (arba jo valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario) einamųjų metų laikotarpiu nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų vidurkis sudarė ne mažiau kaip 0,3 SG hektarui (vertinamas visų deklaruojamų pievų plotų ir laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų (galvijų, arklių, avių, ožkų, danielių, dėmėtųjų elnių, tauriųjų elnių, bizonų, stumbrų) santykis), pievų plotuose ganymo sezono metu yra ganoma, nelaikoma reikalavimų neatitikimu, jeigu tokie plotai netinkamai nuganyti ar nušienauti. Tokiu atveju ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. (skaitytinai) deklaruojamuose pievų laukuose yra būtini gyvulių buvimo lauke požymiai – ekskrementų liekanos, išguldyta ir (arba) nuėsta žolė (ar kiti požymiai) arba laukai turi būti nušienauti, t. y. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) pievose turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko; supresuota; šienas sudėtas į kūgius; žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista visame lauko plote);

10.1.2. jeigu pareiškėjo (arba jo valdos partnerio ar valdoje registruoto šeimos nario) laikomų žolėdžių ūkinių gyvūnų vidurkis, kaip numatyta taisyklių 10.1.1 papunktyje, sudaro mažiau kaip 0,3 SG pievos hektarui ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 dienos konkretus laukas turi būti nuganytas ir geros agrarinės būklės, t. y. visi lauko plotai turi būti ūkinių gyvūnų nuganyti, o nenuganyti plotai turi būti sutvarkyti, t. y. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) turi būti iš lauko išvežta arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista);

10.2. pareiškėjai (arba jų valdų partneriai ar valdoje registruoti šeimos nariai), numatyti taisyklių 10.1.1 ir 10.1.2 papunkčiuose – žolėdžių ūkinių gyvūnų laikytojai, turi laikyti ūkinius gyvūnus, registruotus Ūkinių gyvūnų registre. Žolėdžių ūkinių gyvūnų, perskaičiuotų į sutartinius gyvulius, pagal šių taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutę, duomenys vertinami atsižvelgiant į Ūkinių gyvūnų registre pateiktus duomenis;

10.3. Pareiškėjai, įgyvendinantys įsipareigojimus, susijusius su pievų tvarkymo darbais pagal KPP priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas arba priemonę „Su „Natura 2000“ ir su Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, pievų tvarkymo darbus, kaip nurodyta taisyklių 10.1 papunktyje, atlieka laikydamiesi konkrečios priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytų reikalavimų. Reikalavimas netaikomas pareiškėjams, įgyvendinantiems taisyklių 8.2 papunktyje nurodytą pievų šienavimo įsipareigojimą;

10.4. nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) sodų ir uogynų tarpueiliuose, kuriuose yra pieva, turi būti sutvarkyta (išvežta iš lauko; supresuota; šienas sudėtas į kūgius; žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista) iki taisyklių 8.5 papunktyje nustatytų šienavimo terminų;

10.5. kai pievų augalai (motiejukai, eraičinai, svidrės ir kt.) einamaisiais metais yra auginami sėklai, kaip viena žemės ūkio augalų rūšis, paraiškoje tokie laukai turi būti deklaruojami kodais GPŽ, GPA ir DGP pažymint požymį „SĖ“. Tokiu atveju kiti taisyklių 10 punkte išdėstyti pievų priežiūros reikalavimai netaikomi. Jeigu lauke, kuriam priskirtas požymis „SĖ“, nėra vyraujančios augalų rūšies (t. y. vizualiai įvertinus skirtingų augalų (jeigu tokių yra) paplitimą galima nustatyti, kad auginami daugiau nei vienos žolinių augalų rūšies augalai), laikoma, kad pievos paskirtis („SĖ – žemės ūkio augalai sėklai“) nurodyta neteisingai ir šio taisyklių papunkčio išimtis netaikoma;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

10.6. kai yra deklaruojamos pievos (deklaruotos kodu GPŽ), kurios taip pat deklaruojamos ir kaip palaukės, kaip nurodyta taisyklių 44.6 papunktyje, siekiant EASV atitikties, tokie plotai turi būti nušienauti, nuganyti ir geros agrarinės būklės ne vėliau kaip iki rugpjūčio 1 d., t. y. visi lauko plotai turi būti nušienauti, nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) turi būti iš lauko išvežta arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista, ir (arba) ūkinių gyvūnų nuganyti, o nenuganyti plotai turi būti sutvarkyti, t. y. paliktų išėdų nupjauta žolė (šienas, žalioji masė ar kt.) turi būti iš lauko išvežta arba supresuota, arba šienas sudėtas į kūgius, arba žolė susmulkinta ir tolygiai paskleista).

11. Siekiant įsitikinti taisyklių 8.1 papunktyje (ar žemės ūkio augalų plotuose ariamojoje žemėje nėra augalus stelbiančių piktžolių), 8.2 papunktyje (ar laiku nušienauta ir sutvarkyta) ir 8.7 papunktyje (ar į dirvą yra įterpti augalai, ar nėra piktžolių) nurodytų įsipareigojimų vykdymu, pareiškėjo deklaruojamų laukų patikros atliekamos konkrečiau deklaruoto lauko plote, įvertinant, ar numatytas lauko priežiūros būdas pritaikytas visame lauko plote. Jeigu yra nustatoma neatitikčių, išmatuojamas ir įvertinamas (sumuojamas) bendras neatitikčių plotas lauke. Jeigu nustatomos neatitiktytys tiek taisyklių 8.2, tiek taisyklių 8.7 papunkčiuose numatytiems reikalavimams, laikoma, kad deklaruojamuose laukuose yra deklaruoti didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kaip numatyta taisyklių 7.13 papunktyje.

12. Piktžolėmis apaugę pievų plotai, taip pat sodų ir uogynų plotai, kuriuose yra pieva, laikomi neatitinkančiais paramos skyrimo sąlygų, kaip nurodyta 8.4 papunktyje, jeigu:

12.1. pievų plotuose, sodų ir uogynų tarpueiliuose yra sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių. Pavienių piktžolių ar žolės kupstų buvimas nelaikomas pažeidimu. Pavienės piktžolės yra tokios piktžolės, kurios nevyrauja auginamų augalų atžvilgiu;

12.2. piktžolės vyrauja pievose, kai jų paplitimas apima daugiau nei 50 proc. deklaruoto lauko ploto ir yra pastebimas auginamų augalų atžvilgiu.

13. Piktžolėmis apaugę sodų ir uogynų tarpueiliai (išskyrus tuos tarpueilius, kuriuose yra pieva) laikomi neatitinkančiais paramos skyrimo sąlygų, kaip nurodyta taisyklių 8.5 papunktyje, jeigu aptinkama augmeniją stelbiančių, sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių arba išbarsčiusių piktžolių. Jeigu yra nustatoma neatitikčių, išmatuojamas ir įvertinamas (sumuojamas) bendras neatitikčių plotas lauke. Jeigu nustatoma neatitiktis, laikoma, kad deklaruojamuose laukuose yra deklaruoti didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kaip numatyta taisyklių 7.13 papunktyje.

14. Sodų ir uogynų plotai laikomi neatitinkančiais reikalavimų, kaip numatyta taisyklių 8.6 papunktyje, jeigu deklaruojamuose laukuose nepašalinti negyvi vaismedžiai ir (arba) vaiskrūmiai ar jų liekanos. Laikoma, kad deklaruojamuose laukuose yra nepašalintų negyvų vaismedžių ir (arba) vaiskrūmių, jeigu tokius vaismedžius ir (arba) vaiskrūmius galima priskirti prie grupių (trijų ir daugiau vienetų, esančių greta vienas kito). Būtina išmatuoti ir įvertinti (susumuoti) bendrą neatitikčių plotą lauke. Jeigu nustatoma neatitiktis, laikoma, kad deklaruojamuose laukuose yra deklaruoti didesni naudmenų plotai, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, kaip numatyta taisyklių 7.13 papunktyje.

IV SKYRIUS

IŠMOKOS JAUNAJAM ŪKININKUI REIKALAVIMAI

15. Išmoką jaunajam ūkininkui gali gauti:

15.1. pareiškėjas fizinis asmuo, kuris:

15.1.1. teikdamas paraišką, kuria pirmą kartą siekia gauti išmoką jaunajam ūkininkui, yra ne vyresnis kaip 40 metų (tais metais jam nesueis 41 metai);

15.1.2. valdą, kaip valdos valdytojas, kuria pirmą kartą arba jau yra įkūręs ne anksčiau kaip prieš 5 metus iki teikiamos paraiškos, kuria pirmą kartą siekia gauti išmoką jaunajam ūkininkui, pateikimo dienos;

15.2. pareiškėjas juridinis asmuo:

15.2.1. kurio tiek vienasmenio, tiek kolegialaus valdymo atveju, valdymo organus ir juridinio asmens dalyvius (savininkus) sudaro fiziniai asmenys, kurie paraiškos, kuria pirmą kartą siekiama gauti išmoką jaunajam ūkininkui, teikimo metu yra ne vyresni kaip 40 metų amžiaus ir einamaisiais metais šiems asmenims nesueis 41 metai;

15.2.2. kuris valdą yra įkūręs pirmą kartą ir ne anksčiau kaip prieš 5 metus iki teikiamos paraiškos, kuria pirmą kartą siekia gauti išmoką jaunajam ūkininkui, pateikimo dienos.

16. Pareiškėjo juridinio asmens atveju, siekiant užtikrinti veiksmingą ir ilgalaikę šio juridinio asmens kontrolę, visą paramos laikotarpį juridinio asmens valdymo organą ir juridinio asmens dalyvius turi sudaryti paraiškos teikimo metu juridinio asmens veikloje dalyvaujantys fiziniai asmenys, kaip apibrėžta taisyklių 15.2.1 papunktyje. Jeigu einamaisiais metais nustatoma, kad juridinio asmens

veikloje dalyvauja nauji, taisyklių 15.2.1 papunktyje neapibrėžti asmenys (pasikeitę valdymo organo nariai ir (arba) juridinio asmens dalyviai), išmoka jaunajam ūkininkui toliau neskiriama.

17. Pareiškėjas juridinis asmuo ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 25 d. Agentūrai pateikia sąrašus apie fizinius asmenis, dalyvaujančius šio juridinio asmens veikloje, kaip nurodyta taisyklių 15.2 papunktyje ir 16 punkte. Pavėluotai sąrašai priimami iki einamųjų metų rugpjūčio 19 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) išmokos jaunajam ūkininkui sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugpjūčio 19 d. sąrašai neadministruojami ir išmoka jaunajam ūkininkui neskiriama, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms išmokos mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.

18. Išmoka jaunajam ūkininkui skiriama kasmet vienam pareiškėjui ne ilgesnį nei penkerių metų laikotarpį, kai jis einamaisiais metais deklaruoja naudmenų plotus, atitinkančius pagrindinės tiesioginės išmokos reikalavimus.

19. *Neteko galios nuo 2018-03-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

20. *Neteko galios nuo 2018-03-10*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

21. Jei pareiškėjas išmokos jaunajam ūkininkui teikimo laikotarpiui nebepateikia paraiškos, tais metais jis išmokos negauna, tačiau dėl praleistų metų išmokos laikotarpis nepailgėja. Pareiškėjas, vėliau pateikęs paraišką, išmoką jaunajam ūkininkui gaus likusiam išmokų teikimo laikotarpiui.

22. Pareiškėjai, kurie valdą, kaip valdos valdytojai, pirmą kartą įkūrė jau esamos valdos pagrindu, laikomi atitinkančiais taisyklių 15.1.2 papunkčio reikalavimus, jeigu valdos įkūrimas (po valdos perėmimo) įvyko ne anksčiau kaip prieš penkerius metus iki pirmą kartą pateiktos paraiškos gauti tiesiogines išmokas.

23. Išmoka jaunajam ūkininkui mokama už kiekvieną paraiškoje deklaruotą reikalavimus pagrindinei tiesioginei išmokai gauti atitinkantį naudmenų hektarą iki 90 ha. Neatsižvelgiant į tai, kad išmoka jaunajam ūkininkui mokama už ne didesnę kaip 90 ha plotą, pareiškėjas privalo deklaruoti visus žemės valdymo teise (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais), jam priklausančius plotus:

23.1. kai išmoką jaunajam ūkininkui siekia gauti fizinis asmuo ir (arba) juridinis asmuo ir (arba) keli juridiniai asmenys, kurių valdyme dalyvauja tas pats fizinis asmuo, ir kurie skirtingais deklaravimo metais deklaruoja tuos pačius naudmenų plotus, tokiems subjektams skaičiuojamas bendras išmokos jaunajam ūkininkui teikimo laikotarpis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

23.2. kai išmoką jaunajam ūkininkui siekia gauti susiję subjektai (susijusios įmonės ir (arba) kartu veikianti fizinių asmenų grupė), išmoka jaunajam ūkininkui tokiems subjektams mokama už ne didesnę kaip bendrą 90 ha plotą.

24. Nustačius, kad kelių juridinių asmenų, kaip apibrėžta taisyklių 15.2 papunktyje, valdyme dalyvauja tas pats fizinis asmuo, visos paraiškos, susijusios su šiuo fiziniu asmeniu, įvertinamos vadovaujantis Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, kaip numatyta taisyklių 7.17 papunktyje.

V SKYRIUS ŽALINIMO IŠMOKOS REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS ŽALINIMO IŠMOKOS NUOSTATOS

25. Pareiškėjas, siekiantis gauti žalinimo išmoką, privalo atitikti žalinimo išmokos reikalavimus t. y. įvairinti pasėlius, išlaikyti esamas daugiametes pievas, naudmenose deklaruoti EASV.

26. Pareiškėjų deklaruoti laukai, kurie yra sertifikuoti pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo ir ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos proceso ir produkcijos sertifikavimo“ (toliau – Ekologinio žemės ūkio taisyklės), nuostatas, atitinka žalinimo išmokos reikalavimus ir jiems skiriama žalinimo išmoka. Kai pareiškėjas paraiškoje deklaruoja ne tik ekologinei gamybai sertifikuotus laukus, paraiškos dalis be sertifikuotų laukų privalo atitikti žalinimo išmokos reikalavimus. Jei toks pareiškėjas visame deklaruotame plote siekia atitikti žalinimo išmokos reikalavimus, tai privalo nurodyti 1 priedo 14 lentelėje, tačiau tokiu atveju jo deklaruoti sertifikuoti laukai nebus vertinami atskirai, kaip atitinkantys žalinimo išmokos reikalavimus.

27. Pareiškėjai, kurie laikosi visų tam tikrai vietai taikomų papildomų ūkinės veiklos apribojimų ir reikalavimų, susijusių su direktyvų 92/43/EEB, 2009/147/EB ir 2000/60/EB įgyvendinimu, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomos teritorijos nuostatuose, apsaugos reglamentuose, saugomos teritorijos planavimo dokumentuose, apsaugos sutartyse su privačios žemės savininkais ar valstybinės žemės valdytojais, pripažįstami atitinkančiais žalinimo išmokos reikalavimus ir jiems skiriama žalinimo išmoka. Likusiems pareiškėjo deklaruotiems plotams, kurie nepatenka į šiame punkte nurodytų apribojimų ir reikalavimų teritoriją ar jų nesilaikoma, taikoma tokia pat tvarka žalinimo išmokai gauti, kaip nurodyta taisyklių 25 punkte.

28. Pareiškėjui nereikia įvairinti pasėlių ir deklaruoti EASV, t. y. laikoma, kad jis atitinka šiuos reikalavimus, kai paraiškoje deklaruotos pievos sudaro daugiau nei 75 proc. paramai tinkamo ploto.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

29. Apskaičiuojant plotą, tinkamą žalinimo išmokos reikalavimams, skaičiuojami ir laukai nuo 1 iki 10 arų, nors už juos tiesioginės išmokos, įskaitant žalinimo, neskiriamos.

30. Kai deklaruotas plotas paraiškoje yra mažesnis už Agentūros atliekamos patikros metu nustatytą plotą, žalinimo išmoka skaičiuojama deklaruotam plotui, o kai jis didesnis už nustatytą plotą, žalinimo išmoka skaičiuojama nustatytam plotui, neatsižvelgiant į su žalinimo išmoka susijusias sankcijas.

ANTRASIS SKIRSNIS PASĖLIŲ ĮVAIRINIMAS

31. Pasėlių įvairinimas – tai kelių pasėlių deklaravimas priklausomai nuo pareiškėjo deklaruoto 10 ha ir daugiau ariamosios žemės ploto, kai:

31.1. pareiškėjas, deklaravęs nuo 10 iki 30 ha imtinai ariamosios žemės, privalo deklaruoti bent du skirtingus pasėlius, iš kurių vienas turi užimti 75 proc. ar mažiau viso deklaruoto ariamosios žemės ploto;

31.2. pareiškėjas, deklaravęs daugiau nei 30 ha ariamosios žemės, privalo deklaruoti bent tris skirtingus pasėlius. Pasėlis, kurio deklaruota daugiausia, turi užimti 75 proc. ar mažiau, o du didžiausi pagal plotą pasėliai – 95 proc. ar mažiau ariamosios žemės ploto;

31.3. paraiškoje deklaruotos pievos iki 5 metų arba pūdymas sudaro daugiau nei 75 proc. ariamosios žemės, likusioje ariamojoje žemėje vienas pasėlis turi užimti mažiau nei 75 proc. ploto, jei jis nėra pieva iki 5 metų arba pūdymas.

31.4. pareiškėjas pagal Paramos už 2017 metais pasėtus ir dėl kritulių žuvusius ir (arba) negalėtus pasėti žieminius pasėlius administravimo ir kontrolės taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 3D-173 „Dėl Paramos už 2017 metais pasėtus ir dėl kritulių žuvusius ir (arba) negalėtus pasėti žieminius pasėlius administravimo ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“, pripažintas tinkamu paramai gauti, jam vietoj reikalavimų, nurodytų 31.1–31.2 papunkčiuose, taikomi šie reikalavimai:

31.4.1. pareiškėjas, deklaravęs iki 30 ha imtinai ariamosios žemės, neprivalo įvairinti pasėlių;

31.4.2. pareiškėjas, deklaravęs daugiau nei 30 ha ir iki 150 ha imtinai ariamosios žemės, privalo deklaruoti bent du skirtingus pasėlius, iš kurių vienas turi užimti 75 proc. ar mažiau viso deklaruoto ariamosios žemės ploto;

31.4.3. pareiškėjas, deklaravęs daugiau nei 150 ha ariamosios žemės, privalo deklaruoti bent tris skirtingus pasėlius. Pasėlis, kurio deklaruota daugiausia, turi užimti 75 proc. ar mažiau, o du didžiausi pagal plotą pasėliai – 95 proc. ar mažiau ariamosios žemės ploto.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

32. Pareiškėjui nereikia įvairinti pasėlių, t. y. jis atitinka pasėlių įvairinimo reikalavimą, kai:

32.1. paraiškoje deklaruotos pievos iki 5 metų ir (arba) pūdymas, ir (arba) ankštiniai (kodai: PUP, VIK, ŽIR, LEŠ, LUB) sudaro daugiau nei 75 proc. ariamosios žemės;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

32.2. daugiau nei 50 proc. einamaisiais metais deklaruotos ariamosios žemės praėjusiais metais pareiškėjo nebuvo deklaruota, o visoje deklaruotoje žemėje praėjusiais metais buvo auginami kiti pasėliai nei einamaisiais metais;

32.3. paraiškoje deklaruoti vien daugiamečių sodinių plotai. Tokia paraiška iš karto atitinka žalinimo išmokos reikalavimus.

33. Nuo einamųjų metų birželio 1 d. iki liepos 31 d. pareiškėjas privalo užtikrinti, kad patikros vietoje metu Agentūros darbuotojas rastų paraiškoje deklaruotą pasėlį arba, jei jo lauke nebėra, pasėlio liekanas, iš kurių būtų matyti, kad lauke buvo augintas paraiškoje deklaruotas pasėlis. Tokiu atveju, jei patikros vietoje metu Agentūros darbuotojas rastų kitą pasėlį (jei jo lauke nebėra – pasėlio liekanas), negu pareiškėjo deklaruota paraiškoje, – tai nebūtų laikoma pažeidimu tuo atveju, jei kitas pasėlis (jei jo lauke nebėra – pasėlio liekanos), būtų priskiriamas tai pačiai klasifikatoriaus augalų grupei ir (arba) neturėtų įtakos nei pareiškėjo atitikties EASV reikalavimams, nei pretenduotų atitikti susietosios paramos reikalavimus.

34. Žolinių azotą kaupiančių augalų (deklaruotinų kodais: DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER) mišinys su kitomis žolėmis (deklaruotinomis kodu GPŽ), kuriame vyrauja (sudaro daugiau nei 50 proc.) azotą kaupiantys augalai, turi būti deklaruojamas kodu ŽMI, o azotą kaupiantiems augalams nevyraujant – kodu GPŽ. Ankštinių (deklaruotinų kodais: PUP, VIK, ŽIR, LEŠ, LUB) augalų mišinys su kitais augalais (išskyrus žolinius augalus) turi būti deklaruojamas kodu BMI – jei azotą kaupiantys augalai yra vyraujantys, arba kodu NMI, jei azotą kaupiantys augalai nėra vyraujantys (sudaro mažiau nei 50 proc.). Mišiniai, kuriuos sudaro tik azotą kaupiantys augalai (klasifikatoriaus II ir (arba) III grupės augalai), turi būti deklaruojami kodu AKM.

35. Skirtingu pasėliu (neatsižvelgiant, ar jame yra įsėlis) dėl pasėlių įvairinimo laikomi skirtingais kodais pažymėti klasifikatoriuje nurodyti augalai. Tačiau pasėlių įvairinime skirtingu pasėliu nelaikoma:

35.1. visos IV grupės naudmenos;

35.2. PDŽ „Žaliasis pūdymas“ ir PDJ „Juodasis pūdymas“;

35.3. V–VI grupių naudmenos netinkamos pasėlių įvairinimui, kadangi jos nepriskiriamos prie ariamosios žemės. Šioms naudmenoms netaikomi pasėlių įvairinimo reikalavimai, tačiau skiriama žalinimo išmoka, jei plotai atitinka bendruosius reikalavimus pagrindinei tiesioginei išmokai gauti;

35.4. plotai, deklaruoti kodais: KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“ ir (arba) DAK „Kitos daržovės“ ir (arba) DUK „Kitos daržovės (uždarajame grunte)“ gali sudaryti ne daugiau kaip 25 proc. viso pareiškėjo deklaruojamos ariamosios žemės ploto tokiu atveju, kai pareiškėjas deklaruoja ne

daugiau kaip 30 ha ariamosios žemės, ir ne daugiau kaip 5 proc. viso ariamosios žemės ploto, kai pareiškėjas deklaruoja daugiau nei 30 ha ariamosios žemės. Šiais kodais deklaruoti augalai neskaičiuojami kaip atskiri pasėlių įvairinimo pasėliai.

36. Pareiškėjas savo paraiškoje privalo deklaruoti klasifikatoriuje nurodytus augalus. Jei klasifikatoriuje nėra nurodyta pareiškėjo deklaruotinių augalų, pareiškėjas privalo deklaruoti juos kodu KTŽ „Kiti augalai ariamojoje žemėje“ arba DAK „Kitos daržovės“ arba DUK „Kitos daržovės“ (uždarajame grunte) arba KTS „Kiti sodai ir daugiamečiai uogynai“ nurodydamas, augalą, kai jo lauko plotas yra 0,5 ha arba daugiau.

TREČIASIS SKIRSNIS DAUGIAMEČIŲ PIEVŲ IŠLAIKYMAS

37. Pareiškėjai, einamųjų metų paraiškoje deklaravę daugiames pievas arba plotus, kurie paskutiniųjų penkerių metų (įskaitant einamuosius) laikotarpiu buvo deklaruojami kaip pievos ir nesuarti, privalo jų plotą išlaikyti, o suarus privalo šį plotą atkurti (esant taisyklių 39 punkto sąlygai), kaip nurodyta taisyklių 38 punkte bei detalizuota Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-40 „Dėl Daugiamečių ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

38. Pareiškėjas, neišlaikęs daugiamečių pievų, jas privalo atkurti tame pačiame arba kitame plote. Kitas plotas yra tinkamas atkurti daugiamečių pievų plotą tada, kai jame nuo 2012 m. imtinai nė karto nebuvo deklaruota daugiametė pieva.

39. Kai einamaisiais metais pasibaigus deklaravimui nustatoma, kad daugiamečių pievų Lietuvoje sumažėjo daugiau nei leidžiama, Agentūra iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjus, kurie, pagal dvejų ankstesnių metų paraiškų (neatsižvelgiant į jas pateikusį pareiškėją) duomenis, deklaravo plotus, kuriuose vietoj daugiametės pievos vykdoma kita veikla, informuoja, kad jie privalo atkurti daugiames pievas iki kitų metų paraiškos pateikimo dienos. Jei ateinančiais metais daugiamečių pievų Lietuvoje sumažėjo daugiau nei leidžiama, už neatkurtus suartus daugiamečių pievų plotus išmokėtos paramos lėšos už žalinimo reikalavimų laikymąsi susigrąžinamos.

40. Atkurtos daugiametės pievos laikomos daugiametėmis pievomis nuo deklaravimo dienos, jei pareiškėjas įsipareigoja atkurtame plote deklaruoti daugiames pievas mažiausiai 5 metus.

41. Aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamas daugiames ganyklas arba pievas, t. y. patenkančias į pievų ir joms artimų buveinių, pelkių ir medžiais apaugusių natūralių buveinių teritoriją „Natura 2000“, draudžiama arti, jų negalima ir atnaujinti – suarti ir atsėti, taip pat jose vykdyti ne žemės ūkio veiklą. Nustačius, kad pareiškėjas išarė arba šiuose plotuose ėmė vykdyti ne žemės ūkio veiklą,

Agentūra informuoja pareiškėją, kad jis privalo toje pačioje vietoje atkurti daugiametę pievą iki kitų metų paraiškos pateikimo dienos.

42. Daugiamečių pievų atkurti nereikia, kai pagal reikalavimus jos apsodinamos mišku (išskyrus trumpos rotacijos želdinius, kalėdines eglutes ar energinius medžius) arba jų plotas panaudojamas viešiesiems tikslams.

KETVIRTASIS SKIRSNIS EKOLOGINIŲ ATŽVILGIŲ SVARBIOS VIETOVĖS

43. Pareiškėjas, deklaruojęs daugiau nei 15 ha ariamosios žemės, mažiausiai 5 proc. jos dalies privalo deklaruoti kaip EASV, kuria gali būti:

43.1. pūdymas, iš kurio einamaisiais metais, išskyrus 2018 m., negaunama produkcijos ir kurio 1 m² atitinka 1 m² EASV ploto;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-555](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13074

43.2. azotą kaupiantys augalai, nurodyti klasifikatoriaus II, III grupėse ir deklaruotini kodu BMI, kurių 1 m² atitinka 1 m² EASV ploto;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

43.3. posėlis arba žolinis įsėlis, kurio 1 m² atitinka 0,3 m² EASV ploto;

43.4. trumpos rotacijos želdiniai, kurių 1 m² atitinka 0,5 m² EASV ploto;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

43.5. miškeliai, kurių 1 m² atitinka 1,5 m² EASV ploto;

43.6. tvenkiniai ir kūdros, kurių 1 m² atitinka 1,5 m² EASV ploto;

43.7. palaukės, kurių 1 ilgio metras, nepriklausomai nuo faktinio palaukės pločio, tačiau ne mažiau kaip 1 m ir ne daugiau kaip 20 m pločio, atitinka 9 m² EASV ploto;

43.8. grioviai, kurių 1 ilgio metras atitinka 10 m² EASV ploto.

44. Pareiškėjas, siekiantis atitikti EASV reikalavimus, turi atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

44.1. suaręs plotus, kuriuose deklaruoti augalai, nurodyti II klasifikatoriaus grupėje, privalo juos apsėti iki einamųjų metų lapkričio 1 d. arba palikti šiuos plotus nesuartus bent iki einamųjų metų gruodžio 15 d. Ražienų paviršius gali būti lengvai kultivuotas taip, kad ražienos išliktų matomos;

44.2. sėti žolinį įsėlį arba posėlį:

44.2.1. įsėlis sėjamas į pagrindinį pasėlį balandžio 1 d.–birželio 30 d. įsėjant žolinius (klasifikatoriaus III grupės arba kodu GPŽ deklaruojamus) augalus, kurie turi būti sudygę ir matomi lauke po pagrindinės rūšies augalų derliaus nuėmimo nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. iki spalio 15 d., išskyrus atvejus, kai po įsėlio sėjami žieminiai augalai. Šiuo atveju įsėlį pareiškėjas gali išlaikyti

trumpiau nei nurodyta, t. y. iki žieminių augalų sėjos, tačiau įsėlyje negalima ganyti ar jo šienauti iki spalio 15 d. arba iki tol, kol jame nepasėjami žieminiai augalai;

44.2.2. posėlis sėjamas po ankstyvųjų bulvių, ankstyvųjų daržovių, javų arba rapsų derliaus nuėmimo birželio 30 d.–rugpjūčio 15 d. sėjant bent iš dviejų augalų rūšių sėklų augalų susidedantį mišinį, o turintiems ūkinių gyvūnų ne mažiau nei 0,1 SG hektarui, kaip nustatyta taisyklių 7.13.4.3 papunktyje – sėjant ir vienos rūšies žolinius (klasifikatoriaus III grupės arba kodu GPŽ deklaruojamus) augalus, kurie turi būti sudygę ir matomi lauke po pagrindinės rūšies augalų derliaus nuėmimo nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. iki spalio 15 d. Posėlį galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 8 savaites, o pareiškėjas, pasėjęs posėlį, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu informuoja Agentūrą apie sėją, nuroydamas valdos numerį, KŽS ir lauko numerius bei tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas posėlio išlaikymo dirvoje terminas. Posėlis negali būti naudojamas ganymui ir derliui ir turi būti įterptas į dirvą iki kitų metų gegužės 1 d., ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas apie tai el. paštu poselis@nma.lt ar telefonu informuojant Agentūrą. Posėlį išlaikyti tik iki rugsėjo 20 d. galima tada, kai jo vietoje sėjami žieminiai augalai.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-555](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13074

Nr. [3D-644](#), 2018-09-18, paskelbta TAR 2018-09-18, i. k. 2018-14646

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

44.3. auginti trumpos rotacijos želdinius: gluosnius, tuopas arba baltalksnius, šių augalų plotuose nenaudojant mineralinių trąšų;

44.4. deklaruoti miškelius, kurie yra įsiterpę arba ribojasi tik su vieno pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme. Kai yra deklaruojamas didesnis nei 0,3 ha ploto miškelis, nepriklausomai nuo deklaruoto šio miškelių ploto, EASV įskaitai tinkamu pripažįstamas ne didesnis kaip 0,3 ha plotas;

44.5. deklaruoti tvenkinius ir (arba) kūdras, kurie yra įsiterpę arba ribojasi tik su vieno pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme. Kai yra deklaruojami didesni nei 0,3 ha ploto tvenkiniai ir (arba) kūdros, nepriklausomai nuo deklaruoto tvenkinio ir (arba) kūdros ploto, EASV įskaitai tinkamu pripažįstamas ne didesnis kaip 0,3 ha plotas;

44.6. deklaruojamos ariamosios žemės plote arba plote, besiribojančiame su pareiškėjo deklaruojama ariamąja žeme (išskyrus pievas ir pūdymą), tačiau nepatenkančiame į kito pareiškėjo deklaruojamą lauką, palikti nuo deklaruojamos rūšies augalų aiškiai atskiriamas ne didesnis kaip 20 m ir ne mažesnis kaip 1 metro pločio palaukes (pievą ar pūdymą), kurias:

44.6.1. turi aiškiai atskiriamas ribas, t. y. aiški riba turi skirti palaukę nuo pamiškės augmenijos pradžios, kelio pylimo, pakelės ar kelio konstrukcinę dalį skiriančios tvoros, melioracijos griovio šlaito ir paviršinio vandens telkinio šlaito;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

44.6.2. pripažįstamos tinkamomis EASV įskaitai, jeigu per visą pažymimą (įbraižomą) ilgį ribojasi su: mišku, keliu (magistraliniu, krašto, rajoniniu, vietiniu), neįskaitant kelio pylimo; melioracijos grioviu (grunte iškastu melioracijos sistemos vandentakiu, laikomu sausinimo ar drėkinimo reikmėms); paviršinio vandens telkiniu (ežeru, upe, tvenkiniu, kūdra, kanalu ir rekultivuotu į vandens telkinį kanalu);

44.6.3. atitinka pievai, kaip nurodyta taisyklių 10.6 papunktyje, ar pūdymui taisyklėse tokiems plotams keliamus priežiūros reikalavimus. Nustačius priežiūros reikalavimų vykdymo neatitiktį, visas plotas laikomas neatitinkančiu EASV reikalavimų;

44.7. deklaruoti griovį, griovio atkarpą ar vieną griovio šlaito atkarpą, kurie nuo pareiškėjo deklaruotos ariamosios žemės lauko besiribojančios kraštinės yra nutolę ne didesniu kaip 5 m atstumu. Šiuose grioviuose turi būti sutvarkytos ir išvalytos drenažinės žiotys, užtikrinant tinkamą vandens tėkmę visoje deklaruojamoje atkarpoje. Nustačius neatitiktį priežiūros reikalavimams, visas plotas laikomas neatitinkančiu EASV reikalavimų.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945

45. Deklaruojant taisyklių 44.5–44.7 papunkčiuose nurodytus kraštovaizdžio elementus:

45.1. tiesioginės išmokos už juos nemokamos, išskyrus palaukes, kurios įbraižomos deklaruotame paramai tiesioginėmis išmokomis tinkamame pievos lauke, laikantis taisyklių 44.6 papunktyje numatytos tvarkos;

45.2. jei Agentūros atliekamos patikros vietoje metu nustatoma, kad deklaruotas EASV kraštovaizdžio elemento plotas yra didesnis nei nustatytas ortofotografiniame žemėlapyje, EASV įskaitai skaičiuoti naudojamas ortofotografiniame žemėlapyje nustatytas plotas, jei mažesnis – patikros vietoje metu nustatytas plotas.

46. Taisyklių 43.1–43.3 papunkčiuose išvardytų EASV plotuose draudžiama naudoti augalų apsaugos produktus:

46.1. taisyklių 43.1 papunktyje nurodytoje EASV – nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki liepos 31 d.;

46.2. taisyklių 43.2 papunktyje nurodytoje EASV – visą augalų vegetacijos laikotarpį, t. y. nuo sėjos iki derliaus nuėmimo;

46.3. taisyklių 43.3 papunktyje nurodytoje EASV – nuo einamųjų metų rugpjūčio 15 d. iki spalio 15 d. arba posėlio ir įsėlio išlaikymo laikotarpiais, nurodytais 44.2.1–44.2.2 papunkčiuose. Pagrindinės deklaruojamos augalų rūšies plotuose, kai juose įsėtas įsėlis, augalų apsaugos produktus naudoti leidžiama;

46.4. jeigu nesilaikoma taisyklių 46.1–46.3 papunkčiuose nustatytos augalų apsaugos produktų naudojimo tvarkos arba sąmoningai pateikiami akivaizdžiai neteisingi augalų apsaugos produktų naudojimo duomenys, pareiškėjui taikomos sankcijos vadovaujantis taisyklių 98 punktu.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

47. Deklaruojami miškeliai bei tvenkiniai ir (arba) kūdrių plotai, kaip nurodyta taisyklių 44.4 ir 44.5 papunkčiuose, pripažįstami atitinkančiais EASV reikalavimus, kai:

47.1. yra įsiterpę (visiškai apsupti) pareiškėjo deklaruotoje ariamojoje žemėje arba iš visų pusių ribojasi tik su to paties pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme, taip pat gali ribotis su paramai netinkamais plotais ir (arba) su to paties pareiškėjo valdomais deklaruotais daugiamečių pievų ir (arba) daugiamečių sodinių plotais;

47.2. nėra nutolę nuo ariamosios žemės ir (arba) nuo kitų taisyklių 47.1 papunktyje nurodytų plotų, t. y. miškelis, tvenkinys arba kūdra ne didesniu kaip 5 metrų atstumu ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ir (arba) paramai netinkamu plotu ir (arba) to paties pareiškėjo valdomu deklaruotu daugiamečių pievų ir (arba) daugiamečių sodinių plotu.

48. Deklaruojami grioviai, kaip nurodyta taisyklių 44.7 papunktyje, pripažįstami atitinkančiais EASV reikalavimus laikantis šios tvarkos:

48.1. deklaruoti griovį ar jo atkarpą (viename šlaite) galima tik tuo atveju, kai šalia yra deklaruojamas pareiškėjo ariamosios žemės laukas, o deklaruota griovio atkarpa negali būti ilgesnė nei jo šlaito riba su deklaruojamo lauko kraštine;

48.2. jeigu pareiškėjo deklaruojamos ariamosios žemės laukas ribojasi su deklaruojamu grioviu ar jo atkarpa tik viename šlaite, jis žymimas kaip EASV ir gali būti įskaitomas tik vienas šlaitas, t. y. taikoma tik pusė taisyklių 43.8 papunktyje numatyto EASV ploto įskaitos. Griovio priežiūra taikoma tik tai šlaito pusei, kuri ribojasi su pareiškėjo deklaruojama ariamąja žeme;

48.3. jeigu pareiškėjo deklaruojamas ariamosios žemės laukas ar laukai ribojasi su to paties griovio ar jo atkarpos šlaitais iš abiejų griovio pusių, pareiškėjui abu griovio šlaitai pripažįstami EASV, tačiau žymima ir įskaita taikoma kiekvienam šlaitui atskirai pagal griovio šlaito (kiekvienoje pusėje) ir deklaruojamo lauko (kiekvienoje pusėje) sąlyčio ribą. Griovio priežiūra taikoma atitinkamai pagal kiekvieno iš šlaitų ir deklaruojamos ariamosios žemės lauko ribas.

48.4. deklaruojamas griovys yra tvarkomas ir prižiūrimas atsižvelgiant į tęstinius įsipareigojimus pagal KPP programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklas „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ ar „Melioracijos griovių tvarkymas“. Tokio griovio ar jo atkarpos, patenkančios į EASV, priežiūra vykdoma vadovaujantis ir EASV, ir KPP programos veiklai taikomais reikalavimais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945

48.5. kai tarp deklaruojamo melioracijos griovio ir pareiškėjo lauko yra pažymima (įbrėžiama) palaukė, abu kraštovaizdžio elementai laikomi tinkamais EASV įskaitai tiek, kiek ribojasi su lauku ir grioviu, kai:

48.5.1. žemės plotas, kuris linija pažymimas kaip palaukė, bet neįbraižomas kaip pievos ar pūdymo laukas, ir ribojasi su pareiškėjo deklaruojamu lauku bei melioracijos grioviu, o šio žemės ploto plotis yra ne siauresnis kaip 1 metras ir ne platesnis kaip 5 metrai;

48.5.2. žemės plotas, kuris linija pažymimas kaip palaukė ir įbraižomas kaip pieva kodu GPŽ ir ribojasi su kitu pareiškėjo deklaruojamu lauku bei melioracijos grioviu, yra ne siauresnis kaip 1 metras ir ne platesnis kaip 20 metrų.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

49. Deklaruojant palaukes, kaip numatyta taisyklių 44.6 papunktyje, šių plotų priežiūra vykdoma, kai:

49.1. paraiškos teikimo metu užtikrinama, kad deklaruojamuose palaukių plotuose nėra krūmų, medžių (išskyrus pavienius medžius);

49.2. būtina užtikrinti kitų taisyklėse keliamų reikalavimų įgyvendinimą atsižvelgiant į deklaruojamos palaukės ūkinį dirbamosios žemės naudojimą (pieva ar pūdymas), tačiau netaikant GAAB reikalavimų – juodajam pūdymui, o pievoms – vykdant būtiną priežiūrą, kaip numatyta taisyklių 10.6 papunktyje.

50. Taisyklių 44.4–44.5 papunkčiuose išvardyti kraštovaizdžio elementai gali ribotis vienas su kitu. Greta esantiems (besiribojantiems) EASV kraštovaizdžio elementams taikomi šie reikalavimai:

50.1. kiekvienas iš tarpusavyje besiribojančių kraštovaizdžio elementų turi ribotis su kraštovaizdžio elementu, kuris ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ir (arba) su kitais taisyklių 47.1 papunktyje nurodytais plotais;

50.2. visi tarpusavyje besiribojantys kraštovaizdžio elementai, kaip nurodyta taisyklių 50.1 papunktyje, pripažįstami atitinkantys EASV reikalavimus, jei kiekvienas iš jų taip pat ribojasi su kuriuo nors iš taisyklių 47.1 papunktyje nurodytų plotų;

50.3. kraštovaizdžio elementas, kuris ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme ir prie kurio ribojasi kiti elementai, kaip nurodyta taisyklių 50.1 papunktyje, negali būti nutolęs nuo ariamosios žemės daugiau kaip 5 metrų atstumu;

50.4. du besiribojantys kraštovaizdžio elementai EASV reikalavimui įskaitomi kaip du atskiri kraštovaizdžio elementai;

50.5. kraštovaizdžio elementai privalo atitikti kitus, taisyklių 44.4–44.5 papunkčiuose nurodytus, atskiriems kraštovaizdžio elementams keliamus reikalavimus;

50.6. palaukių ir griovių, kaip tos pačios rūšies elementų, ribojimasis laikomas EASV reikalavimų neatitikimu, t. y. dvi palaukės ar du grioviai negali ribotis.

51. Pareiškėjui nereikia deklaruoti EASV, t. y. laikoma, kad jis atitinka šį reikalavimą, kai paraiškoje deklaruotos pievos iki 5 metų ir (arba) pūdymas, ir (arba) azotą kaupiantys augalai sudaro daugiau nei 75 proc. ariamosios žemės. Šiuo atveju pūdyje ir azotą kaupiančių augalų plotose nereikia laikytis 46.1–46.2 papunkčių reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

VI SKYRIUS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ PLOTĄ REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ VAISIUS, UOGAS, DARŽOVES IR BALTYMINIUS AUGALUS REIKALAVIMAI

52. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už vaisių, uogų (klasifikatoriaus V grupės kodai: 1–5, 7–13, 15–23, 25–26) ir daržovių (klasifikatoriaus I grupės kodai: 21–34, 36–51 ir V grupės kodai: 37–39) auginimą atvirajame grunte, iki einamųjų metų lapkričio 15 d. privalo nuimti užaugintą subrendusį derlių. Sunykusio ar pavienio derliaus buvimas lauke pažeidimu nelaikomas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-555](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13074

53. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už daržovių auginimą uždaryjame grunte (šildomuose šiltnamiuose) (klasifikatoriaus I grupės 18, 19 ir 81 kodai), privalo:

53.1. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha uždaryjame grunte auginamų daržovių plotą;

53.2. šiltnamiuose gamybinę veiklą vykdyti ne trumpiau kaip 8 mėnesius per kalendorinius metus, auginti produkciją žemėje arba substratuose. Gamybinės veiklos pradžia nustatoma pagal sėjos ar daigų sodinimo aktą, surašytą ir patvirtintą Agentūros ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sėjos arba daigų sodinimo pabaigos, apie kurią Agentūrą raštu informuoja pareiškėjas. Sėjos ar daigų sodinimo aktas surašomas dviem egzemplioriais (vienas Agentūrai, kitas pareiškėjui) ir jame turi būti nurodyta: pasėtų ar pasodintų augalų pavadinimas, pagal pareiškėjo pateiktus duomenis – sėjos ar daigų sodinimo data, apsėtas ar užsodintas plotas. Gamybinės veiklos pradžia yra laikoma 30 kalendorinių dienų iki sėjos ar daigų sodinimo akte užfiksuotos sėjos ar sodinimo darbų baigimo dienos. Gamybinės veiklos pabaiga nustatoma pagal Agentūrai pateiktus paskutinius einamaisiais metais išrašytus produkcijos realizavimo dokumentus. Gamybinės veiklos pabaiga laikoma 30 kalendorinių dienų po paskutinių produkcijos realizavimo dokumentų išrašymo dienos;

53.3. gamybinės veiklos laikotarpį, kaip nurodyta taisyklių 53.2 papunktyje, realizuoti užaugintą produkciją. Pareiškėjas ne vėliau kaip iki kiekvieno gamybinės veiklos laikotarpio kalendorinio mėnesio 10 dienos turi Agentūrai pateikti informaciją apie realizuotą produkciją: sąskaitų, sąskaitų faktūrų, kasos pajamų orderių, kasos aparato kvitų arba pinigų priėmimo kvitų, kuriuose būtų nurodytas produkcijos kiekis ir piniginė vertė, kopijas arba jų suvestines. Jeigu per

atskaitinį gamybinės veiklos mėnesį produkcija nerealizuojama, turi būti pateikiamas pareiškėjo paaiškinimas nurodant objektyvias gamybinės veiklos delsimo priežastis (pvz., nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (*force majeure*); gamybinės veiklos pradžia, kai produkcija dar yra auginama; atliekama augalų kaita, kaip nurodyta taisyklių 53.8 papunktyje ar kt.). Atsižvelgdama į pareiškėjo prašyme nurodytas priežastis, Agentūra priima sprendimą dėl pareiškėjo nepertraukiamai vykdomos gamybinės veikos užtikrinimo;

53.4. turėti veikiančias stacionarias (nuolatinę, ilgalaikę sistemą, kuri užtikrintų tolygų šilumos paskirstymą visame šiltnamyje) šildymo ir automatines laistymo sistemas;

53.5. šiltnamius įregistruoti, kaip statinius Nekilnojamojo turto registre ir (arba) Valdų registre, o nuo 2019 m. – Nekilnojamojo turto registre;

53.6. vykdyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei neturėti įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybiniam socialinio draudimo fondui ir Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (netaikoma pareiškėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai);

53.7. nemažinti šiltnamiuose įdarbintų asmenų skaičiaus, palyginti su 2011 m. dirbusiųjų skaičiumi arba su vidutiniu šalies dirbančiųjų šiltnamiuose skaičiumi, kuris yra lygus 10,21 darbuotojo šiltnamio hektarui gamybinės veiklos laikotarpiu, nurodytu 53.2 papunktyje. Vienas dirbantysis – asmuo, įdarbintas visu etatu. Pareiškėjas Agentūrai pateikia darbo sutartis, laiko apskaitos žiniaraščius, įmokų Lietuvos Respublikos valstybiniam socialinio draudimo fondui sumokėjimo įrodymo dokumentus;

53.8. užtikrinti, kad Agentūros atliekamos patikros vietoje metu visame deklaruotame tinkamame paramai plote (uždarajame grunte) būtų vykdoma gamybinė veikla, t. y. auginamos daržovės (agurkai ir (arba) pomidorai ir (arba) paprikos). Jeigu auginant agurkus, einamųjų metų gamybinės veiklos viduryje (liepos mėn.) atliekama augalų kaita (pvz., vietoj ilgavaisių agurkų sodinami trumpavaisiai) ir Agentūros atliekamos patikros vietoje metu nėra galimybės patvirtinti, kad deklaruojamame plote augalai auga, pareiškėjas privalo atliekančiam patikrą Agentūros darbuotojui nurodyti terminą (ne vėliau kaip per 40 kalendorinių dienų nuo pirmojo atvykimo į patikrą vietoje), per kurį atsinaujins produkcijos gavyba, tam, kad būtų galima sugrįžti ir įsitikinti, jog daržovės auga;

53.9. pateikti dokumentus ar jų kopijas:

53.9.1. susijusius su taisyklių 53.6 ir 53.7 papunkčiuose minimų reikalavimų įgyvendinimu – Agentūros vykdomų patikrų vietoje metu;

53.9.2. susijusius su taisyklių 53.2 (dėl gamybinės veiklos pabaigos), 53.6 ir 53.7 papunkčiuose minimų reikalavimų įgyvendinimu – Agentūrai iki einamųjų metų lapkričio 30 d.

54. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už baltyminių augalų auginimą, privalo deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha baltyminių augalų, tokių kaip: žirniai, pupos, lubinai, liucernos,

dobilai, vikiai, gargždeniai, seradėlės, esparcetai, barkūnai, ožiarūčiai, lęšiai, žemės ūkio augalų mišiniai, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys, t. y. kuriuose baltyminių augalų lauke yra daugiau nei 50 proc., neįskaičiuojant žolinių augalų, priskirtinų prie kitos nei III klasifikatoriaus grupės, plotą.

55. Jei pareiškėjas, auginantis vaisius ir (arba) uogas, ir (arba) daržoves atvirajame ar uždaramame grunte, ir (arba) baltyminius augalus, neatitinka bent vieno iš taisyklių 52–54 punktuose nurodytų atitinkamų reikalavimų susietajai paramai gauti, susietoji parama jam nemokama.

56. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto, ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už daržovių (išskyrus bulves), auginamų atvirajame ir uždaramame grunte, vaisių, uogų ir baltyminių augalų auginimą, deklaruotą plotą.

ANTRASIS SKIRSNIS **SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ CERTIFIKUOTA SĖKLA APSĖTUS JAVŲ PLOTUS** **REIKALVIMAI**

57. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus (klasifikatoriaus I grupės kodai: 1–4, 6–9, 13, 82, 83 kodai), privalo:

57.1. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha sertifikuota sėkla apsėtą atitinkamos naudmenos plotą;

57.2. išsėti ne mažesnę kaip nustatytą sertifikuotos sėklos kiekį pagal augalų rūšis ir lauką: avižos (AVI) – 180 kg/ha, griekiai (GRI) – 80 kg/ha, vasariniai kvietrugiai (KRV) – 170 kg/ha, žieminiai kvietrugiai (KRŽ) – 160 kg/ha, vasariniai kviečiai (KVV) – 170 kg/ha, žieminiai kviečiai (KVŽ) – 160 kg/ha, hibridiniai žieminiai kviečiai (KVŽ), hibridiniai vasariniai kviečiai (KVV) – 60 kg/ha (3 sėjos vienetai), vasariniai miežiai (MIV) – 150 kg/ha, žieminiai miežiai (MIŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai žieminiai miežiai (MIŽ), hibridiniai vasariniai miežiai (MIV) – 75 kg/ha (2 sėjos vienetai), žieminiai rugiai (RUŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai žieminiai rugiai (RUŽ) – 75 kg/ha (2 sėjos vienetai), vasariniai kviečiai ‘Spelta’ (KSV) – 170 kg/ha, žieminiai kviečiai ‘Spelta’ (KSŽ) – 160 kg/ha;

57.3. einamųjų metų sėjai naudoti sėklą, įsigytą ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių iki einamųjų metų paraiškų teikimo pabaigos;

57.4. nenaudoti šių plotų sėklos gamybai

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

58. Taisyklių 57.2 ir 57.3 papunkčiuose nurodyti reikalavimai įgyvendinami vadovaujantis šia tvarka:

58.1. pareiškėjas paraiškos teikimo metu (išskyrus taisyklių 58.2 papunktyje nurodytus atvejus, kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS), privalo seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui pateikti, o seniūnijos ar konsultavimo biuro

darbuotojas patikrinti informaciją apie išsėtą sertifikuotų sėklų kiekį pagal atskirą augalą ir lauką, apie sėklos įsigijimą (ar sėkla įsigyta ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių iki einamųjų metų paraiškų teikimo pabaigos) ir sertifikuotos sėklos įsigijimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentus:

58.1.1. jeigu sėkla buvo įsigyta iš Lietuvoje veikiančio dauginamosios medžiagos tiekėjo – sąskaitą faktūrą ir (arba) PVM sąskaitą faktūrą ir sėklos sertifikato kopiją (ar jį atitinkantį dokumentą) (neatsižvelgiant į tai, ar sėklos kilmės šalis yra Lietuva ar užsienio valstybė), šie dokumentai turi būti lietuvių kalba (atliktas oficialaus vertimo patvirtinimas). Sertifikuotos sėklos įsigijimo sąskaitoje turi būti nurodytas siuntos numeris (kuris turi sutapti su nurodytuoju sėklos sertifikate), įsigytos sėklos kiekis, įsigytos sėklos augalų rūšis, veislė ir kategorija;

58.1.2. jeigu sėkla buvo įsigyta tiesiogiai iš Europos Sąjungos šalyse veikiančio užsienio šalies (ne Lietuvos) dauginamosios medžiagos tiekėjo – sąskaitą faktūrą ir (arba) PVM sąskaitą faktūrą ir sėklos sertifikato kopiją (ar jį atitinkantį dokumentą) ir (arba) pakuočių etiketes (šie dokumentai turi būti lietuvių kalba (atliktas oficialaus vertimo patvirtinimas). Sertifikuotos sėklos įsigijimo sąskaitoje turi būti nurodytas siuntos numeris (kuris turi sutapti su nurodytuoju sėklos sertifikate ir (arba) pakuočių etiketėse, kurios gali būti patikrintos Agentūros atliekamos patikros vietoje metu), įsigytos sėklos kiekis, įsigytos sėklos augalų rūšis, veislė ir kategorija;

58.1.3. jeigu sėjai panaudota pareiškėjo užauginta sertifikuota sėkla – Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) išduodamą sėklos sertifikatą (ar jo kopiją) ir sertifikuotos sėklos pakuočių etiketes ar jų kopijas (pareiškėjo pasirinkta forma: spausdinta kopija, fotonuotrauka, skaitmeninė nuotrauka ar kt.), kuriuose pateiktas siuntos numeris turi sutapti su nurodytu sėklos sertifikate;

58.2. kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS, pareiškėjas ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. privalo Agentūrai pateikti taisyklių sertifikuotos sėklos įsigijimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentus, kaip numatyta taisyklių 58.1.1–58.1.2 papunkčiuose, jeigu sertifikuota sėkla buvo įsigyta iš dauginamosios medžiagos tiekėjo, ir, kaip numatyta taisyklių 58.1.3 papunktyje, jeigu sėjai panaudota pareiškėjo užauginta sertifikuota sėkla. Pavėluotai šiame papunktyje nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų rugpjūčio 26 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus sumažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugpjūčio 26 d. dokumentai neadministruojami ir susietoji parama už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus neskiriama, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms susietosios paramos už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.

59. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, privalo ne trumpiau kaip vienus metus nuo paraiškos teikimo metų saugoti ir pareikalavus pateikti Agentūrai:

59.1. jeigu sėkla buvo įsigyta iš dauginamosios medžiagos tiekėjo – einamųjų metų sėklos įsigijimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentų originalus ar jų kopijas, jeigu originalai pareiškėjui nebuvo išduoti (sąskaitas faktūras, PVM sąskaitas faktūras, sėklos sertifikatą (ar jį atitinkantį dokumentą) ir (arba) sertifikuotos sėklos pakuočių etiketes), atliktus vertimus;

59.2. jeigu sėjai panaudota pareiškėjo užauginta sertifikuota sėkla – einamųjų metų sėklos sertifikavimo faktui pagrįsti reikalingus dokumentų originalus ar jų kopijas, jeigu originalai pareiškėjui nebuvo išduoti (sėklos sertifikatą (ar jį atitinkantį dokumentą), sertifikuotos sėklos pakuočių etiketes), atliktus vertimus.

60. Taisyklių 58 punkte nurodytų dokumentų pateikimo seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui faktas pažymimas, o kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS, nurodytų dokumentų duomenys įrašomi į 6 lentelę pateiktą taisyklių 1 priede.

61. Jei pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, neatitinka bent vieno iš taisyklių 57–59 punktuose nurodytų reikalavimų susietajai paramai gauti, susietoji parama jam nemokama, o jau išmokėta paramos suma susigrąžinama.

62. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu, patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, deklaruotą plotą.

TREČIASIS SKIRSNIS **SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ PLOTUS, KURIUOSE AUGINAMOS SĖKLINĖS BULVĖS** **REIKALAVIMAI**

63. Pareiškėjai, kurie yra įtraukti į Augalininkystės tarnybos administruojamą atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą, gali gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginamos sėklinės bulvės (kodas BUL), jeigu:

63.1. deklaruoja ne mažesnę kaip 0,5 ha plotą, kuriame auginamos sėklinės bulvės;

63.2. įsipareigoja Augalininkystės tarnybos nustatyta tvarka aprobuoti deklaruojamus sėklinių bulvių plotus ir sertifikuoti išaugintas sėklines bulves.

64. Taisyklių 63.2 papunktyje nurodyto reikalavimo įgyvendinimas įvertinamas pagal Augalininkystės tarnybos Agentūrai ne vėliau kaip iki kitų metų birželio 1 d. pateiktą informaciją apie išduotus sėklinių bulvių pasėlių aprobavimo aktus ir sėklinių bulvių sertifikatus.

65. Jei pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginamos sėklinės bulvės, neatitinka bent vieno iš taisyklių 63 punkte nurodytų reikalavimų susietajai paramai gauti, susietoji parama jam nemokama.

66. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už plotus, kuriuose auginamos sėklinės bulvės, deklaruotą plotą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SUSIETOSIOS PARAMOS UŽ PLOTUS, KURIUOSE AUGINAMI CUKRINIAI RUNKELIAI, REIKALAVIMAI

67. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai (kodas CUR), privalo:

67.1. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha plotą;

67.2. su baltojo cukraus gamintoju būti sudarę cukrinių runkelių pirkimo–pardavimo sutartį, galiojančią einamųjų metų produkcijai parduoti:

67.2.1. kurią privalo pateikti seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui paraiškos teikimo metu (išskyrus atvejus, kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS (kaip nurodyta taisyklių 67.2.2 papunktyje);

67.2.2. kurios kopiją privalo pateikti ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d. Agentūrai, kai paraiška teikiama savarankiškai užpildant paraiškos elektroninę formą, prisijungus prie PPIS. Pavėluotai šiame papunktyje nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų rugpjūčio 26 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų rugpjūčio 26 d. sąrašai neadministruojami ir susietoji parama už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, neskiriama, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms susietosios paramos už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.

68. Visi pareiškėjai privalo saugoti su baltojo cukraus gamintoju sudarytą cukrinių runkelių pirkimo–pardavimo sutartį ne trumpiau kaip dvejus metus nuo paraiškos teikimo metų ir pareikalavus ją pateikti Agentūrai.

69. Jei pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už cukrinių runkelių plotus, neatitinka bent vieno iš taisyklių 67–68 punktuose nurodytų reikalavimų susietajai paramai gauti, susietoji parama jam nemokama, o jau išmokėta paramos suma susigrąžinama.

70. Tikslūs nurodytų išmokų dydžiai nustatomi atskiru žemės ūkio ministro įsakymu patikslinus lėšas, skirtas iš Europos Sąjungos biudžeto ir gavus informaciją iš Agentūros apie pareiškėjų, siekiančių gauti paramą už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, deklaruotą plotą.

VII SKYRIUS

PARAIŠKOS TEIKIMO IR DUOMENŲ APDOROJIMO TVARKA

71. Paraiškų teikimo pradžios data (toliau – paraiškų teikimo pradžia) nustatoma kiekvienais metais atskiru žemės ūkio ministro įsakymu.

72. Pareiškėjas arba jo atstovas (įgaliotas asmuo, tėvai, įtėviai, globėjai, rūpintojai):

72.1. nuo paraiškų teikimo pradžios iki einamųjų metų birželio 8 d. seniūnijoje pagal pareiškėjo valdos centro adresą dirbančiam seniūnijos darbuotojui arba viešosios įstaigos Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos rajono konsultavimo biuro (toliau – konsultavimo biuras) darbuotojui pateikia:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

72.1.1. laisvos formos dokumentą ar skaitmeninę laikmeną su pagrindiniais paraiškai užpildyti reikalingais duomenimis (vietovėje išmatuotų laukų plotų schemą arba brėžinį su nurodytais laukų kraštinių ilgiais, lauko kraštinės (-ių) atstumais iki stabilių objektų (pvz., pastatų, kelių, melioracijos griovių ir pan.), laukų plotais bei naudmenų pavadinimais);

72.1.2. deklaruojamų plotų kadastro žemėlapius (žemės sklypų planus) – juos turintys pareiškėjai. Minėti dokumentai naudojami tik apytikslei deklaruojamų plotų vietai nustatyti;

72.1.3. žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais), kai pareiškėjas praėjusiais metais neteikė paraiškos, kai pareiškėjas deklaruoja per praėjusius dvejus metus visiškai nedeklaruotus didesnius nei 2 ha naudmenų ir kitus plotus ir jei pareiškėjo nurodytoje vietoje jau yra įbraižyti kito pareiškėjo laukai ir nepavyksta išspręsti dvigubo deklaravimo. Jei deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai nurodyta valdoma žemės sklypo dalis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

72.1.4. pasą arba asmens tapatybės kortelę;

72.1.5. teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą įgaliojimą, kai paraišką teikia pareiškėjo įgaliotas asmuo ir (arba) kai paraišką teikia juridinis asmuo;

72.1.6. juridinio asmens vadovo paskyrimo, išrinkimo dokumentą, pažymą arba jos išrašą iš Juridinių asmenų registro ir asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, kai paraišką teikia juridinio asmens vadovas. Jeigu juridinio asmens vadovas pateikia Juridinių asmenų registro išrašą, kuriame

nurodytas vadovas, ir asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, kitų šiame papunktyje išvardytų dokumentų pateikti nereikia;

72.1.7. nepilnamečio asmens gimimo liudijimą, kai paraišką teikia nepilnamečiam pareiškėjui atstovaujantis asmuo (tėvai, globėjai, įtėviai);

72.1.8. teismo sprendimą, kai paraišką teikia neveiksniu pripažintam fiziniam asmeniui atstovaujantis asmuo;

72.1.9. pareiškėjo mirties liudijimą, paveldėjimo teisės liudijimą (jeigu paraiškos teikimo metu jis yra išduotas paveldėtoji), kai paraišką teikia mirusio fizinio asmens valdos paveldėtojas;

72.2. deklaruodamas kvietrugius, kviečius, miežius, avižas, rugius, rapsus, linus, lubinus, liucernas, pupas, vikius, žirnius, kurių bendras plotas yra 30 ha ir daugiau, ir (arba) bulvių, kurių bendras plotas yra 10 ha ir daugiau, turi deklaruojamame lauke nurodyti taisyklių 4 priede auginamų augalų veisles ir ar jos sertifikuotos;

72.3. nuo paraiškų teikimo pradžios iki einamųjų metų birželio 8 d. gali jungtis prie PPIS <https://paseliai.vic.lt> per Elektroninių valdžios vartų portalą, pasirinkdamas vieną iš būdų, kuriuo gali patvirtinti savo tapatybę, ir pats užpildyti paraiškos elektroninę formą ir patvirtinti užpildytą paraišką (taisyklių 1 priedas):

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

72.3.1. prieiga prie pareiškėjo PPIS paskyros įgaliotiems asmenims sukurama pateikus VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui (toliau – ŽŪIKVC) prašymą (forma nurodyta taisyklių 5 priede) su pridedamu įgaliojimu pateikti paraišką ar atlikti kitus susijusius veiksmus (originalas arba kopija);

72.3.2. jei pareiškėjas – fizinis asmuo ir pageidauja, kad jo paraišką pateiktų kitas fizinis asmuo, ŽŪIKVC pateikiamas asmens, kuris pateiks įgaliojusio asmens paraišką, prašymas (forma nurodyta taisyklių 5 priede) su pridedamu įgaliojimu pateikti paraišką ar atlikti kitus susijusius veiksmus (originalas arba jo kopija);

72.3.3. jei pareiškėjas – juridinis asmuo, ŽŪIKVC pateikiamas asmens, kuris pateiks juridinio asmens paraišką, prašymas (forma nurodyta taisyklių 5 priede) su pridedamu įgaliojimu pateikti paraišką ar atlikti kitus susijusius veiksmus (originalas arba jo teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta kopija). Juridinio asmens vadovui prieiga prie PPIS sukurama tik pateikus prašymą (forma nurodyta taisyklių 5 priede) ŽŪIKVC;

72.3.4. prieiga prie pareiškėjo PPIS paskyros įgaliotam fiziniam asmeniui panaikinama pasibaigus įgaliojimo galiojimo terminui arba prašyme nurodytam terminui. Jei įgaliotojas panaikina įgaliojimą anksčiau, jis privalo apie tai raštu informuoti ŽŪIKVC;

72.4. pildydamas paraišką PPIS nurodo, kad atnaujino valdos duomenis, jeigu nuo ankstesnio valdos atnaujinimo Valdų registre iki paraiškos pateikimo dienos pareiškėjo valdoje neįvyko

pasikeitimų. Jei valdoje vyko pasikeitimų, pareiškėjas su pasikeitimų įrodymo dokumentais kreipiasi į seniūnijos darbuotoją, kuris atnaujiną valdos duomenis Valdų registre teisės aktų nustatyta tvarka iki einamųjų metų gruodžio 31 d.;

72.5. pildydamas paraišką nurodo duomenis apie praėjusiais metais valdoje panaudotų trąšų kiekius (organines trąšas, mineralines trąšas tonomis);

72.6. pats arba padedamas seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojo, naudodamasis PPIS, elektroniniu būdu įbraižo deklaruojamus naudmenų ir (arba) kitus plotus (jei prašo paramos už juos pagal KPP priemones) bei pateikia kitus paraiškos duomenis;

72.7. pildydamas paraišką turi nurodyti vieną iš siūlomų (neregistruotu laišku, elektroniniu paštu, trumpąja žinute mobiliuoju telefonu) papildomą jo informavimo būdą apie paraiškos administravimo eigą. Tada, kai pareiškėjas pageidauja, jog informacija apie jo paraiškos vertinimo rezultatus elektroniniu paštu būtų teikiama ir savivaldybių žemės ūkio skyriams, paraiškoje tai nurodo. Nepriklausomai nuo pareiškėjo pasirinkto papildomo būdo, informacija apie pareiškėjo pateiktą paraišką pateikiama Agentūros informaciniame portale <https://portal.nma.lt> (toliau – Portalas);

72.8. pasirašydamas Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų priėmimo registracijos žurnale (toliau – paraiškų priėmimo registracijos žurnalas) (taisyklių 6 priedas) patvirtina, kad paraiškos (taisyklių 1 priedo forma) duomenys, kuriuos seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas įvedė į PPIS pagal pareiškėjo pateiktus duomenis ir paraiškos pildymo instrukciją (taisyklių 2 priedas) yra teisingi ir sutinka, kad seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas patvirtintų paraišką. Seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui patvirtinus paraišką, pareiškėjas ir seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas pasirašo išspausdintame paraiškos egzemplioriuje, kuris lieka pareiškėjui;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

72.9. kuris pats pildo paraiškos elektroninę formą, PPIS patvirtina paraiškos duomenis ir paraiška laikoma pateikta;

72.10. einamaisiais metais gali pateikti tik vieną paraišką;

72.11. ketinantis sertifikuoti gyvulius pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklių reikalavimus, pildydamas paraišką, tam skirtoje skiltyje nurodo, kokias ūkinių gyvūnų rūšis pageidauja sertifikuoti;

72.12. kuris buvusius netinkamus paramai plotus pavertė tinkamais (iškirto medžius, išrovė kelmus, išvežė nupjautus medžius ir medžių liekanas, sutvarkė akmenų krūvas ar kitus netinkamus paramai plotus) arba, kai tinkami paramai plotai virto netinkamais, nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki gruodžio 1 d. pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo, PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje elektroniniu būdu nurodo ir aprašo išankstinius KŽS ribų pakeitimus. PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki liepos 3 d. aprašomi ir užmirkę netinkami paramai plotai, kurie žemės dirbimo (sėjos, augalų vegetacijos ir

derliaus nuėmimo) sezono metu yra sausi ir tinkami žemės ūkio veiklai vykdyti. Aprašius išankstinius KŽS ribų pakeitimus įkeliami vietovės nuotrauka, vaizduojanti atliktą pakeitimą. Kiekvienam pakeitimui įkeliami viena nuotrauka, kurioje turi būti matomi nustatyti vietą padedantys objektai (medžiai, kelias, upė, namas ir pan.) arba nuotrauka gali būti su vietovės nuoroda.

ŽŪIKVC patikslina KŽS_DR5LT pagal PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje aprašytus pakeitimus iki kitų metų balandžio 1 d. ŽŪIKVC, tikslindamas išankstinių KŽS aprašymų metu aprašytus pasikeitimus, vadovaujasi einamųjų metų ortofotografinė medžiaga arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinių nuotraukų informacija, jei einamųjų metų ortofotografinės medžiagos arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinių nuotraukų neturi ir pagal turimą aktualią ortofotografinę medžiagą pataisyti negali – vyksta į patikras vietoje. Patikros vietoje metu nustatčius, kad išankstinio KŽS aprašymo metu aprašytas pasikeitimas neatitinka tikrovės (pareiškėjas neiškirto medžių, neišrovė kelmų ir neišvežė nupjautų medžių ar medžių liekanų, nesutvarkė akmenų krūvų ar kitų netinkamų paramai plotų), KŽS ribos netikslinamos, o vėlesniais metais to paties pareiškėjo aprašyti KŽS ribų pasikeitimai bus tikslinami tik tada, kai ŽŪIKVC gaus vėlesnių metų naujausią ortofotografinę medžiagą arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinę informaciją;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

72.13. nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki gruodžio 1 d. pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo, PPIS kraštovaizdžio elementų žymėjimo modulyje elektroniniu būdu turi galimybę nurodyti ir aprašyti galimai tinkamus kraštovaizdžio elementus.

72.14. jo deklaruojamiems plotams patenkant į „valstybinės ir kitos paskirties žemės sluoksnį“, privalo turėti tos žemės naudojimo ar valdymo teisės patvirtinimo dokumentą ir, Agentūrai paprašius, jį pateikti iki jos nustatyto termino.

72.15. kuris 2013–2017 m. laikotarpiu buvusią pievą iki 5 metų atnaujino, t. y. suarė ir užsėjo daugiametėmis žolėmis, nuo einamųjų metų liepos 2 d. iki gruodžio 1 d. pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo, PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje elektroniniu būdu nurodo, kuriuose 2013–2017 m. deklaruotose laukuose pieva iki 5 metų buvo atnaujinta ir, jei gali, nurodo tai patvirtinančią informaciją.

ŽŪIKVC patikslina daugiamečių pievų sluoksnį pagal PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje aprašytus pakeitimus iki kitų metų balandžio 1 d. Tikslindamas išankstinių KŽS aprašymų metu atnaujintas pievas iki 5 metų, ŽŪIKVC vadovaujasi esama 2013–2017 m. ortofotografinė arba labai aukštos skiriamosios gebos palydovinių nuotraukų informacija, patvirtinančia ploto suarimo faktą. Nesant pareiškėjo pateikto pievos iki 5 metų atnaujinimo patvirtinimo, daugiamečių pievų sluoksnis nekeičiamas.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

73. Pavėluotai paraiškos priimamos iki einamųjų metų liepos 3 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) tiesioginių išmokų už plotą sumą mažinant 1 proc.

Pasibaigus pavėluotai teikiamų paraiškų priėmimo terminui, paraiška priimama tik tais atvejais, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (force majeure) aplinkybės. Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias (force majeure) aplinkybes, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 31 d., seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui kartu su paraiška pateikia prašymą priimti pavėluotą paraišką ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus, kuris į PPIS įveda paraiškos duomenis ir paraiška patvirtinama. Vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentai PPIS neregistruojami, o jų originalai siunčiami paštu Agentūrai. Pareiškėjas gali pateikti paraišką ir pats ją užpildydamas, prisijungęs per PPIS per elektroninę bankininkystę, o vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus išsiųsdamas paštu Agentūrai. Agentūra, gavusi minėtus dokumentus, priima sprendimą dėl vėluojančios paraiškos priėmimo ir informuoja ŽŪIKVC.

Jei nusprendžiama, kad tokia paraiška gali būti priimta, ŽŪIKVC elektroninius paraiškos duomenis perduoda Agentūrai.

Po einamųjų metų spalio 31 d. paraiškos nepriimamos.

Po einamųjų metų birželio 8 d. paraiškos sertifikuoti ekologinę gamybą ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą užaugintus vaisius, uogas ir daržoves nepriimamos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

74. Pasikeitus deklaruotiems duomenims po paraiškos pateikimo:

74.1. pareiškėjas iki einamųjų metų liepos 3 d. gali pakeisti patvirtintos paraiškos duomenis seniūnijoje pagal pareiškėjo valdos centro adresą. Seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas pakeičia patvirtintos paraiškos duomenis, o pareiškėjas, pasirašydamas Prašymų pakeisti Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų duomenis priėmimo registracijos žurnale (toliau – prašymų pakeisti paraiškų duomenis priėmimo registracijos žurnalas) (taisyklių 7 priedas), patvirtina, kad pakeisti patvirtintos paraiškos duomenys, kuriuos seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas įvedė į PPIS pagal jo pateiktus duomenis ir paraiškos pildymo instrukciją (taisyklių 2 priedas), yra teisingi ir sutinka, kad seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas patvirtintų prašymą pakeisti paraiškos duomenis. Seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui patvirtinus prašymą pakeisti paraiškos duomenis, pareiškėjas ir seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas pasirašo spausdintame prašymo pakeisti paraiškos duomenis egzemplioriuje, kuris lieka pareiškėjui;

74.2. pareiškėjas iki einamųjų metų liepos 3 d. gali pakeisti juos pats, prisijungęs prie PPIS. PPIS patvirtinus prašymą pakeisti paraiškos duomenis, prašymas pakeisti paraiškos duomenis laikomas pateiktu.

74.3. prašymai pakeisti paraiškos duomenis, pateikti nuo einamųjų metų birželio 9 d. iki liepos 3 d., laikomi pavėluotai pateiktais ir už kiekvieną pavėluotą darbo dieną tiesioginės išmokos už visą lauką (jei yra įbraižomas naujas laukas) arba didinamą lauko dalį (jei yra didinamas jau įbraižytas laukas) mažinamos 1 proc., išskyrus atvejus, kai:

74.3.1. keičiami paraiškos pirmajame lape nurodyti duomenys ar atsisakoma paramos už atskirus laukus ar paramos pagal visą paraišką;

74.3.2. keičiamas deklaruojamo naudmenų ar kito ploto kodas. Tais atvejais kai yra keičiamas naudmenų kodas, prašymas pakeisti paraiškos duomenis, pateiktas nuo einamųjų metų birželio 9 d. iki liepos 3 d., nelaikomas pavėluotai pateiktu, jeigu toks keitimas nedaro įtakos žalinimo reikalavimų įgyvendinimui;

74.3.3. taisoma įbraižytų laukų grafinė konfigūracija (netikslaus deklaruojamų laukų įbraižymo atveju), ir toks taisymas galimas be paraiškos 2 lapo lentelės duomenų (įbraižytų laukų ploto) keitimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

75. Jeigu prieš tai, kai pareiškėjas seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojo padedamas pakeičia paraiškos duomenis (arba prieš tai, kai pareiškėjas pakeičia juos pats, prisijungęs prie PPIS), Agentūra buvo pranešusi pareiškėjui apie ketinimą atlikti patikrą vietoje ar apie paraiškoje aptiktas klaidas, pareiškėjui taikomos sankcijos, nurodytos taisyklių 94 punkte.

76. Jei pareiškėjas nori atsisakyti paramos už visą paraišką arba jos dalį, jis tai gali padaryti nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos. Sankcijos pareiškėjui už atsisakytą visą paraišką arba jos dalį netaikomos, jei iki paramos už atskirus laukus ar paramos pagal visą paraišką atsisakymo dienos jis nebuvo informuotas apie Agentūros planuojamą patikrą vietoje ar paraiškoje aptiktas klaidas jo pasirinktu būdu.

77. Jei pareiškėjas nori pakeisti paraiškos pirmajame lape nurodytus duomenis, jis tai gali padaryti nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos. Pasibaigus paraiškų priėmimo terminui, paraiškoje nurodyta banko sąskaita ar kontaktiniai duomenys (adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas) gali būti tikslinami raštu pateikus prašymą Agentūrai arba per Portalą. Teikiant Agentūrai prašymus pakeisti banko sąskaitą, į kurią bus pervedamos paramos lėšos, prašymą pasirašiusio asmens parašo tikrumas turi būti patvirtintas teisės aktų nustatyta tvarka. Paliudyti pasirašiusio asmens parašo tikrumą taip pat gali Agentūros darbuotojas.

78. Informaciją apie savo duomenis pareiškėjas gali rasti Portale arba teirautis Agentūroje telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, elektroniniu paštu (info@nma.lt) arba raštu ar atvykęs į Agentūrą (Blindžių g. 17, Vilnius), taip pat informacijos gali kreiptis į

savivaldybes (seniūnijas) arba konsultavimo biurus. Pareiškėjas, teikdamas prašymą raštu ar elektroniniu paštu, turi nurodyti savo vardą, pavardę ir (arba) asmens kodą (fizinis asmuo), įmonės pavadinimą ir kodą (juridinis asmuo), adresą, telefono numerį, valdos numerį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

79. Pareiškėjas laikomas informuotu apie paraiškoje esančias klaidas nuo informacijos apie jas atsiradimo Portale dienos.

80. Seniūnijos arba konsultavimo biuro darbuotojas:

80.1. pagal pareiškėjo pateiktus duomenis elektroniniu būdu įbraižo pareiškėjo deklaruojamų naudmenų ar kitų plotų ribas ir pagal taisyklių 2 priede pateiktą pildymo instrukciją užpildo taisyklių 1 priede pateiktos paraiškos elektroninę formą (įveda duomenis į PPIS);

80.2. pareiškėjui informavus, kad valdoje neįvyko pokyčių nuo paskutinio valdos atnaujinimo, PPIS nurodo, kad atnaujinami valdos duomenys. Jei valdoje vyko pasikeitimų, seniūnijos darbuotojas, turintis prieigą prie Valdų registro informacinės sistemos, pagal pareiškėjo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomi pasikeitimai, atnaujiną valdos duomenis;

80.3. pagal pareiškėjo pateiktą informaciją įrašo duomenis apie valdoje praėjusiais metais naudotas trąšas;

80.4. pagal pareiškėjo pateiktą informaciją PPIS pažymi EASV;

80.5. sutikrina pareiškėjų, siekiančių gauti susietąją paramą už sertifikuota sėkla apsėtus javų plotus, teikiamus dokumentus, kaip nurodyta taisyklių 58.1 papunktyje, ir, vadovaudamasis šiais dokumentais, užpildo paraišką;

80.6. patvirtina į PPIS įvestus paraiškos duomenis, kai pareiškėjas paraiškų priėmimo registracijos žurnale parašu patvirtina, kad duomenys teisingi ir sutinka, kad seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas patvirtintų paraišką;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

80.7. patvirtinus paraišką pasirašo spausdintame paraiškos egzemplioriuje ir paraiškų priėmimo registracijos žurnale;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

80.8. teikia pasirašytos paraiškos egzempliorių pareiškėjams;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

80.9. priima iš pareiškėjų kitus dokumentus;

80.10. priima sprendimą dėl nustatytų įbraižytų laukų grafinių persidengimų. Nustačius didesnio kaip 0,3 ha deklaruoto ploto persidengimą, pareikalauja pareiškėjų, kurių deklaruoti plotai dengiasi, pateikti persidengiančio ploto žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos

pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais). Jei deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Jei persidengiantis plotas yra mažesnis kaip 0,3 ha, minėtų dokumentų nereikalaujama, o parama už šiuos persidengiančius plotus nemokama nė vienam pareiškėjui;

80.11. pareiškėjo prašymu iki einamųjų metų liepos 3 d. pakeičia paraiškos duomenis bei užpildo prašymų pakeisti paraiškų duomenis priėmimo registracijos žurnalą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

80.12. nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki gruodžio 1 d. PPIS išankstinių KŽS ribų aprašymų modulyje pagal pareiškėjo pateiktą informaciją elektroniniu būdu aprašo išankstinius KŽS (GKODAS bl1b, bl2, bl3, bl6, bl9) ribų pakeitimus;

80.13. nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios iki gruodžio 1 d. PPIS kraštovaizdžio elementų žymėjimo modulyje pagal pareiškėjo ar jo atstovo pateiktą informaciją elektroniniu būdu nurodo ir aprašo galimai tinkamus kraštovaizdžio elementus.

81. Savivaldybė (seniūnija) ir konsultavimo biuras:

81.1. teikia informaciją paramos teikimo klausimais;

81.2. gavę iš Agentūros arba ŽŪIKVC informaciją apie paraiškose nustatytus netikslumus ar paraiškų vertinimo rezultatus, informuoja pareiškėjus apie tai;

81.3. norėdami gauti informaciją apie pareiškėjus, kreipiasi į Agentūrą;

81.4. atsako už jiems teikiamų pareiškėjų asmens duomenų apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka;

81.5. suveda paraiškų duomenis į PPIS ir juos tvirtina. Saugo ir prireikus nustatyta tvarka Agentūrai teikia Paraiškų priėmimo ir (arba) Prašymų pakeisti paraiškų duomenis registracijos žurnalus;

81.6. perduoda Agentūrai kitus dokumentus.

82. Agentūra:

82.1. skelbia informaciją Portale, praneša pareiškėjams vienu iš būdų, kuriuo pareiškėjas sutiko būti papildomai informuotas: neregistruotu laišku, elektroniniu paštu arba trumpąja žinute mobiliuoju telefonu, taip pat savivaldybėms apie paraiškose ar kituose dokumentuose nustatytas klaidas ar neatitikimus, kai nustatoma: neteisingas deklaravimas, deklaruotų plotų persidengimas, paraiškos duomenų neatitiktis (nesutampa bendrieji duomenys ir pan.), neteisingų pareiškėjo banko sąskaitos duomenų pateikimas ir kitos deklaravimo klaidos;

82.2. apie patikros vietoje nustatytus neatitikimus ir klaidas pareiškėjus informuoja Portale, elektroniniu paštu arba neregistruotu laišku siųsdama informaciją apie patikrą vietoje arba nuotolinę patikrą;

82.3. nustačiusi didesnio kaip 0,3 ha deklaruoto ploto persidengimą, pareikalauja pareiškėjų, kurių deklaruoti plotai dengiasi, pateikti persidengiančio ploto žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kartu su kadastro žemėlapiais (žemės sklypų planais). Jei pareiškėjas deklaruoja plotus, valdomus kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis), ir nėra notariškai patvirtinta bei viešajame registre įregistruota naudojimosi žemės sklypu tvarka, jis privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Jei, vadovaujantis pareiškėjų pateiktais dokumentais, dvigubas deklaravimas neišsprendžiamas, Agentūra atlieka patikrą vietoje. Esant mažesniai kaip 0,3 ha persidengiančiam plotui, minėtų dokumentų nereikalaujama ir parama už šiuos plotus nemokama nė vienam pareiškėjui;

82.4. vadovaudamasi Europos Sąjungos teisės aktų ir kitų dokumentų nuostatomis, už neteisingai deklaruotą plotą pareiškėjams sumažina mokėtiną arba susigrąžina išmokėtą paramą;

82.5. iki žemės ūkio augalų vegetacijos pabaigos arba iš karto po jos iki tol, kol įmanoma neabejotinai nustatyti deklaruotų naudmenų ir kitų plotų ribas, atlieka patikrą vietoje ir (arba) nuotolinę patikrą. Pareiškėjų pageidavimu elektroniniu paštu teikia skaitmeninius patikrų vietoje duomenis *.shp formatu;

82.6. administruoja paraiškas, informuoja pareiškėjus jų pasirinktu būdu apie paraiškos ar kitų dokumentų atmetimą, nurodyma tokio sprendimo priėmimo priežastis;

82.7. teikia ŽŪIKVC patikrų duomenis, reikalingus KŽS_DR5LT tikslinti: nuo einamųjų metų patikrų vietoje pradžios iki kitų metų sausio 15 d. planinių patikrų, kitų patikrų ir KPP patikrų – iki kitų metų kovo 15 d. Po kitų metų kovo 15 d. perduoti patikrų duomenys naudojami ateinančių metų KŽS_DR5LT tikslinti;

82.8. teikia ŽŪIKVC paraiškų duomenis, kurie pasikeitė po einamųjų metų liepos 3 d.;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

82.9. skelbia aktualiausius atsakymus į dažniausiai pareiškėjų užduodamus klausimus Agentūros interneto svetainės www.nma.lt skiltyje „Dažniausiai užduodami klausimai“;

82.10. nepažeisdama asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų turi teisę teikti duomenis pareiškėjams ir kitiems duomenų gavėjams teisės aktų numatyta tvarka;

82.11. gavusi visus reikiamus duomenis, apskaičiuoja galutinę tiesioginių išmokų sumą. Žalinimo išmoka mokama pagal Agentūros atliktą atitikties žalinimo reikalavimams patikrinimą;

82.12. baigusi administruoti paraišką, informaciją apie pareiškėjui apskaičiuotas išmokas bei pritaikytas sankcijas skelbia Portale, o jei pareiškėjas pateikė pageidavimą būti informuotas kitu būdu, Agentūra apie jam pritaikytas sankcijas jį taip pat informuoja vienu iš būdų, numatytų taisyklių 82.1 papunktyje. Informaciniame pranešime pareiškėjams administravimo metu nustatytos neatitiktys

nedetalizuojamos, pateikiama tik rezultatų visuma. Informaciniame pranešime turi būti nurodyta, kad informacija apie fizinių ir juridinių asmenų gautą paramą (pareiškėjo vardas ir pavardė arba pavadinimas, savivaldybė, pašto kodas, iš Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai gautos paramos suma, finansuojamų priemonių pobūdis ir aprašymas) bus paskelbta viešai (nurodant laiką, kada ji bus paskelbta) visuomenei informuoti, taip pat gali būti perduota Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos audito ir tyrimų institucijoms, siekiant apsaugoti Europos Sąjungos finansinius interesus;

82.13. nepažeisdama asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, pagal poreikį teikia duomenis savivaldybėms, Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, kitoms institucijoms, teisės aktų nustatytais terminais ir tvarka teikia ataskaitas Europos Komisijai bei ataskaitas jų pareikalavusioms institucijoms;

82.14. prašymų ir skundų nagrinėjimo bei paraiškos administravimo sistemos tobulinimo tikslais suteikia galimybę Žemės ūkio ministerijai prisijungti ir naudotis Portalo duomenimis;

82.15. tais atvejais, kai pareiškėjui apskaičiuotos paramos tiesioginėmis išmokomis sumos negalima pervesti dėl paraiškoje pateiktų neteisingų atsiskaitomosios sąskaitos duomenų, dėl pareiškėjo mirties, kai valdos perėmėjų pagal paveldėjimo teisę nėra, arba dėl to, kad valdos perėmėjas nepraneša Agentūrai apie valdos perėmimą taisyklių 101.1 papunktyje nurodyta tvarka, Agentūra ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 10 d. pareiškėjui ir savivaldybei (pareiškėjo mirties atveju – tik savivaldybei) arba rajono konsultavimo biurui, kuriam iš jų pareiškėjas yra pateikęs paraišką, išsiunčia prašymą per Agentūros nurodytą terminą patikslinti paraiškos duomenis. Jei pareiškėjas arba valdos perėmėjas nepatikslinka paraiškos duomenų, reikalingų paramai pervesti, Agentūra ne anksčiau, kaip praėjus vieniems kalendoriniams metams po minėto prašymo išsiuntimo pareiškėjui ir (arba) savivaldybei arba rajono konsultavimo biurui, anuliuoja pareiškėjui apskaičiuotą paramą tiesioginėmis išmokomis ir patikslintų paraiškos duomenų, reikalingų pinigams pervesti, nepriima;

82.16. įtarusi, kad pareiškėjas padidino deklaruotą plotą, siekdamas gauti didesnę paramos sumą (išmoką už pirmuosius hektarus, išmoką jaunajam ūkininkui), taisyklių 7.13.4 papunktyje nustatyta tvarka patikrina žemės ūkio veiklos vykdymo faktą visuose plotuose, kurių pareiškėjas nedeklaravo praėjusiais metais, ir pareikalauja pareiškėjo pateikti šių plotų žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (kai nuosavybės ar žemės valdymo teisė yra registruota Registrų centre, pareiškėjas gali nurodyti tik registruotų žemės sklypų kadastrinį (-ius) bei deklaruoto (-ų) kontrolinio (-ų) žemės sklypo (-ų), lauko (-ų) numerį (-ius), kodą (-us), bei plotą). Agentūra pareiškėjui išsiunčia pranešimą dėl būtinų dokumentų patikslinimo, tačiau pareiškėjui nepateikus atsakymo, siunčia pranešimą dėl duomenų patikslinimo praėjusiais metais šį plotą deklaravusiam pareiškėjui, prašydama paaiškinti plotų sumažinimo priežastis. Pareiškėjui, įrodžiusiam, kad plotas nebuvo sumažintas siekiant sukurti sąlygas kitam pareiškėjui gauti didesnę

išmoką už pirmuosius hektarus ir (arba) išmoką jaunajam ūkininkui, išmoka už pirmuosius hektarus ir (arba) išmoka jaunajam ūkininkui mokama;

82.17. gali sustabdyti paraiškos administravimą, jei kilo abejonių (Agentūroje gautas skundas dėl pareiškėjo veiksmų ar veiklos, taip pat gauta informacija iš valstybinių bei Europos Sąjungos audito institucijų, žiniasklaidoje skelbiama susijusi informacija ir kitais atvejais, kai Agentūrai tampa prieinama atitinkama informacija dėl pareiškėjo veiksmų ar veiklos), kad pareiškėjas pateikė neteisingus duomenis, kol bus gautos išvados dėl jų teisingumo. Jei dėl pareiškėjo veiklos yra pradėtas ar atliekamas ikiteisminis tyrimas, Agentūra gali sustabdyti paraiškos administravimą, kol bus baigti teisiniai procesai;

82.18. iki lapkričio 10 d. informuoja Žemės ūkio ministeriją ir Europos Komisiją apie paramos tiesioginėmis išmokomis teikimo reikalavimus atitinkančius žemės ūkio naudmenų plotus einamaisiais metais.

83. Paramos lėšos užsakomos ir išmokamos Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3D-403 „Dėl Lėšų Europos Sąjungos žemės ūkio fondų ir Europos Sąjungos žuvininkystės fondų priemonėms įgyvendinti išmokėjimo ir gavimo iš Europos Komisijos taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

84. Pareiškėjus patikrai vietoje ar nuotolinei patikrai atrenka Agentūra atsitiktinės atrankos ar rizikos analizės būdu. Prireikus gali būti skiriamos užsakomosios patikros. Agentūra neatlieka patikrų vietoje tuose KŽS ar jų dalyse, kurie patenka į einamųjų metų palydovinių ir (arba) ortofotografinių žemėlapių teritoriją, taip pat ŽŪIKVC atliktų KŽS tikslinimo darbų vietose.

85. ŽŪIKVC:

85.1. perduoda Agentūrai paraiškų ir prašymų pakeisti paraiškų duomenis elektroninius duomenis;

85.2. nepažeisdamas asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų turi teisę teikti duomenis pareiškėjams ir kitiems duomenų gavėjams teisės aktų nustatyta tvarka. Statistinę naudmenų ir kitų plotų deklaravimo informaciją teikia institucijoms ir kitiems duomenų gavėjams. Interneto svetainėje www.vic.lt skelbia statistinę naudmenų ir kitų plotų deklaravimo duomenų informaciją;

85.3. patikslina KŽS_DR5LT: pagal KŽS (GKODAS b11b), kuriuose einamaisiais metais buvo deklaruota – iki einamųjų metų spalio 1 d.; pagal einamaisiais metais deklaruotus laukus, kurių kodas NEP, pagal didelės skiriamosios gebos palydovines nuotraukas ir dalį naujausių ortofotografinių žemėlapių – iki einamųjų metų lapkričio 1 d.; pagal likusią einamųjų metų naujausių ortofotografinių žemėlapių dalį – iki kitų metų vasario 1 d.; pagal Agentūros patikrų vietoje, gautų iki kitų metų kovo

15 d., ir išankstinių KŽS ribų pasikeitimų duomenis – iki kitų metų balandžio 1 d.; pagal Agentūros patikrų, gautų po kitų metų kovo 15 d., duomenis – iki kitų metų gegužės 1 d.;

85.4. užtikrina galimybę pareiškėjui atnaujinti valdos duomenis;

85.5. vadovaudamasis Europos Sąjungos teisės aktais ir kitais dokumentais, atlieka KŽS_DR5LT kokybės vertinimą, rengia ataskaitą ir prireikus teikia siūlymus dėl priemonių, skirtų nustatytiems KŽS_DR5LT trūkumams pašalinti;

85.6. nuo einamųjų metų paraiškų teikimo pradžios saitynu perduoda Agentūrai einamųjų metų aktualią KŽS_DR5LT;

85.7. atlieka sutartinių gyvulių perskaičiavimo funkciją. Sutartinių gyvulių skaičiavimo duomenys turi būti perduoti Agentūrai iki einamųjų metų rugsėjo 10 d. Esant poreikiui, pagal Agentūros atskiru raštu nurodytus terminus ir programas atlieka sutartinių gyvulių perskaičiavimą ir teikia Agentūrai informaciją apie pasikeitusius sutartinių gyvulių vienetus;

85.8. parengia ir išplatina žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo informacinę medžiagą.

86. Taisyklių 83, 84 punktuose nurodyti veiksmai atliekami pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus, taisyklių 80, 81 ir 85 punktuose nurodyti veiksmai – pagal ŽŪIKVC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

VIII SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ IR KITŲ PLOTŲ RIBŲ ELEKTRONINIO ĮBRAIŽYMO TVARKA

87. Visi pareiškėjai privalo elektroniniu būdu įbraižyti deklaruojamų laukų ribas PPIS. Įbraižomi visi pareiškėjo naudmenų ir kiti plotai, už kuriuos jis prašo paramos, taip pat įbraižomi visi pareiškėjo valdomi naudmenų plotai, už kuriuos pareiškėjas nepageidauja gauti išmokų (kodai NEP ar TPN). Už laukus, įbraižytus KŽS, kurių GKODAS bl1b, bl2, bl3, bl6, bl9, tiesioginės išmokos neskiriamos.

88. Elektroninio žemėlapių struktūra, duomenų atvaizdavimo tvarka ir elektroninio įbraižymo reikalavimai nurodyti taisyklių 8 priede.

IX SKYRIUS

TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ UŽ PLOTĄ APSKAIČIAVIMAS IR SANKCIJŲ TAIKYMAS

89. Jeigu nustatoma, kad išmokos už pirmuosius hektarus ir (arba) išmokos jaunajam ūkininkui siekia susiję subjektai (susijusios įmonės ir (arba) kartu veikiančių fizinių asmenų grupė), o tokių pareiškėjų bendras paraiškose deklaruotas plotas viršija didžiausią pagal schemą remtiną plotą (išmokos už pirmuosius hektarus – 30 ha, išmokos jaunajam ūkininkui – 90 ha), tai:

89.1. išmoka už pirmuosius hektarus skiriama už bendrą, bet ne didesnę kaip 30 ha plotą. Išmokos suma už bendrą remtiną plotą (ne daugiau kaip už 30 ha) yra paskirstoma proporcingai pagal atskirose paraiškose deklaruoto išmokai gauti tinkamo ploto dydį;

89.2. išmoka jaunajam ūkininkui skiriama už bendrą, bet ne didesnę kaip 90 ha plotą. Išmokos suma už bendrą remtiną plotą (ne daugiau kaip už 90 ha) yra paskirstoma proporcingai pagal atskirose paraiškose deklaruoto išmokai gauti tinkamo ploto dydį.

90. Gavusi informacijos (skundą, pranešimą ar kt.) apie pareiškėją dėl netiksliai ir (arba) neteisėtai einamaisiais arba praėjusiais metais deklaruotų plotų (t. y. plotų, kuriuos pareiškėjas deklaravo neturėdamas šių plotų teisėto valdymo teisės ir (arba) šiuose plotuose nevykdo žemės ūkio veiklos), Agentūra ją įvertina ir priima sprendimą dėl sankcijų taikymo (pagal reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinę dalį) arba netaikymo vadovaudamasi šia tvarka:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945

90.1. jeigu pateiktoje informacijoje nurodyti konkretūs plotai, jų kadastriniai / unikalūs numeriai, koordinatės ar kontrolinio žemės sklypo duomenys, ar kita informacija, leidžianti konkrečiai nustatyti plotus, parama už šiuos plotus pareiškėjui mokama, o išmokėta parama nesusigrąžinama tik tuo atveju, jeigu Agentūra taisyklių 7.13.4 papunktyje nustatyta tvarka patikrina žemės ūkio veiklos vykdymo faktą nurodytuose plotuose, ir pareiškėjas pateikia šių plotų žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus. Jeigu deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, kartu su žemės dirbimo ir valdymo dokumentais pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Agentūra, remdamasi žemės sklypo planu ir valdymo teisės pagrindimo dokumentais, rašytiniais bendraturčių sutikimais, nustato, ar pareiškėjas teisėtai deklaruoja minėtus plotus. Už paramai deklaruotus plotus, kuriuose pareiškėjas neužsiėmė žemės ūkio veikla ir (arba) kuriuos deklaravo neturėdamas žemės valdymo teisės, taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo;

90.2. jeigu dėl konkretaus pareiškėjo pateiktoje informacijoje nenurodyta tikslių duomenų, leidžiančių nustatyti konkrečius plotus, Agentūra atsitiktine tvarka atrenka dalį skundžiamo pareiškėjo deklaruojamų plotų, ir taisyklių 7.13.4 papunktyje nustatyta tvarka patikrina žemės ūkio veiklos vykdymo faktą atrinktuose plotuose, o pareiškėjas pateikia šių plotų žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus. Jeigu deklaruoti plotai valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, kartu su žemės dirbimo ir valdymo dokumentais pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kuriuose būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Tuo atveju, jeigu pareiškėjas pateikia ne visų į

patikros imtį atrinktų plotų dokumentus arba dokumentai yra nepakankami, kad būtų galima įsitikinti, jog pareiškėjas dirba bei valdo šiuos plotus, Agentūra paprašo pateikti visų likusių pareiškėjo paraiškoje deklaruotų plotų dokumentus. Agentūra, remdamasi žemės sklypo planu ir valdymo teisės pagrindimo dokumentais, rašytiniais bendraturčių sutikimais, nustato, ar pareiškėjas teisėtai deklaruoja minėtus plotus. Už paramai deklaruotus plotus, kuriuose pareiškėjas neužsiėmė žemės ūkio veikla ir (arba) kuriuos deklaravo neturėdamas žemės valdymo teisės, taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo.

91. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinės išmokos sumos.

92. Tuo atveju, kai deklaruojami ne visi naudmenų, išskyrus esančius užstatytoje teritorijoje KŽS (GKODAS bl6) plotai, įskaitant plotus, už kuriuos pareiškėjas nepageidauja gauti išmokų:

92.1. nustačius, kad skirtumo tarp viso deklaruoto ploto ir viso deklaruoto ploto kartu su visu nedeklaruotų laukų plotu sumos santykis su visu deklaruotu plotu viršija 3 proc., bet neviršija 30 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 1 proc.;

92.2. nustačius, kad skirtumo tarp viso deklaruoto ploto ir viso deklaruoto ploto kartu su visu nedeklaruotų laukų plotu sumos santykis su visu deklaruotu plotu viršija 30 proc., bet neviršija 50 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 2 proc.;

92.3. nustačius, kad skirtumo tarp viso deklaruoto ploto ir viso deklaruoto ploto kartu su visu nedeklaruotų laukų plotu sumos santykis su visu deklaruotu plotu viršija 50 proc., pagrindinė išmoka už naudmenų plotą sumažinama 3 proc.

93. Pareiškėjui, siekiančiam gauti tiesiogines išmokas už plotą (taip pat išmoką už pirmuosius hektarus bei išmoką jaunajam ūkininkui), taikomos sankcijos pagal reglamentą (ES) Nr. 640/2014, taip pat:

93.1. už deklaruotą pluoštinių kanapių lauką, nemokant pagrindinės tiesioginės išmokos, jeigu pareiškėjas nėra pasirūpinęs narkotinės medžiagos (tetrahidrokanabinolio – THC) kiekio tyrimo atlikimu arba kitais atvejais, kurie priklauso nuo pareiškėjo, o Augalininkystės tarnyba iki einamųjų metų spalio 30 d. Agentūrai nepateikia Pažymos apie pluoštinių kanapių augintojus ir pluoštinių kanapių mėginiuose nustatytus THC kiekius;

93.2. už tą paraiškos dalį, apie kurią pareiškėjas iki kitų metų birželio 8 d. Agentūrai nepateikė prašomos informacijos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

93.3. nustatytos ilgalaikės sankcijos išskaičiuojamos iš bet kokios pareiškėjui priskaičiuotos paramos (mokamos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ar valstybės biudžeto lėšų, kurių asignavimų valdytojas yra Žemės ūkio ministerija). Ilgalaikės sankcijos

gali būti pradėtos išskaičiuoti iš paramos pažeidimo nustatymo metais, tačiau gali būti išskaičiuojamos ne ilgiau nei trejus kalendorinius metus, po tų kalendorinių metų, kuriais nustatytas pažeidimas.

94. Pareiškėjui neleidus atlikti patikros vietoje bent viename jo deklaruotų laukų, jam parama nemokama ir taikomos ilgalaikės sankcijos. Jei pareiškėjas patikros vietoje metu nepateikia dokumentų, susijusių su priimtų įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai).

95. Pareiškėjams, iki einamųjų metų lapkričio 1 d. nepateikusiems taisyklių 82.16 papunktyje nurodytų dokumentų ar pateikusiems ne viso ploto dokumentus, arba iš pateiktų dokumentų nustačius, kad valda buvo padidinta siekiant gauti didesnę paramos sumą, išmoka už pirmuosius 30 ha ir (arba) išmoka jaunajam ūkininkui (už ne daugiau kaip 90 ha) nemokama tiek deklaruotą plotą padidinusiams, tiek jį sumažinusiams pareiškėjams. Pavėluotai šiame punkte nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų lapkričio 26 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramos sumą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų lapkričio 26 d. šiame punkte nurodyti dokumentai neadministruojami, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės. Esant šioms aplinkybėms paramos mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas.. Plotą padidinusiam pareiškėjui nepateikus taisyklių 82.16 papunktyje nurodytų dokumentų ar pateikus ne viso ploto dokumentus, laikoma, kad prašoma paramos deklaruojant plotą, kuriame neužsiimama žemės ūkio veikla, kaip nurodyta taisyklių 7.13.4 papunktyje, ir pareiškėjo paraiškai taikomos nuostatos dėl neteisingo deklaravimo.

96. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą atlikusi administracinį patikrinimą ir (arba) patikrą vietoje tada, kai pareiškėjas nesilaikė paramos suteikimo ar paraiškoje numatytų reikalavimų, ar pažeidė paramos gavimo ir naudojimo sąlygas. Už paramai netinkamą plotą, nustatytą atnaujinus KŽS_DR5LT arba einamųjų metų patikros vietoje metu, išmokėta parama iš deklaravusių pareiškėjų susigrąžinama už ketverius metus (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kad plotas paramai netinkamas mažiau nei ketverius metus – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai), skaičiuojant nuo metų, kuriais buvo padarytas (užfiksuotas) pažeidimas, tačiau ne ilgiau nei iki paskutiniųjų metų prieš tai, kuriais buvo daryti ortofotografiniai žemėlapiai (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kad plotas paramai netinkamas ilgiau nei iki paskutiniųjų metų prieš tai, kuriais buvo daryti ortofotografiniai žemėlapiai – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai, bet ne daugiau kaip už ketverius metus).

97. Teisė gauti išmokas neprarandama, jei nustatyti reikalavimai neįvykdomi dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo pareiškėjo valios. Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias aplinkybes, praneša raštu Agentūrai apie minėtas aplinkybes, kartu pateikdamas įrodymo dokumentus.

98. Žalinimo išmoka mažinama ir taikomos sankcijos dėl šios išmokos reikalavimų pažeidimų pagal reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinę dalį. Pareiškėjams, kuriems taikomas pasėlių įvairinimo reikalavimas, žalinimo išmoka nemokama, jei, kaip nustatyta šių taisyklių 7.10 papunktyje, pareiškėjas nepateikė papildomų įrodymų dėl deklaruotų arba kitų žemės ūkio augalų buvimo lauke. Žalinimo išmokos atitiktis 35.4 papunktyje apibrėžtiems reikalavimams tikrinama ir žalinimo išmoka mokama už likusį minėtus reikalavimus atitinkantį plotą, t. y. iš viso tikrinant nustatyto arba deklaruoto ploto (nustatyto – jei nustatytas plotas mažesnis už deklaruotą; deklaruoto – jei nustatytas plotas didesnis už deklaruotą) atėmus minėtame papunktyje apibrėžtų reikalavimų neatitinkančius plotus.

99. Jeigu nustatoma neatitiktis bent vienam iš taisyklių 8 ir 12–14 punktuose nustatytų reikalavimų ar įsipareigojimų, laikoma, kad paramai netinkamame plote (lauke ar lauko dalyje, kuriuose nustatytas pažeidimas) yra neteisingo deklaravimo atvejis.

100. Jeigu nesilaikoma taisyklių 7.13 papunktyje nustatytosios laukų sutvarkymo tvarkos, taip pat, jeigu einamųjų (paraiškos teikimo) metų ortofotografinėje medžiagoje arba palydovinėje nuotraukoje nustatomas paramai netinkamas plotas (nepriklausomai nuo šios medžiagos fiksavimo einamaisiais metais datos), parama už tokį plotą nemokama ir laikoma, kad tai yra neteisingo deklaravimo atvejis.

X SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO VALDOS PERDAVIMAS

101. Jei valda ar valdos dalis perduodama (valdos dalį galima perduoti tik paraišką pateikusiam valdos perėmėjui) po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų tiesioginėms išmokoms gauti (t. y. išmokos jam dar negali būti mokamos), parama skiriama valdos perėmėjui, kai:

101.1. valdos perėmėjas nuo einamųjų metų birželio 8 d. iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos praneša Agentūrai apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą bei valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) savivaldybei (seniūnijai) arba viešosios įstaigos Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos rajono konsultavimo biurui pagal valdos registravimo vietą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

101.2. valdos perėmėjas privalo toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš valdos perdavėjo paraiškos gauti tiesiogines išmokas einamaisiais metais. Valdos perdavėjo mirties atveju valdos perėmėjas taip pat prisiima perdavėjo įsiskolinimus Agentūrai už ankstesnius metus. Valdos perėmėjas valdos perdavėjo mirties atveju pateikia Agentūrai raštišką susitarimą su visais paveldėtojais dėl valdos perdavėjo skolų grąžinimo ir jam priklausančių išmokų iki valdos perėmimo momento;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

101.3. valdos perdavėjas (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį) neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui.

102. Jei valda perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paraišką ir yra įvykdęs visus tiesioginių išmokų reikalavimus, jis turi pranešti Agentūrai apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį, kai prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal taisyklių 101.1 ir 101.2 papunkčiuose nurodytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

103. Jei valda perduodama kitam žemės ūkio veiklos subjektui, kuris buvo įregistravęs valdą iki perdavimo, sujungtoms valdoms paliekamas perėmėjo valdos atpažinties kodas, o valdos perdavėjo valdos atpažinties kodas pripažįstamas negaliojančiu.

104. Valdos perdavėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, reikalavimus per 30 kalendorinių dienų nuo valdos perdavimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Valdų registre.

105. Valdos perdavimo atveju valdos perėmėjui pereina ir atsietoji pereinamojo laikotarpio nacionalinė parama, mokama už paramos teikimo reikalavimus atitikusį naudmenų plotą nustatytu atskaitos laikotarpiu.

106. Valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pareiškėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti. Šis reikalavimas netaikomas pareiškėjams, kurie einamaisiais metais patvirtinti paramos gavėjais pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

107. Valdos perdavimo atveju išmoka už pirmuosius hektarus mokama daugiau nei už 30 ha remiamą plotą tada, kai perduodama mirusio asmens valda.

108. Valdos perdavimo atveju išmoka jaunajam ūkininkui skiriama, kai:

108.1. valdą perduoda perleidėjas, kuris pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, o perima perėmėjas, kuris taip pat pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, išmoka jaunajam ūkininkui gali būti skiriama už visą abiejose paraiškose nurodytą tinkamą paramai plotą, nepažeidžiant taisyklių 23 punkte numatytos tvarkos;

108.2. valdą perduoda perleidėjas, kuris nepretenduoja gauti išmokos jaunajam ūkininkui, o perima perėmėjas, kuris pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, išmoka jaunajam ūkininkui gali būti skiriama tik už perėmėjo paraiškoje nurodytą tinkamą paramai plotą;

108.3. valdą perduoda perleidėjas, kuris pretenduoja gauti išmoką jaunajam ūkininkui, o perima perėmėjas, kuris nepretenduoja gauti išmokos jaunajam ūkininkui, teisės į išmoką jaunajam ūkininkui neperimamos;

108.4. perimama mirusio asmens (pareiškėjo) valda, išmoka einamaisiais metais perėmėjui mokama vadovaujantis taisyklių 108.1–108.3 papunkčiuose numatyta tvarka.

XI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

109. Už paraiškos bei kitus duomenis atsako juos pateikę pareiškėjai.

110. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paraiškos duomenų įvedimą ir patvirtinimą PPIS, kai paraiška pateikiama seniūnijos darbuotojui, yra atsakingos savivaldybės (seniūnijos), kai paraiška pateikiama viešosios įstaigos Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos rajono konsultavimo biurui – konsultavimo biurui.

111. Už tinkamą PPIS veikimą, paraiškų priėmimo ir keitimo darbų organizavimą ir perdavimą Agentūrai atsako ŽŪIKVC.

112. Už paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

113. Pareiškėjai, nesilaikę taisyklėse nurodytų įsipareigojimų ir reikalavimų, taip pat gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

114. Pareiškėjų pateikti duomenys Lietuvos Respublikos institucijų, kitų Europos Sąjungos šalių institucijų, Europos Komisijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos audito rūmų bus apdoroti elektroniniu būdu ir panaudoti kontrolės tikslais.

115. Pareiškėjai kartą per kalendorinius metus atnaušina savo valdų registracijos duomenis Valdų registre.

XII SKYRIUS SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

116. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskusti šiame skyriuje nustatyta tvarka.

117. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veikimą arba neveikimą pareiškėjas gali apskusti Agentūros direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

118. ŽŪIKVC konkrečių darbuotojų veikimą arba neveikimą pareiškėjas gali apskusti ŽŪIKVC direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

119. Agentūros ir ŽŪIKVC sprendimai arba veikimas (neveikimas) gali būti skundžiami Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

120. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos. Pasikeitus šioms taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems paramos gavėjams, išskyrus atvejus, kai žemės ūkio ministro įsakyme numatyta kitaip.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-714](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-02, i. k. 2016-28012

Nr. [3D-763](#), 2017-11-29, paskelbta TAR 2017-12-01, i. k. 2017-19187

Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių
2 priedas

PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI GYVULIUS PARAIŠKOS PILDYMO INSTRUKCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos (toliau – paraiška), siekiant gauti tiesiogines išmokas už žemės ūkio naudmenų (toliau – naudmenos) ir kitus plotus, susietąją paramą už gyvulius ir paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Išmokos už vietas, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“, „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Miškų aplinkosaugos išmokos“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“ (toliau – KPP priemonės), duomenys įvedami ir tvirtinami elektroniniu būdu Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (toliau – PPIS). Paraiška suformuojama iš į PPIS įvestų duomenų.

2. Paraiška gali būti pildoma pasirinkus pateiktos paraiškos šabloną arba naują paraiškos šabloną.

3. Deklaruojamų laukų plotai ir apskaičiuojamos plotų sumos hektarais nurodomi dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu. Vienas deklaruojamas laukas įrašomas paraiškoje tik vieną kartą, nurodant naudmenų kodą pagal šios instrukcijos V skyriuje pateiktą klasifikatorių.

4. Paraišką, vadovaudamasis šia instrukcija, užpildo pats pareiškėjas arba seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas pagal pareiškėjo pateiktus duomenis.

II SKYRIUS PARAIŠKOS PIRMOJO LAPO PILDYMAS

5. Paraiškos pirmojo lapo viršutinėje dalyje esančioje lentelėje automatiškai įrašoma: savivaldybės kodas, paraiškos numeris, paraiškos pateikimo data, seniūnijos ar konsultavimo biuro

darbuotojo, kuris priėmė paraišką, pareigos, vardas, pavardė, telefono numeris. Ši lentelė užpildoma tik tuo atveju, kai paraiška teikiama atvykus į savivaldybę ar konsultavimo biurą.

6. Pareiškėjo nurodomi duomenys (išskyrus 6.5 papunktyje nustatytuosius):

6.1. fizinio asmens – vardas ir pavardė, juridinio asmens – juridinio asmens teisinė forma ir pavadinimas;

6.2. fizinio arba juridinio asmens kodas;

6.3. tikslus adresas pagal gyvenamąją vietą: savivaldybė, seniūnija, miestelis, kaimas ar kt., gatvės pavadinimas, namo numeris, buto numeris;

6.4. jei pareiškėjas turi, jo telefono numeris ir elektroninio pašto adresas, kuriuo būtų galima susisiekti su pareiškėju;

6.5. paraiškos užpildymo data, kuri paraiškoje įrašoma automatiškai;

6.6. juridinio asmens paraiškos numeris.

7. Skyriuje „I. Bendrieji duomenys“ nurodomas žemės ūkio valdos (toliau – valda) numeris, kuris yra suteikiamas Žemės ūkio ir kaimo verslo registre, ir atsiskaitomosios sąskaitos, į kurią turi būti pervesta apskaičiuota paramos suma, numeris. Taip pat X ženklų pažymima, kaip pareiškėjas pageidauja gauti su paraiška susijusią informaciją: elektroniniu paštu, trumpąja žinute mobiliuoju telefonu arba neregistruotu laišku (turi būti pažymėtas vienas iš išvardytų papildomų būdų). Papildomai gali būti pažymėtas informavimo būdas siunčiant informaciją į savivaldybės žemės ūkio skyrių.

III SKYRIUS PARAIŠKOS ANTROJO LAPO PILDYMAS

8. Skyriaus „II. Duomenys apie žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus“ viršutinėje dalyje nurodomas valdos numeris.

9. Pirmoje lentelėje nurodomi duomenys apie visas pareiškėjo valdomas naudmenas ir kitus plotus:

9.1. pirmajame stulpelyje – lentelės įrašo eilės numeris (ši skiltis užpildoma automatiškai, įvedant duomenis į PPIS);

9.2. antrajame stulpelyje – kontrolinio žemės sklypo numeris, susidedantis iš vienuolikos simbolių (ši skiltis užpildoma automatiškai, įvedant duomenis į PPIS). Jei deklaruojami melioracijos grioviai – nurodoma „GRIOVIAI“;

9.3. trečiajame stulpelyje – lauko numeris kontroliniame žemės sklype (ši skiltis užpildoma automatiškai, įvedant duomenis į PPIS). Laukai numeruojami eilės tvarka kontroliniame žemės sklype, o deklaruoti melioracijos grioviai, gyvatvorės, grybai numeruojami eilės tvarka paraiškoje;

9.4. ketvirtajame stulpelyje – atitinkamo lauko naudmenų kodas pagal klasifikatorių;

9.5. penktajame stulpelyje – atitinkamo lauko, už kurį mokamos tiesioginės išmokos, plotas hektarais;

9.6. šeštajame stulpelyje – atitinkamo lauko, už kurį nemokamos tiesioginės išmokos, plotas hektarais;

9.7. septintajame stulpelyje sutartiniu kodu pažymimi tie laukai, kurie skirti ekologiniu atžvilgiu svarbios vietovės žalinimo reikalavimui įgyvendinti:

9.7.1. PD – pūdymas – laukai, deklaruojami kodais: PDJ, PDŽ;

9.7.2. AZ – azotą kaupiantys augalai – deklaruojami kodu BMI ir klasifikatoriaus II ir III grupės augalai;

9.7.3. TU – trumpos rotacijos želdinių plotas – plotai, deklaruojami kodais: GLU, TUO, BAL;

9.7.4. PS – posėlis – kodais: AVI, KRV, KRŽ, KVV, KVŽ, MIV, MIŽ, RAV, RAŽ, RUV, RUŽ, RAP, JUD, KOP, KOŽ, RID, BRO, BUR, GRE, KAL, KOK, KRA, MOR, RDK, ROP, SLO, SVO, ŠPI, BUL, KSV, KSŽ, deklaruojami augalai, po kurių derliaus nuėmimo sodinamas (sėjamas) augalų mišinys, susidedantis iš bent dviejų augalų rūšių, deklaruotinų kodais: AVI, GRI, KRV, KRŽ, KUK, KVV, KVŽ, MIV, MIŽ, RAV, RAŽ, RUV, RUŽ, RAP, JUD, GAB, GAJ, ALR, PUP, VIK, ŽIR, LEŠ, LUB, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER;

9.7.5. ŽI – žolinis įsėlis – kodais: AVI, KRV, KVV, KVŽ, MIV, RUV, KRŽ, MIŽ, RUŽ, KSV, KSŽ deklaruojami augalai į kuriuos pavasarinės sėjos metu įsėjami žoliniai augalai, deklaruotini kodais: GPŽ, GPA, ŽMI, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER, ŽMI, AKM;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

9.8. aštuntajame stulpelyje X ženklų pažymimi atitinkamo naudmenų kodo laukai, jei pareiškėjas prašo už juos susietosios paramos už plotą. Pažymėjus šiame stulpelyje javus (kodai: AVI, GRI, KRV, KRŽ, KVV, KVŽ, MIV, MIŽ, RUŽ, KSV, KSŽ), dvyliktajame stulpelyje nebegalima pasirinkti požymio SĖ ir ESĖ. Pažymėjus šiame stulpelyje bulves (kodas BUL), nebegalima devintajame stulpelyje žymėti TS – tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema;

9.9. devintajame stulpelyje sutartiniu kodu pažymimi laukai, jei pareiškėjas už juos prašo paramos pagal KPP priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ arba „Ekologinis

ūkininkavimas“ ir atitinka sutartinių kodų reikalavimus. Sutartinių kodų reikšmės: EK – „Ekologinis ūkininkavimas“, ĮS – įsėlis pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“ (žymimas antrais metais, kai jau deklaruojamas konkretus įsėlis), ESĖ – daugiamečių žolių ar javų sėklos pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“, EPA – javai pašarams pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“, EPI – ekologinio ploto išlaikymas, DŽ – daugiamečių žolių įsėjimas ariamojoje žemėje, MD – medingųjų augalų įsėjimas ariamojoje žemėje, TS – tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema (pasirinkus šį požymį bulvėms (kodas BUL), nebegalima aštuntajame stulpelyje pažymėti susietosios paramos požymio), DV – dirvožemio apsauga, RŽ – ražienų laukai per žiemą, TP – tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje;

9.10. dešimtajame stulpelyje sutartiniu kodu pažymimi laukai, jei pareiškėjas už juos prašo paramos pagal KPP priemonės „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“ veiklos sritis „Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“, „Parama „Natura 2000“ miškuose“ ir atitinka sutartinių kodų reikalavimus. Sutartinių kodų reikšmės: AR – „Natura 2000“ ariamojoje žemėje, PI – „Natura 2000“ natūraliose ir pusiau natūraliose pievose, PK – uždrausta vykdyti pagrindinius miško kirtimus arba leidžiami nedidelio intensyvumo atrankiniai kirtimai, DM – sanitariniais kirtimais draudžiama iškirsti visus džiūstančius ar išdžiūvusius medžius, UK – draudžiami ugdomieji miško kirtimai, brandžių medžių iškirtimas, draudžiami ar apriboti sanitariniai kirtimai, paliekant tam tikrą džiūstančių medžių ar sausuočių skaičių 1 ha, NM – plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržėse paliekamas papildomas skaičius neiškirstų žalių medžių;

9.11. vienuoliktajame stulpelyje sutartiniu kodu pažymimi laukai, jei pareiškėjas už juos prašo paramos pagal KPP priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ veiklos sritis „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių“, „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių“ ir atitinka sutartinių kodų reikalavimus. Sutartinių kodų reikšmės: MA – mažesnio intensyvumo gamtinių trūkumų vietovės, DI – didesnio intensyvumo gamtinių trūkumų vietovės, PL – vietovės, kurioms taikomas pereinamasis laikotarpis, PO – potvynių užliejamos teritorijos, KR – intensyvaus karsto zona;

9.12. dvyliktajame stulpelyje nurodoma papildoma informacija, susijusi su deklaruojamais plotais, t. y. deklaruojamų laukų, atitinkančių klasifikatoriuje numatytą žymėjimą, žymimas vienas iš šių požymių, būtinų pabrėžti deklaruojamo ploto specifiką: AJ – apsauginė juosta, skirianti nesertifikuotus laukus nuo ekologinės gamybos ir (arba) pereinamojo laikotarpio į ekologinę gamybą laukų; HB – hibridiniai javai, PA – žemės ūkio augalai pašarams; PP – pieva, skirta gaminti žolinę produkciją parduoti; SS – miežiai salyklui, linai sėmenims; PR – atitinkami pirmamečiai žemės ūkio augalai, daržovių sėklos ir pasodai, pirmamečiai ir antramečiai sodai; SĖ – žemės ūkio

augalai sėklai (pasirinkus šį požymį javams (kodai: AVI, GRI, KRV, KRŽ, KVV, KVŽ, MIV, MIŽ, RUŽ, KSV, KSŽ), nebegalima aštuntajame stulpelyje pažymėti susietosios paramos požymio);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

9.13. tryliktajame stulpelyje sutartiniu kodu EKS, NKS arba DKS (pasirenkama pagal tai, kokio sertifikato (-ų) siekiama tame lauke – EKS ekologinio žemės ūkio gamybos, NKS – nacionalinės žemės ūkio ir maisto kokybės sistemos, DKS – abiejų sertifikatų) pažymimi laukai, kuriuos pareiškėjas pageidauja einamaisiais metais sertifikuoti pagal ekologiinei gamybai keliamus reikalavimus ir (arba) pagal nacionalinės žemės ūkio ir maisto kokybės sistemos reikalavimus;

9.14. keturioliktajame stulpelyje X ženklų pažymimi laukai, kuriuose pareiškėjas deklaruoja genetiškai modifikuotus augalus, nurodoma papildoma informacija: gentis, rūšis, unikalūs atpažinties kodas;

9.15. penkioliktajame stulpelyje sutartiniu kodu pažymimi laukai, nurodant atitinkamo lauko ar jo dalies valdymo teisę. Sutartinių kodų reikšmės: SŽ – nuosava pareiškėjo žemė, VŽ – valstybinės žemės nuoma, NŽ – privačios žemės nuoma, PŽ – panaudos pagrindais naudojama žemė;

9.16. lentelės paskutinėje eilutėje įrašomos deklaruojamų laukų plotų sumos, apskaičiuotos pagal penktąjį ir šeštąjį stulpelius.

10. Kiekvienas naudmenų ar kitas laukas, gyvatvorė, melioracijos griovys, grybai, nurodomas atskiroje lentelės eilutėje, o jų plotas – viename iš 9.5, 9.6 papunkčiuose minimų stulpelių.

11. Jei pareiškėjas deklaruoja daugiau kaip 20 laukų, atitinkama likusi informacija pateikiama papildomuose lapuose, sunumeruotuose viršutinėje dalyje. Šie lapai pildomi pagal 9 punkte nurodytą instrukciją.

12. Paraiškos antrasis lapas ir kiekvienas papildomas duomenų apie naudmenas ir kitus plotus lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo: nurodomas pareiškėjo vardas, pavardė, pasirašoma. Jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, papildomai nurodomas juridinio asmens atstovo pareigų pavadinimas.

13. Priedamų papildomų lapų skaičius nurodomas antrojo paraiškos lapo apatinėje dalyje tam skirtoje vietoje.

IV SKYRIUS KITOS PARAIŠKOS DALIES PILDYMAS

14. Trečioje lentelėje nurodomi duomenys apie pareiškėjo valdomus plotus ir kraštovaizdžio elementus, skirtus EASV. Ši lentelė užpildoma automatiškai, įvedant duomenis į PPIS:

- 14.1. pirmajame stulpelyje – lentelės įrašo eilės numeris;
- 14.2. antrajame stulpelyje – kontrolinio žemės sklypo numeris, susidedantis iš vienuolikos simbolių;
- 14.3. trečiajame stulpelyje – lauko numeris kontroliniame žemės sklype;
- 14.4. ketvirtajame stulpelyje – EASV skirto ploto arba kraštovaizdžio elemento pavadinimas;
- 14.5. penktajame stulpelyje – kraštovaizdžio elemento unikalus numeris;
- 14.6. šeštajame stulpelyje – deklaruotas atitinkamo ploto, kraštovaizdžio elemento plotas arba linijos ilgis, įbraižytas į PPIS;
- 14.7. septintajame stulpelyje – atitinkamo ploto arba kraštovaizdžio elemento ploto koeficientas;
- 14.8. aštuntajame stulpelyje – atitinkamo ploto arba kraštovaizdžio elemento plotas pagal EASV reikalavimus;
- 14.9. lentelės apačioje automatiškai apskaičiuojamas:
 - 14.9.1. deklaruojamas EASV skirtas plotas – pagal aštuntą stulpelį;
 - 14.9.2. reikalingas EASV plotas – pagal visą deklaruotą ariamosios žemės plotą;
 - 14.9.3. trūkstamas EASV plotas – reikalingą EASV plotą atimant iš deklaruojamo EASV ploto;
 - 14.9.4. atitikimas / neatitikimas EASV reikalavimams.

15. Ketvirtoje lentelėje tuščias langelis pažymimas X ženklu tuo atveju, jei pareiškiamas, kad deklaruoti laukai, mažesni kaip 0,1 ha, atitinka išvardytas sąlygas gauti tiesiogines išmokas už naudmenų plotus einamaisiais metais.

16. Penktoje lentelėje tuščias langelis pažymimas X ženklu tuo atveju, jei pareiškėjas sutinka, kad jo paraiškos duomenys būtų perduoti VšĮ „Ekoagros“, VšĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, „E-Agronom“, „Vereinigte Hagelversicherung VVaG“ filialui „VH Lietuva“ asmens duomenų tvarkymo tikslais.

17. Šeštoje lentelėje pareiškėjas, deklaravęs sertifikuotą avižų (AVI), grikių (GRI), vasarinių kvietrugių (KRV), žieminių kvietrugių (KRŽ), vasarinių kviečių (KVV), žieminių kviečių (KVŽ), vasarinių miežių (MIV), žieminių miežių (MIŽ), žieminių rugių (RUŽ), hibridinių javų sėklą, už kurią prašo susietosios paramos, nurodo informaciją:

17.1. pirmasis–ketvirtasis ir šeštasis stulpeliai užpildomi, o aštuntojo duomenys „*pasėtos sėklos kiekis lauke (kg/ha)*“ apskaičiuojami automatiškai;

17.2. penktajame stulpelyje – javų veislė;

17.3. septintajame stulpelyje – pasėtos sėklos atitinkamame lauke kiekis, kilogramais. Jeigu sėjami hibridiniai javai, o įsigytos sėklos kiekis įvertintas sėjos vienetais, būtina nurodyti pasėtos sėklos kiekį, išreikštą kilogramais;

17.4. devintajame stulpelyje – jeigu privalu, PVM sąskaitos faktūros ar sąskaitos faktūros, kuria įrodomos sėklos įsigijimas, numeris;

17.5. dešimtajame stulpelyje – jeigu privalu, PVM sąskaitoje faktūroje ar sąskaitoje faktūroje nurodytas sėklos įsigijimo siuntos numeris;

17.6. vienuoliktajame stulpelyje – jeigu privalu, PVM sąskaitoje faktūroje ar sąskaitoje faktūroje nurodytas įsigytos sėklos kiekis. Jeigu sėjai įsigyti hibridiniai javai, o įsigytos sėklos kiekis nurodytas sėjos vienetais, būtina nurodyti įsigytos sėklos kiekį, išreikštą kilogramais;

17.7. dvyliktajame stulpelyje – jeigu privalu, PVM sąskaitos faktūros ar sąskaitos faktūros išrašymo data;

17.8. tryliktajame stulpelyje – jeigu privalu, atsižvelgiant į taisyklių 58.1.2 ir 58.1.3 papunkčiuose nurodytas sąlygas, sertifikuotos sėklos etiketėse nurodomas siuntos numeris;

17.9. keturioliktajame stulpelyje – jeigu privalu, sertifikato ar atitinkamo dokumento numeris;

17.10. penkioliktajame stulpelyje – jeigu privalu, sertifikato ar atitinkamo dokumento data.

18. Septintoje lentelėje pareiškėjas, siekiantis gauti susietąją paramą už plotus, kuriuose auginami cukriniai runkeliai, pažymėdamas atitinkamus tuščius langelius ženklu X, informuoja, ar su baltojo cukraus gamintoju yra sudaryta cukrinių runkelių pirkimo–pardavimo sutartis, ar ji galioja einamųjų metų produkcijai parduoti.

19. Aštuntoje lentelėje pareiškėjas, pašalindamas ženklą X iš atitinkamų langelių, informuoja, kad nepageidauja gauti susietosios paramos už gyvulius. Pareiškėjui pageidaujant gauti susietąją paramą už mėsinius galvijus, mėsines avis, pieninių veislių bulius, pienines ožkas, ėriavedes, PPIS turi parodyti einamaisiais metais valdoje ir (ar) partnerių vardu Ūkinių gyvūnų registre įregistruotų ir suženklintų mėsinių avių, pieninių ožkų, ėriavedžių ir (ar) ne jaunesnių nei 12 mėn. mėsinių galvijų ir (ar) pieninių veislių bulių skaičių. Pareiškėjui pageidaujant gauti susietąją paramą už pienines karves, PPIS jis turi parodyti valdytojo ir (ar) partnerių vardu Ūkinių gyvūnų registre praėjusių metų balandžio 1 d. – einamųjų metų kovo 31 d. valdoje registruotų pieninių karvių aritmetinį vidurkį.

20. Devintoje lentelėje langelis „Taip“ pažymimas X ženklu tuo atveju, jei nuo ankstesnio atnaujinimo iki paraiškos pateikimo dienos pareiškėjo valdoje neįvyko pokyčių ir pareiškėjas prašo laikyti atnaujintais nepakitusius valdos duomenis. Langelis „Ne“ pažymimas X ženklu tuo atveju, jei valdoje vyko pasikeitimų ir pareiškėjas turi kreiptis į seniūnijos darbuotoją, kuris atnaujintų valdos duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro informacinėje sistemoje arba gali pateikti prašymą atnaujinti valdos duomenis ŽŪIKVC. Apatinėje lentelės eilutėje teikiami duomenys apie praėjusiais kalendoriniais metais valdoje naudotas mineralines ir organines trąšas. Ir mineralinių, ir organinių trąšų skiltys turi būti užpildytos. Jei praėjusiais kalendoriniais metais valdoje mineralinės ar organinės trąšos nebuvo naudojamos, į atitinkamą lentelės skiltį įrašomas nulis.

21. Dešimtoje lentelėje pareiškėjas, prisiimdamas naujus įsipareigojimus pagal KPP programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas, pasirenka jų įgyvendinimo trukmę, atitinkamus tuščius langelius pažymi ženklu X (kiekvienoje iš naujai pasirinktų KPP priemonės veiklų pažymi tik po vieną ženklą X).

22. Vienuoliktoje lentelėje pareiškėjas, deklaravęs pluoštines kanapes (kodas KAN), nurodo duomenis apie jas:

22.1. pirmasis–ketvirtasis stulpeliai užpildomi, o septintojo duomenys – pasėtos sėklos kiekis lauke – apskaičiuojami automatiškai;

22.2. penktajame stulpelyje – kanapių veislė;

22.3. šeštajame stulpelyje – pasėtos sėklos atitinkamame lauke kiekis, kilogramais;

22.4. aštuntajame stulpelyje – sėklos sertifikato ar atitinkamo dokumento numeris;

22.5. devintajame stulpelyje – sėklos sertifikato ar atitinkamo dokumento data.

23. Dvyliktoje lentelėje pareiškėjas, deklaravęs kvietrugius, kviečius, miežius, avižas, rugius, rapsus, linus, lubinus, liucernas, pupas, vikius, žirnius, kurių bendras plotas yra 30 ha ir daugiau, ir (arba) bulves, kurių bendras plotas yra 10 ha ir daugiau, nurodo informaciją apie auginamas augalų veisles:

23.1. užpildomi pirmasis–trečiasis ir penktasis stulpeliai;

23.2. ketvirtajame stulpelyje – naudmenos kodas;

23.3. šeštajame stulpelyje – veislės pavadinimas;

23.4. septintajame stulpelyje – sertifikuota veislė;

23.5. aštuntajame stulpelyje – nesertifikuota veislė.

24. Tryliktoje lentelėje atitinkamas langelis pažymimas ženklu X tuo atveju, jei pareiškėjas, siekdamas gauti išmoką jaunajam ūkininkui, pareiškia, kad atitinka tai išmokai

keliamus reikalavimus arba tuo atveju, kai pareiškėjas nesiekia gauti išmokos jaunajam ūkininkui, nes neatitinka šiai išmokai keliamų reikalavimų arba dėl kitų priežasčių nepretenduoja į šią išmoką.

25. Keturioliktoje lentelėje atitinkami tušti langeliai pažymimi ženklu X tuo atveju, jei pareiškėjas pageidauja, kad vertinant paraiškos atitiktį reikalavimams gauti žalinimo išmoką, paraiška būtų vertinama neišskiriant priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ ar „Natura 2000“ plotų.

26. Penkioliktoje–septynioliktoje lentelėse atitinkamai pareiškėjas nurodo duomenis apie dalyvavimą įgyvendinant KPP priemonių „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Miškų aplinkosaugos išmokos“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“ ir „Su „NATURA 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“ veiklos srities „Parama „Natura 2000“ miškuose“ ir Su „NATURA 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“ veiklos sritį „Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“.

27. Aštuonioliktoje lentelėje X ženklu pažymima, jog pareiškėjas pateikė teisingus duomenis, savarankiškai perskaitė, susipažino su įsipareigojimais arba su jais buvo supažindintas seniūnijos arba konsultavimo biuro darbuotojo ir prisiima atsakomybę dėl įsipareigojimų laikymosi bei žino, jog prašyti paramos už deklaruotą plotą gali, tik jeigu turi ir prireikus Agentūrai galės pateikti šio ploto žemės valdymo teisės įrodymo dokumentus ir galės įrodyti valdoje vykdomą žemės ūkio veiklą (t. y. pateikti žemės ūkio produkcijos pardavimo, žemės ūkio paslaugų pirkimo ar suteikimo, žemės ūkio technikos nuomos ūkio reikmėms įrodymo dokumentus. Pareiškėjas taip pat patvirtina, jog žino, kad bus pripažintas vykdančiu žemės ūkio veiklą, jeigu einamaisiais metais jo, jo valdos partnerių, valdoje registruotų šeimos narių ar susijusių subjektų (kaip apibrėžta taisyklių 5 punkte) vardu Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre bus nepertraukiamai registruotos (įregistruotos ne vėliau kaip iki einamųjų metų liepos 1 d. (imtinai) ir neišregistruotos) žemės ūkio technikos (traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų), arba jis, jo valdos partneriai, valdoje registruoti šeimos nariai einamaisiais metais nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. bus laikę ūkinius gyvūnus, registruotus Ūkinių gyvūnų registre, ne mažiau kaip 0,1 SG hektarui (vertinamas visų deklaruojamų plotų ir nurodytu laikotarpiu laikytų ūkinių gyvūnų, pagal šių taisyklių 4 priede pateiktą lentelę perskaiciuotų į sutartinius gyvulius, vidurkio santykis). Įsipareigojimai pareiškėjams skirstomi tokia tvarka: bendrieji įsipareigojimai taikomi visiems pareiškėjams – 1–20 įsipareigojimų lapo punktai; pareiškėjams, siekiantiems gauti susietąją paramą už gyvulius – 21–23 punktai; pareiškėjams, siekiantiems gauti paramą pagal KPP priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas – 24–26 punktai; pareiškėjams, siekiantiems gauti

paramą pagal kitas KPP priemones – 27–33 punktai. Taip pat pageidauja, kad kartu su paraiška būtų atspausdintas prisiimtų įsipareigojimų lapas.

28. Devynioliktojoje lentelėje tuščias langelis pažymimas ženklų X, jei pareiškėjas pageidauja gauti kompensacinę paramą už žuvusius ir (arba) nepasėtus žeminius (kvietrugius, kviečius, miežius, rugius ir rapsus) žemės ūkio augalus.

29. Paraiškos paskutiniame lape pareiškėjas patvirtina, kad pateikė teisingus duomenis ir prisiima išvardytus įsipareigojimus, nurodo vardą, pavardę ir pasirašo. Jei pareiškėjas yra juridinis asmuo, papildomai nurodomos juridinio asmens vadovo pareigos. Paraišką priėmęs seniūnijos arba konsultavimo biuro darbuotojas nurodo savo pareigas, vardą, pavardę ir pasirašo.

V SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ IR KITŲ PLOTŲ KLASIFIKATORIUS

30. Pildant paraišką, naudmenų ir kitų plotų kodai surašomi pagal pateikiamą „Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatorių“, o paramos priemonių ir schemų suderinamumas pateikiamas „Paramos suderinamumo matricoje“:

ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ IR KITŲ PLOTŲ KLASIFIKATORIUS

			SP NJ	EK	EPI DŽ MD DV	ĮS RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA	PR SS PP	AJ HB	EV	TS TP	DKS EKS NKS	AR PI
<i>I grupė Augalai ariamojoje žemėje, pūdymas</i>																
1	AVI	Avižos	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA			ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
2	GRI	Grikliai	SP	EK		RŽ	ESĖ		SĖ					TP	DKS	AR
3	KRV	Vasariniai kvietrugiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA			ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
4	KRŽ	Žieminiai kvietrugiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA			ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
5	KUK	Kukurūzai		EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA				TP	DKS	AR
6	KVV	Vasariniai kviečiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA		HB	ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
7	KVŽ	Žieminiai kviečiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA		HB	ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
8	MIV	Vasariniai miežiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA	SS	HB	ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
9	MIŽ	Žieminiai miežiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA		HB	ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
10	RAV	Vasariniai rapsai		EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA			PS	TP	DKS	AR
11	RAŽ	Žieminiai rapsai		EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA			PS	TP	DKS	AR
12	RUV	Vasariniai rugiai		EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA		HB	ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
13	RUŽ	Žieminiai rugiai	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA		HB	ŽĮ/PS	TP	DKS	AR
14	BOB	Bolivinės balandos			EPI				SĖ	PA					DKS	AR
15	RAP	Rapsukai			EPI	RŽ							PS		DKS	AR
16	JUD	Judros			EPI								PS		DKS	AR
17	KTŽ	Kiti augalai ariamojoje žemėje		EK											DKS	AR
18	AGU	Agurkai (uždarajame grunte)	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
19	POM	Pomidorai (uždarajame grunte)	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
20	DUK	Kitos daržovės (uždarajame grunte)		EK							PR				DKS	AR
21	AGK	Agurkai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
22	POD	Pomidorai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
23	BUR	Burokėliai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
24	BRO	Brokoliai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
25	KOP	Gūžiniai kopūstai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR

26	KOŽ	Žiediniai kopūstai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
27	KOK	Kininiai kopūstai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
28	KOB	Briuseliniai kopūstai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
29	ART	Artišokai	SP	EK							PR				DKS	AR
30	MOR	Morkos	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
31	KAL	Kalios	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
32	SVO	Svogūnai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
33	POR	Porai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
34	ČES	Česnakai	SP	EK							PR			TS/TP	DKS	AR
35	DAK	Kitos daržovės		EK						PA	PR				DKS	AR
36	SAL	Salierai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
37	CUK	Cukinijos	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
38	MOL	Moliūgai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
39	PAT	Patisonai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
40	SLO	Salotos	SP	EK							PR		PS	TS/TP	DKS	AR
41	RID	Baltieji, juodieji ridikai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
42	RDK	Ridikėliai	SP	EK							PR		PS	TS/TP	DKS	AR
43	AGR	Aguročiai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
44	PAP	Paprikos	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
45	GRE	Griežčiai	SP	EK							PR		PS	TS	DKS	AR
46	RŪG	Rūgštynės	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
47	KRA	Krapai	SP		EPI						PR		PS		DKS	AR
48	ŠPI	Špinatai	SP	EK							PR		PS	TS/TP	DKS	AR
49	ROP	Ropės	SP	EK							PR		PS		DKS	AR
50	BAK	Baklažanai	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
51	PAS	Pastarnokai	SP	EK							PR			TS/TP	DKS	AR
52	BUL	Bulvės	SP	EK					SĖ	PA			PS	TS	DKS	AR
53	APY	Apyniai			EPI										EKS	AR
54	CUR	Cukriniai runkeliai	SP	EK											DKS	AR
55	PAR	Pašariniai runkeliai		EK											DKS	AR
56	GAB	Baltosios garstyčios		EK			ESĖ		SĖ						DKS	AR

57	GAJ	Rudosis, juodosios garstyčios		EK			ESĖ		SĖ						DKS	AR
58	ALR	Aliejiniai ridikai		EK			ESĖ		SĖ						DKS	AR
59	KMY	Kmynai		EK			ESĖ		SĖ		PR			TP	DKS	AR
60	FAC	Facelijos		EK		IS	ESĖ		SĖ						DKS	AR
61	KAN	Pluoštinės kanapės			EPI				SĖ						EKS	AR
62	LIN	Linai		EK			ESĖ		SĖ		SS				DKS	AR
63	SAU	Saulėgražos		EK			ESĖ	EPA	SĖ	PA					DKS	AR
64	SRS	Soros		EK				EPA	SĖ	PA					DKS	AR
65	SRG	Sorgai			EPI										DKS	AR
66	STR	Strypainiai (kanarėlių lesalas)			EPI										EKS	AR
67	SJO	Sojos		EK	DV	RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA					DKS	AR
68	TAB	Tabakas			EPI										EKS	AR
69	BAZ	Bazilikai		EK										TS/TP	DKS	AR
70	RAD	Raudonėliai		EK										TS/TP	DKS	AR
71	PET	Petražolės		EK										TS	DKS	AR
72	KLA	Kalendros		EK										TP	DKS	AR
73	AMP	Kiti aromatiniai, vaistiniai ir prieskoniniai augalai (mėtos, medetkos, čiobreliai, ramunėlės, mairūnai, šalavijai, pankoliai, melisos, valerijonai ir kt.)		EK											DKS	AR
74	BMI	Žemės ūkio augalų mišiniai, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys (išskyrus žolinių augalų mišinius)	SP	EK			ESĖ	EPA	SĖ	PA			AZ		DKS	AR
75	NMI	Žemės ūkio augalų mišiniai, kuriuose baltyminiai augalai nėra vyraujantys		EK				EPA		PA					DKS	AR
76	PDŽ	Žaliasis pūdymas			EPI								PD	TP	EKS	AR
77	PDJ	Juodasis pūdymas			EPI							AJ	PD	TP	EKS	AR
78	BRN	Burnočiai		EK											DKS	AR
79	LEG	Legėstai			EPI										EKS	AR
80	SLU	Salotos (uždarajame grunte)		EK										TS	DKS	AR
81	PAU	Paprikos (uždarajame grunte)	SP	EK							PR			TS	DKS	AR
82	KSV	Vasariniai kviečiai 'Spelta'	SP	EK		RŽ	ESĖ	EPA	SĖ	PA			ŽĮ/PS		DKS	AR

[illegible]

[illegible]

31	GĖL	Daugiametės gėlės ir dekoratyviniai augalai (uždarajame grunte)													AR
32	GLU	Gluosniai										TU			AR
33	TUO	Tuopos										TU			AR
34	BAL	Baltalksniai										TU			AR
35	DRA	Drambliažolės												DKS	AR
36	TOP	Bulvinės saulėgražos			EPI									DKS	AR
37	RAB	Rabarbarai	SP	EK						PR			TS	DKS	AR
38	ŠPA	Šparagai	SP	EK						PR			TS	DKS	AR
39	KRI	Krienai	SP	EK						PR			TS	DKS	AR
40	OŽE	Ožerškiai			EPI					PR				DKS	AR

VI grupė Daugiametės pievos, natūralios ir pusiau natūralios pievos

[illegible]

VII grupė Plotai, už kuriuos nemokamos tiesioginės išmokos

[illegible]

5	5PT-11	Melioracijos griovių tvarkymas žolę nupjaunant ir išvežant													EKS	
6	5PT-12	Melioracijos griovių tvarkymas žolę susmulkinant ir paskleidžiant ant griovio šlaito													EKS	
7	GRY	Grybai													EKS	
8	GRS	Grybai ir substrato gamyba													EKS	
VIII grupė Kaimo plėtros programos priemonės miškuose																
1	MVP	Miško veisimas														
2	ŽM-1	Spygliuočių su minkštaisiais lapuočiais (ne mažiau kaip 20 proc.) ar minkštųjų lapuočių želdiniai														
3	ŽM-2	Spygliuočių ir (arba) minkštųjų lapuočių želdiniai su ne mažiau kaip 20 proc. kietųjų lapuočių ir (arba) liepų priemaiša														
4	ŽM-3	Kietųjų lapuočių ir (arba) liepų želdiniai su spygliuočių ir (arba) minkštųjų lapuočių priemaiša iki 40 proc.														
5	ŽM-4	Kietųjų lapuočių, liepų, selekcinų drebulių (įskaitant hibridines drebulės) grynieji želdiniai														
6	ŽM-5	Ažuolų želdiniai, kai želdinamame plote pasodinta ir apsaugota individualiomis apsaugomis ne mažiau kaip 2500 vnt. ha azuolo sodmenų														
7	ŽM-6	Greitai augančių hibridinių drebulių trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai														
8	ŽM-7	Kitų greitai augančių medžių trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai														
9	NM-1	Spygliuočių su minkštaisiais lapuočiais (ne mažiau kaip 20 proc.) ar minkštųjų lapuočių želdiniai														
10	NM-2	Spygliuočių ir (arba) minkštųjų lapuočių želdiniai su ne mažiau kaip 20 proc. kietųjų lapuočių ir (arba) liepų priemaiša														
11	NM-3	Kietųjų lapuočių ir (arba) liepų želdiniai su spygliuočių ir (arba) minkštųjų lapuočių priemaiša iki 40 proc.														
12	NM-4	Kietųjų lapuočių, liepų, selekcinų drebulių (įskaitant hibridines drebulės) grynieji želdiniai														
13	NM-5	Ažuolų želdiniai, kai želdinamame plote pasodinta ir apsaugota individualiomis apsaugomis ne mažiau kaip 2500 vnt. ha azuolo sodmenų														
14	NM-6	Greitai augančių hibridinių drebulių trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai														
15	NM-7	Kitų greitai augančių medžių trumpos rotacijos plantaciniai želdiniai														
16	AI-1	Išmokos už pagrindinių miško kirtimų nevykdymą nustatytose kertinėse miško buveinėse (miško plotas, už kurį mokama parama)														
17	AI-2	Išmokos už neplynuosius miško kirtimus vietoj galimų plynųjų (miško plotas, už kurį mokama parama)														
18	NTM	„Natura 2000“ miškuose (taikomi „Natura 2000“ apribojimai miškuose)“														

* Dalyvaujant veikloje „Dirvožemio apsauga“ azotą kaupiančių augalų mišiniai gali būti sudaryti tik iš II grupės augalų

PARAMOS SUDERINAMUMO MATRICA

	TI	ŽI	PS	PD	AZ	TU	SP	EK	EPI	IS	ESĚ	RŽ	EPA	EKS	TS	TP	NKS	DKS	DV	AR	PI	PK	DM	UK	NM	MA	DI	PL	PO	KR	5PT-2	5PT-3	5PT-7	5PT-8	5PT-11	5PT-12	RZV	NPT	EPT	SPT	MNP	MNŠ	MNN	SĚ	PA	SS	PR	PP	AJ	HB	MVP	ŽM-1-ŽM-7	NM-1-NM-7	AI-1-AI-2																																																																		
TI	X	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																					
ŽI	+	X					+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																						
PS	+		X				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																				
PD	+			X					+																		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																			
AZ	+				X		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																			
TU	+					X									+												+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																			
SP	+	+	+	+			X	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																		
EK	+	+	+	+				X						+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																		
EPI	+	+	+	+	+		+		X					+	+	+		+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																		
IS	+					+	+			X									+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																		
ESĚ	+	+	+	+			+				X			+	+	+				+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																		
RŽ	+						+					X		+				+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																		
EPA	+	+	+		+	+	+						X	+				+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																																																	
EKS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	X	+			+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																										
TS	+	+	+	+											X	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																								
TP	+						+							+		X	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																								
NKS	+	+	+	+			+							+	+	+	X	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																									
DKS	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		X	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																										
DV	+						+							+	+			+	+	X	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																								
AR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	X				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																																																											

Sutartiniai žymėjimai:

TI – tiesioginės išmokos;

SP – susietoji parama už plotą;

EK – „Ekologinis ūkininkavimas“;

EPI – ekologinio ploto išlaikymas;

EKS – sertifikuojama pagal ekologinio žemės ūkio gamybą;

IS – isėlis pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“;

ESĖ – daugiamečių žolių ar javų sėklos pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“ (jei deklaruojamas mišinys sėklai (kodas BMI arba AKM), į mišinio sudėtį turi įeiti vikiai arba žirniai);

RŽ – ražienų laukai per žiemą;

EPA – javai pašarams pagal priemonę „Ekologinis ūkininkavimas“;

TS – Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema;

TP – tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje;

NKS – sertifikuojama pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą;
DV – Dirvožemio ir vandens apsauga;
DKS – sertifikuojama pagal ekologinio žemės ūkio gamybą ir nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą;
NJ – pievos iki 5 metų atnaujinimas einamaisiais metais;
NPT (sena programa) – Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas;
5PT-2 – Ekstensyvus šlapynių tvarkymas (mokamos tiesioginės išmokos);
5PT-3 – Ekstensyvus šlapynių tvarkymas;
5PT-7 – Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje;
5PT-8 – Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje;
5PT-11 – Melioracijos griovių tvarkymas, žolę nupjaunant ir išvežant;
5PT-12 – Melioracijos griovių tvarkymas, žolę paskleidžiant ant griovio šlaito;
EPT – Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius;
SPT – Specifinių pievų tvarkymas;
MNP – Meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose;
MNS – Meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse (mokamos tiesioginės išmokos);
MNN – Meldinių nendrinukių buveinių saugojimas šlapynėse;
RZV – „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas;
AR – „Natura 2000“ ariamojoje žemėje;
PI – „Natura 2000“ natūraliose ir pusiau natūraliose pievose;
NTM – Natura 2000 miškuose: **PK** – uždrausta vykdyti pagrindinius miško kirtimus arba leidžiami nedidelio intensyvumo atrankiniai kirtimai; **DM** – sanitariniais kirtimais draudžiama iškirsti visus džiūstančius ar išdžiūvusius medžius; **UK** – draudžiami ugdomieji miško kirtimai, brandžių medžių iškirtimas, draudžiami ar apriboti sanitariniai kirtimai, paliekant tam tikrą džiūstančių medžių ar sausulių skaičių 1 ha; **NM** – plynose pagrindinių miško kirtimų biržėse paliekamas papildomas skaičius neiškirstų žalių medžių;
MA – mažesnio intensyvumo gamtinių trūkumų vietovės;
DI – didesnio intensyvumo gamtinių trūkumų vietovės;
PL – vietovės, kurioms taikomas pereinamasis laikotarpis;
PO – potvyniais užliejamos teritorijos;
KR – intensyvaus karsto zona;
MVP – miško veisimas;
ŽM-1–ŽM-7 – žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku;
NM-1–NM-7 – ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku;
AI-1–AI-2 – miškų aplinkosaugos išmokos;
SĖ – žemės ūkio augalai sėklai (jei deklaruojamas mišinys sėklai (kodas BMI arba AKM), į mišinio sudėtį turi įeiti vikiai arba žirniai);
PA – žemės ūkio augalai pašarams;
SS – miežiai salyklui, linai sėmenims;
PR – atitinkami pirmamečiai žemės ūkio augalai, daržovių sėklos ir pasodai, pirmamečiai ir antramečiai sodai;
PP – pieva, skirta gaminti žolinę produkciją parduoti;
AJ – apsauginė juosta, skirianti nesertifikuotus laukus nuo ekologiškų ir (arba) pereinamojo į ekologinę gamybą laukų;
HB – hibridiniai javai;
EV – laukai, kuriuose vykdomi ekologiniu atžvilgiu svarbių vietovių reikalavimai: **AZ** – azotą kaupiančių augalų, **PD** – pūdymo, **PS** – posėlio, **TU** – trumpos rotacijos želdinių, **ŽI** – žolinio įsėlio;
DŽ – daugiamečių žolių įsėjimas ariamojoje žemėje pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos sritį „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje

žemėje“; **MD** – medingųjų augalų išėjimas ariamojoje žemėje pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos sritį „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-175](#), 2016-03-30, paskelbta TAR 2016-03-30, i. k. 2016-06551

Nr. [3D-170](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-15, i. k. 2017-04349

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

ELEKTRONINIO ŽEMĖLAPIO STRUKTŪRA, DUOMENŲ ATVAIZDAVIMO TVARKA IR ELEKTRONINIO ĮBRAIŽYMO REIKALAVIMAI

1. Elektroninį žemėlapij sudaro:

1.1. ortofotografinis žemėlapis;

1.2. iki balandžio 1 d. patikslinti KŽS_DR5LT duomenys:

1.2.1. kontrolinis dirbamosios žemės sklypas bl1 – tai sklypas, kurio didžiąją dalį užima dirbamoji žemė (ariamoji žemė, pieva, sodai ir uogynai). Išskiriamas remiamas plotas;

1.2.2. kontrolinis dirbamosios žemės sklypas bl1b – tai sklypas, kurio didžiąją dalį užima dirbamoji žemė (ariamoji žemė, pieva, sodai ir uogynai), už kurio plotą praėjusiais metais nebuvo prašyta paramos. KŽS remiamas plotas lygus 0, tačiau jis gali tapti tinkamas, kai jame deklaruojamos žemės ūkio naudmenos ar kiti plotai ir atliekamas KŽS tinkamumo vertinimas;

1.2.3. kontrolinis užstatytos teritorijos žemės sklypas ne mieste bl6. Remiamas plotas lygus 0, tačiau gali būti tinkamas paramai gauti pagal 2007–2013 metų KPP priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklą „Kraštovaizdžio elementų valdoje (gyvatvorių) tvarkymas“;

1.2.4. kontrolinis miško žemės sklypas bl3 – tai sklypas, kurio didžiąją dalį užima miško žemė (miškai, medžių grupės, krūmynai). Šio KŽS remiamas plotas lygus 0, tačiau gali būti tinkamas paramai gauti pagal KPP priemones: „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Miškų aplinkosaugos išmokos“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“;

1.2.5. kontrolinis mišrusis žemės sklypas bl9 – tai sklypas, kurio didžiąją dalį užima žemės ūkiui nenaudojama žemė (pelkėtos teritorijos, karjerai, laikinai įmirkę plotai ir pan.). KŽS remiamas plotas lygus 0, tačiau gali būti tinkamas paramai gauti pagal KPP priemones: „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio

paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Miškų aplinkosaugos išmokos“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“;

1.2.6. KŽS ribos, atpažinties numeriai ir GKODAI (bl1, bl1b, bl2, bl6, bl3, bl9);

1.2.7. kontrolinis užstatytos teritorijos žemės sklypas mieste bl2. Remiamas plotas lygus 0.

Įbraižyti laukus ar jų dalis šiame KŽS draudžiama, išmokos už jį neskiriamos;

1.2.8. žemės ūkio naudmenų (ariamoji žemė, daugiametė ganykla, daugiamečiai sodiniai) ribos;

1.3. „Natura 2000“ teritorijų ribos naudmenose ir miškuose;

1.4. „Rizikos“ vandens telkinių teritorijų ribos;

1.5. šlapynių teritorijų ribos;

1.6. praėjusiais metais elektroniniu būdu įbraižytų laukų ribos;

1.7. dvejų vėliausių praėjusių metų Agentūros atliktų patikrų vietoje ar nuotolinių patikrų ribos;

1.8. specifinių pievų tvarkymo teritorijų ribos – EB svarbos natūralios buveinės pievose ir joms artimos;

1.9. ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijos ribos – Aplinkos ministerijos nustatytos šlapynės;

1.10. nykstančių paukščių – meldinių nendrinukių – buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose ar šlapynėse teritorijų ribos;

1.11. aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamų daugiamečių pievų „Natura 2000“ teritorijoje ribos – EB svarbos natūralios buveinės pievose ir joms artimos buveinės, šlapynėse, miškuose, medžiais apaugusios pievos;

1.12. vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių teritorijų, ribos: didelio nepalankumo, mažo nepalankumo, potvynių užliejamos, intensyvaus karsto zona;

1.13. Agentūros administravimo sluoksnis;

1.14. apleistos žemės ūkio paskirties žemės sluoksnis;

1.15. palydovinių nuotraukų sluoksnis;

1.16. patikslinti KŽS_DR5LT duomenys, t. y. aktualios KŽS ribos ir jų numeriai (rodoma pasibaigus deklaravimui);

1.17. daugiamečių pievų sluoksnis, kuriame penkerius paskutiniuosius metus iš eilės buvo deklaruotos ganyklos arba pievos arba daugiametės ganyklos arba pievos;

1.18. potencialių daugiamečių pievų sluoksnis, kuriame ketverius paskutiniuosius metus iš eilės buvo deklaruotos pievos;

1.19. paviršinio vandens telkinių apsaugos juostų sluoksnis;

1.20. dirvos erozijos (šlaitų, statesnių nei 12 proc.) sluoksnis;

1.21. atrinkti EASV kraštovaizdžio elementai;

1.22. valstybinės ir kitos paskirties žemės sluoksnis.

2. Elektroniniame žemėlapyje duomenys vaizduojami:

2.1. ortofotografinis žemėlapis – spalvotas;

2.2. KŽS ribos linija – baltos spalvos 1 pt storio, patikslintos KŽS ribos linija – mėlynos spalvos 1 pt storio, „Natura 2000“ ir „Rizikos“ vandens telkinių teritorijų ribos linija – baltos spalvos 0,85 pt storio, praėjusiais metais elektroniniu būdu įbraižytų laukų ribos linija – geltonos spalvos 1,5 pt storio, praėjusiais metais Agentūros atliktų patikrų vietoje matavimų būdu nustatytos ribos linija – violetinės spalvos 1,5 pt storio, vėlesnių metų Agentūros atliktų patikrų vietoje matavimų būdu nustatytos ribos linija – rožinės spalvos 1,5 pt storio, šlapynių ribos linija – rudos spalvos 0,85 pt storio, nykstančių paukščių – meldinių nendrinukių – buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose ar šlapynėse teritorijų ribos linija – oranžinės spalvos 1,5 pt storio, specifinių pievų tvarkymo teritorijų ribos linija – šviesiai žalios spalvos 1,5 pt storio, ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijos ribos linija – šviesiai mėlyna 1,5 pt storio, aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamų daugiamečių pievų „Natura 2000“ teritorijoje ribos linija – rožinės spalvos 1,5 pt storio, vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių teritorijų, ribos linija – raudonos spalvos 1,5 pt storio, vandens telkinių apsauginių juostų teritorijų ribos linija – mėlynos spalvos 1,5 pt storio, dirvos erozijos teritorijų ribos linija – tamsiai rudos spalvos 1,5 pt storio, EASV teritorijų ribos linija – žalios spalvos 1,5 pt storio, EASV griovio linija – žalios spalvos punktyrinė 1,5 pt storio, valstybinės ir kitos paskirties žemės sluoksnio ribos linija – rudos spalvos 1,5 pt storio;

2.3. užrašai elektroniniame žemėlapyje – juodos spalvos, 6 dydžio ARIAL šriftu baltame fone. EASV teritorijų užrašas – žalios spalvos, 11 dydžio ARIAL šriftu baltame fone;

2.4. sutartiniais ženklais žymimos:

2.4.1. „Natura 2000“ teritorijos naudmenose – baltos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

2.4.2. „Natura 2000“ teritorijose uždrausta vykdyti pagrindinius miško kirtimus (pagrindiniai kirtimai atidėti vėlesniam laikui) arba leidžiami nedidelio intensyvumo atrankiniai kirtimai medyne, kuris yra pasiekęs IV grupės miškams taikomą kirtimų amžių – raudonos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

2.4.3. „Natura 2000“ teritorijose draudžiami ugdomieji miško kirtimai, brandžių medžių iškirtimas, draudžiami arba ribojami sanitariniai miško kirtimai, leidžiant palikti tam tikrą skaičių džiūstančių ar išdžiūvusių medžių 1 ha – geltonos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

2.4.4. „Natura 2000“ teritorijose pagrindinių plynų miško kirtimų biržėse turi būti paliekamas papildomas skaičius neiškirstų žalių medžių – šviesiai žalios spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

2.4.5. „Natura 2000“ teritorijose vykdant sanitarinius kirtimus retinimo amžių (21 metai) pasiekusiuose ir vyresniuose medynuose, kai negali būti iškertami visi džiūstantys ar išdžiūvę medžiai, teritorijos – rudos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.6. „Rizikos“ vandens telkinių teritorijos – baltos spalvos 0,5 pt dydžio taškai kas 5 mm;

2.4.7. šlapynių teritorijos – rudos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstyta šachmatine tvarka. Žemėlapyje pateikiama ši teritorijos atributinė informacija;

2.4.8. nykstančių paukščių – meldinių nendrinukių – buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose teritorijos – meldinės nendrinukės atvaizdas „“ su apačioje esančiu užrašu MNP, kas 20 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.9. nykstančių paukščių – meldinių nendrinukių – buveinių saugojimas šlapynėse teritorijos – meldinės nendrinukės atvaizdas „“ su apačioje esančiu užrašu MNŠ, kas 20 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.10. specifinių pievų tvarkymo teritorijos – žalios spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.11. ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijos – žydros spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.12. aplinkosaugos atžvilgiu pažeidžiamų daugiamečių pievų „Natura 2000“ teritorijos – rožinės spalvos linija, kas 25 mm pasvirusi 45° kampu;

2.4.13. vietovių, kuriose esama didelio nepalankumo teritorijos – rožinės spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.14. vietovių, kuriose esama mažo nepalankumo teritorijos – geltonos spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.15. vietovių, kuriose esama potvynių užliejamos teritorijos – mėlynos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.16. vietovių, kuriose esama intensyvaus karsto zonų teritorijos – rožinės spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.17. „Natura 2000“ teritorijos miškuose – baltos spalvos ženklas „“, kas 10 mm išdėstyta šachmatine tvarka;

2.4.18. vandens telkinių apsauginių juostų teritorijos – mėlynos spalvos linija, kas 25 mm pasvirusi 45° kampu;

2.4.19. dirvos erozijos teritorijos – rudos spalvos linija, kas 25 mm pasvirusi 45° kampu;

2.4.20. naudmenų ariamosios žemės teritorijos – geltonos spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstyta šachmatine tvarka rudos spalvos 70 proc. permatomame fone;

2.4.21. naudmenų daugiamečių sodinių teritorijos – vaismedžio formos ženklas „“, kas 20 mm išdėstytas šachmatine tvarka geltonos spalvos 70 proc. permatomame fone;

2.4.22. naudmenų daugiamečių pievų teritorijos, įskaitant pieva paverstą ariamąją žemę (5 m. ir daugiau) – žalios spalvos 3 ženklai „“, kas 20 mm išdėstyti šachmatine tvarka žalios spalvos 70 proc. permatomame fone;

2.4.23. daugiamečių pievų sluoksnis, kuriame penkerius paskutiniuosius metus iš eilės buvo deklaruotos pievos – žalios spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

2.4.24. potencialių daugiamečių pievų sluoksnis, kuriame ketverius paskutiniuosius metus iš eilės buvo deklaruotos pievos – pilkos spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

2.4.25. valstybinės ir kitos paskirties žemės sluoksnis sudarytas pagal 2017 m. kovo 8 d. Nekilnojamojo turto registro žemės ūkio paskirties žemės sklypų duomenis – baltos spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstytas šachmatine tvarka;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

2.4.26. vietovės, kurios neteko mažiau palankių ūkininkauti vietovių statuso – žalios spalvos ženklas „“, kas 20 mm išdėstytas šachmatine tvarka.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

3. Elektroninio įbraižymo reikalavimai:

3.1. įbraižant laukus pareiškėjui ar jo atstovui suteikiama galimybė naudotis jo praėjusių metų, kitų gretimai laukus įbraižiusių pareiškėjų einamųjų metų įbraižytų laukų ribomis, Agentūros administravimo sluoksniu ir dvejų vėliausių praėjusių metų Agentūros atliktų patikrų vietoje ar nuotolinių patikrų duomenimis. Laukai įbraižomi taip, kaip yra dirbami, o PPIS pateikti duomenys naudojami kaip pagalbiniai;

3.2. įbraižyto lauko plotas, įbraižius lauką, apskaičiuojamas automatiškai ir įrašomas paraiškos antrojo lapo lentelėje:

3.2.1. automatiškai apskaičiuotas įbraižyto lauko plotas paraiškos antrojo lapo lentelėje gali būti sumažintas rankiniu būdu, tačiau jo ir įbraižyto lauko plotai gali skirtis ne daugiau kaip dydžiu, apskaičiuotu pagal formulę $0,75 \times P/10000$ (ha), čia P – lauko išorinis perimetras metrais, bet ne daugiau kaip 1 ha;

3.2.2. kiekvienam įbraižytam laukui taikoma leistina persidengimo paklaida. Ji skaičiuojama persidengiančiam laukui pagal formulę $0,75 \times P/10000$ (ha), čia P – mažesnio perimetro persidengiančio lauko išorinis perimetras metrais. Persidengiančio lauko paklaida negali būti didesnė kaip 1 ha. Lauko persidengimo paklaidą apskaičiuoja PPIS, o Agentūra, administruodama paraiškas, netaiko sankcijų dėl neteisingo deklaravimo (pagal reglamento (ES) Nr. 640/2014 II antraštinę dalį), kai laukas persidengia iki leistinos deklaravimo paklaidos. Kai visų KŽS deklaruotų laukų,

persidengiančių iki leistinos persidengimo paklaidos, ploto suma viršija KŽS plotą, Agentūra pritaiko sankciją viršpločiui padalydama ją proporcingai kiekvienam laukui, išskyrus atvejus, kai Agentūra gali nustatyti konkrečius neteisingai laukų plotus deklaravusius pareiškėjus – tokiu atveju sankcija taikoma tik šiems pareiškėjams;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945

3.2.3. pareiškėjai, kurie praėjusiais metais nedeklaravo, ir pareiškėjai, kurie deklaruoja visiškai per praėjusius dvejus metus nedeklaruotus didesnius nei 2 ha naudmenų ir kitus plotus, seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojui pateikia visų minėtų deklaruojamų plotų žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar panaudos pagrindais) patvirtinimo dokumentus (su žemės sklypų planais). Pareiškėjas, kuris pats pildo paraiškos elektroninę formą, iki einamųjų metų rugpjūčio 31 d. išsiunčia jų kopijas Agentūrai paštu arba elektroniniu paštu. Pavėluotai šiame punkte nurodyti dokumentai priimami iki einamųjų metų rugsėjo 25 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramą už plotus, kurių privalu pateikti dokumentus, mažinant po 1 proc. Pavėluotai pateikus dokumentus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės, minėtas paramos mažinimas (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) netaikomas. Po einamųjų metų rugsėjo 25 d. dokumentai priimami tik tais atvejais, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios (*force majeure*) aplinkybės, o šių aplinkybių nesant parama už plotus, kurių privalu pateikti dokumentus, neskiriama bei Agentūra taiko sankcijas dėl didesnių naudmenų plotų, nei deklaruoti reikalavimus atitinkantys plotai, deklaravimo.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

3.2.4. įbraižytas gyvatvorių, melioracijos griovių, šiltnamių, grybų plotas ir paraiškos antrojo lapo lentelėje nurodytas plotas gali skirtis, tačiau turi sutapti su išmatuotu vietovėje gyvatvorės, melioracijos griovio, šiltnamio, grybų augaviečių plotu. Jei šiltnamis yra kelių aukštų, paraiškos antrojo lapo lentelėje nurodomas tik apatinio aukšto plotas. Šiame punkte minimų plotų numeracija paraiškoje tęsiama iš eilės;

3.3. įbraižytiems laukams taikoma vidutinė kvadratinė 3 m įbraižymo paklaida, t. y. elektroniniu būdu įbraižyto lauko ribos posūkio taškai 3 m gali nesutapti su realiai dirbamo lauko ribomis. Kai ši paklaida neviršijama, Agentūra, administruodama paraiškas, netaiko sankcijų dėl neteisingo deklaravimo;

3.4. melioracijos griovių šlaitas arba šlaitai įbraižomi kaip vienas laukas, jų numeracija paraiškoje tęsiama iš eilės, o plotas apskaičiuojamas vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ ir

„Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-152 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“, arba Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-254 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis ir įrašomas paraiškos antrojo lapo lentelėje;

3.5. jei lauką dalija KŽS riba, toks laukas įbraižomas dalimis kiekviename KŽS, į kurį jis patenka;

3.6. jei lauką dalija natūralus ar dirbtinis objektas, neišskirtas KŽS_DR5LT, kuris gali būti KŽS riba, toks laukas įbraižomas kaip du ar daugiau laukų;

3.7. pareiškėjas, įbraižydamas deklaruojamų naudmenų ar kitų plotų ribas, turi išskirti didesnius nei 0,01 ha netinkamus paramai plotus, esančius deklaruojamuose plotuose (pastatus, vandens telkinius, medžius, krūmynus, medžių grupes ir kt.), kurie neišskirti KŽS_DR5LT kaip atskiri KŽS. Tokie plotai turi būti išmatuoti ir į plotą, už kurį skiriama parama, neįskaitomi. Deklaruojant šiuos plotus, turi būti suteikiamas kodas NEP „Netinkami paramai plotai“ ir pažymimas pasikeitimas iš KŽS ribų pasikeitimų sąrašo;

3.8. jei laukas kerta vaizduojamas PPIS KPP priemonių ribas ir pareiškėjas dalyvauja KPP priemonėse, turi būti įbraižomi atskiri laukai atsižvelgiant į PPIS esančias ribas;

3.9. ekologinės gamybos laukai ir jų apsauginės juostos, kaip nustatyta Ekologinio žemės ūkio taisyklėse, įbraižomos atskirai;

3.10. pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą auginamų vaisių, uogų ir daržovių auginimo laukai, ne mažesni kaip 0,1 ha, įbraižomi atskirai;

3.11. už laukus ar jų dalis, patenkančias į KŽS bl3, bl9, kuriuose tinkamas paramai tiesioginėmis išmokomis skirti plotas yra prilygintas 0, pareiškėjai gali prašyti paramos už plotus pagal KPP priemones;

3.12. įbraižomų laukų ribos negali kirsti ortofotografiniame žemėlapyje matomų pastovių objektų (pastatų, vandens telkinių ir kt.), išskyrus atvejus, kai tokie objektai yra įbraižomi kaip paramai netinkami plotai;

3.13. įbraižant laukus einamaisiais metais pareiškėjams, kurie buvo tikrinti, rekomenduojama naudotis Agentūros ankstesnių metų patikrų vietoje bei nuotolinių patikrų matavimo duomenimis;

3.14. visas šiltnamių ir tarp jų įsiterpusių naudmenų, atitinkančių reikalavimus paramai tiesioginėmis išmokomis skirti, plotas gali būti įbraižomas kaip vienas laukas, pažymint jame auginamus augalus. Minėtų reikalavimų neatitinkantis, tarp šiltnamių įsiterpęs plotas iš paramai skirti tinkamo naudmenų ploto atimamas (t. y. paraiškos antrojo lapo lentelėje nurodomas tik paramai skirti tinkamas plotas);

3.15. įbraižant KPP priemonių „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ ir „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos srities „Miško veisimas“ laukus želdinamas plotas ir apsauginės juostos braižomi kaip vientisas plotas pagal projekto apželdinti žemę mišku ribą;

3.16. deklaruojant lauką kodu GPŽ „Ganyklos arba pievos, daugiametės žolės iki 5 m.“ plote, kuris patenka į daugiamečių pievų sluoksnį, laukas turi būti deklaruojamas kodu DGP „Daugiametės ganyklos arba pievos 5 m. ir daugiau“ (deklaruojant kodu GPŽ PPIS negalima išsaugoti tokio lauko).

4. Jei pareiškėjo laukų plotai nustatomi elektroniniais geodeziniais prietaisais, pareiškėjas, seniūnijos ar konsultavimo biuro darbuotojas į PPIS įkelia laukų plotų duomenis, kurie turi atitikti šiuos reikalavimus:

4.1. koordinačių sistema – Lietuvos koordinačių sistema LKS-94 (x, y koordinatės);

4.2. duomenų formatas – *.shp;

4.3. grafinė lauko išraiška – plotas (lauko išraiška negali būti linija, taškas, multipoligonas);

4.4. lauko plotas, matuojamas pažymint tik būdingus matuojamo ploto ribos posūkio taškus (rekomendacinis);

4.5. įkeliami duomenys turi būti įtraukti į archyvą *.zip.

Priedų pakeitimai:

1 priedo pakeitimas pagal 3D-143

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

3-7 priedų nauja redakcija pagal 3D-763

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-175](#), 2016-03-30, paskelbta TAR 2016-03-30, i. k. 2016-06551
Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-345](#), 2016-06-03, paskelbta TAR 2016-06-06, i. k. 2016-15108

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-458](#), 2016-08-05, paskelbta TAR 2016-08-05, i. k. 2016-21364

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-484](#), 2016-08-23, paskelbta TAR 2016-08-23, i. k. 2016-22568

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-714](#), 2016-12-01, paskelbta TAR 2016-12-02, i. k. 2016-28012

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-170](#), 2017-03-15, paskelbta TAR 2017-03-15, i. k. 2017-04349

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-236](#), 2017-04-07, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-06012

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-323](#), 2017-05-12, paskelbta TAR 2017-05-15, i. k. 2017-08152

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-763](#), 2017-11-29, paskelbta TAR 2017-12-01, i. k. 2017-19187

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-143](#), 2018-03-08, paskelbta TAR 2018-03-09, i. k. 2018-03760

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-220](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-13, i. k. 2018-06027

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-359](#), 2018-06-01, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-08944

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-384](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-14, i. k. 2018-09945

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-555](#), 2018-08-14, paskelbta TAR 2018-08-14, i. k. 2018-13074

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-644](#), 2018-09-18, paskelbta TAR 2018-09-18, i. k. 2018-14646

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo